

DET REGIONALE BESKÆFTIGELSESRÅD I MIDTJYLLAND

2009 – SÅDAN GIK DET
KLAR TIL NÆSTE HØJKONJUNKTUR

Analysereport 2009

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	1
ANBEFALINGER TIL BESKÆFTIGELSESMINISTEREN	2
ANBEFALINGER OM DE BESKÆFTIGELSESPOLITISKE MÅL I 2011	2
ANBEFALINGER I FORHOLD TIL BEHOVET FOR STATSLEGE RAMMEUDBUD I 2011.....	3
ANBEFALINGER I FORHOLD TIL BEHOVET FOR SPECIALINDSATSER I 2011	4
UDFORDRINGERNE PÅ ARBEJDSMARKEDET I MIDTJYLLAND - RESUME	5
KLAR TIL NÆSTE HØJKONJUNKTUR	5
MINISTERENS MÅL 1: ARBEJDSKRAFTRESERVEN	9
MÅLSÆTNINGEN FOR MINISTERENS MÅL 1	9
OVERORDNET VURDERING AF INDSATSEN I 2009	9
UDVIKLINGEN I ARBEJDSKRAFTRESERVEN I MIDTJYLLAND	10
UDVIKLINGEN I JOBCENTRENE	11
KARAKTERISTIK AF ARBEJDSKRAFTRESERVEN.....	15
INITIATIVER OG AKTIVITETER FOR AT NEDBRINGE ARBEJDSKRAFTRESERVEN I MIDTJYLLAND	17
MINISTERENS MÅL 2: NEDBRINGELSE AF SYGEFRAVÆR OVER 26 UGER	18
MÅLSÆTNINGEN FOR SYGEFRAVÆRET	18
OVERORDNET VURDERING AF INDSATSEN I 2009	18
UDVIKLINGEN I JOBCENTRENE	20
HVLKE MÅLGRUPPER ER LANGVARIGT SYGE?	26
INITIATIVER OG AKTIVITETER FOR AT NEDBRINGE DET LANGVARIGE SYGEFRAVÆR I MIDTJYLLAND.....	26
MINISTERENS MÅL 3: UNGELEDIGHEDEN	30
MÅLSÆTNINGEN FOR MINISTERENS MÅL 3	30
OVERORDNET VURDERING AF INDSATSEN I 2009	30
UNGEGRUPPEN KARAKTERISERET I TAL	31
UDVIKLINGEN I JOBCENTRENE	32
KARAKTERISTIK AF UNGELEDIGHEDEN	34
UDFORDRINGER FOR JOBCENTRENE I TILRETTELÆGGELSEN AF UNGEINDSATSEN I 2009 OG 2010.....	37
INDSATS	37
INITIATIVER OG AKTIVITETER FOR AT BEGRÆNSE UNGELEDIGHEDEN I MIDTJYLLAND.....	38
RETTIDIGHED	41
OPFYLDELSE AF DAGPENGEMODTAGERNES MINIMUMSRETTIDIGHEDER.....	41
OPFYLDELSEN AF KONTANT- OG STARTHJÆLPSMODTAGERNES MINIMUMSRETTIGHEDER	42
RETTIDIGHED FOR ARBEJDSMARKEDSPARATE KONTANT- OG STARTHJÆLPSMODTAGERE	42
RETTIDIGHED FOR IKKE ARBEJDSMARKEDSPARATE KONTANT- OG STARTHJÆLPSMODTAGERE	44
INITIATIVER TIL FORBEDRING AF RETTIDIGHEDEN.....	45

TIDLIG INDSATS	46
HVORNÅR FÅR DE LEDIGE DEN FØRSTE JOBSAMTALE?	48
HVORNÅR FÅR DE LEDIGE DET FØRSTE AKTIVERINGSTILBUD?	50
MÅLGRUPPER I JOBCENTRENE	55
MÅLGRUPPER OG INDSATS	57
PERSONER PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET	58
FORDELINGEN AF MÅLGRUPPEN PÅ JOBCENTRE	61
SAMARBEJDET MED JOBCENTRENE	62
SAMARBEJDET MED JOBCENTRENE.....	62
SAMARBEJDET MELLEML RBR, LBR OG BESKÆFTIGELSESUDVALGENE	65
UDBUDET AF ARBEJDSKRAFT	67
BEFOLKNING	67
ARBEJDSSTYRKE	68
UDENLANDSK ARBEJDSKRAFT.....	69
LEDIGHED	70
EFTERSPØRGSLEN EFTER ARBEJDSKRAFT	74
MANGEL PÅ ARBEJDSKRAFT.....	77
VARSLINGER AF STØRRE AFSKEDIGELSER	81
ARBEJDSFORDELINGER	84

FORORD

Det Regionale Beskæftigelsesråd i Midtjylland udarbejder hvert år en analyserapport, der beskriver resultater og effekter af de midtjyske jobcentres beskæftigelsesindsats i indeværende år og de udfordringer og problemstillinger, der sættes fokus på i de kommende års beskæftigelsesindsats.

Et formål med rapporten er at skabe overblik over resultaterne og udfordringerne i beskæftigelsesindsatsen i Midtjylland. På baggrund heraf afgiver Rådet sine anbefalinger til Beskæftigelsesministeren om de beskæftigelsespolitiske mål i 2011.

Et andet vigtigt formål med analyserapporten er at understøtte jobcentrene og andre beskæftigelsespolitiske interessenter i Midtjylland i planlægningen af det kommende års beskæftigelsesindsats.

Rapporten indeholder

- Anbefalinger til Beskæftigelsesministeren om beskæftigelsespolitiske mål i 2011
- Udfordringerne på arbejdsmarkedet i Midtjylland
- Resultaterne for ministerens beskæftigelsespolitiske mål i 2009
- Resultaterne på rettidighedsområdet i 2009
- Tidlig indsats
- Målgrupper i jobcentrene
- Personer på kanten af arbejdsmarkedet
- Samarbejdet mellem jobcentrene i Midtjylland og Beskæftigelsesregion Midtjylland
- Udbuddet af arbejdskraft i Midtjylland
- Efterspørgslen efter arbejdskraft i Midtjylland

I forbindelse med Det Regionale Beskæftigelsesråds konference i april 2010 vil analysen blive opdateret med de endelige tal for hele 2009. Ligesom analysen i videst muligt omfang vil inddrage nye tiltag, der tages i brug i 2010 – eksempelvis den nye matchmodel.

Januar 2010

Kaj Ørndrup Nielsen

Formand

Det Regionale Beskæftigelsesråd i Midtjylland

ANBEFALINGER TIL BESKÆFTIGELSESMINISTEREN

Anbefalinger om de beskæftigelsespolitiske mål i 2011

På baggrund af de beskæftigelsespolitiske problemstillinger i de kommende år er det Rådets anbefaling til Beskæftigelsesministeren, at

1. fastholde målet om nedbringelse af arbejdskraftreserven
2. fastholde målet om nedbringelse af ungedigheden
3. opstille et nyt mål om at begrænse antallet af personer på permanent offentlig forsørgelse (fleksjob, ledighedsydelse, førtidspension) mest muligt.

Baggrunden for de 3 anbefalinger er:

- Hovedudfordringen for beskæftigelsespolitikken er at **udvide og opkvalificere arbejdsstyrken**, så virksomhederne får den arbejdskraft, de har brug for. 2011 skal bruges til fortsat at gøre passiv arbejdskraft aktiv - via målrettet jobsøgning, kontaktforløb og opkvalificering for alle målgrupper i jobcentrene, så virksomhederne kan få den nødvendige arbejdskraft med de rette kvalifikationer.

Hvis virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft fremover stiger i samme omfang som den gennemsnitlige vækst i de seneste 20 år, vil det være nødvendigt at øge arbejdsstyrken med ca. 4.300 personer hvert år for at imødekomme efterspørgslen i Midtjylland. Selv hvis efterspørgslen i de kommende år fortsat ligger på et relativt lavt niveau i forhold til de seneste års udvikling, vil der være behov for at udvide arbejdsstyrken, da den demografiske udvikling ikke sikrer den nødvendige tilgang til arbejdsstyrken.

Ud over den demografiske udfordring, er der desuden fortsat en meget stor gruppe af personer, der har været på offentlig forsørgelse i meget lang tid, og som derfor enten allerede har eller er i stor risiko for helt at miste tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Endelig har udviklingen i 2009 vist, at konjunkturedgangen har ramt særlige grupper på arbejdsmarkedet - eksempelvis kortuddannede i byggeriet og i industrien og de unge. Udviklingen på arbejdsmarkedet betyder at en lang række af de jobfunktioner, disse grupper tidligere har løst, er forsvundet og ikke kommer igen. Der er risiko for, at flere og flere vil blive langtidsledige, med mindre der gøres en målrettet indsats for at imødegå dette. Der er derfor behov for en målrettet opkvalificering for disse grupper, så deres kvalifikationer kan modsvare virksomhedernes fremtidige efterspørgsel.

- **Nedbringelse af arbejdskraftreserven** vil sikre, at ledige kommer i arbejde hurtigst muligt og dermed undgår marginalisering. Jo længere tid en person er ledig – jo sværrere er det, at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Nedbringelsen af arbejdskraftreserven vil medvirke til at forhindre, at ledige mister tilknytningen til arbejdsmarkedet og dermed risikerer at blive langtidsledige. Arbejdskraftreserven kan dels nedbringes ved en tidlig indsats for at forhindre overgangen til reserven. Dels ved at gøre en indsats for at bringe de ledige, der er i reserven, i arbejde igen - trods stigende ledighed er det danske arbejdsmarked karakteriseret ved stor jobomsætning, og der er derfor fortsat et meget betydeligt antal jobåbninger.

- **Nedbringelse af ungeledigheden** vil sikre, at der også på længere sigt er kvalificeret arbejdskraft til rådighed.

Ungeledigheden er steget i løbet af 2009. Hvis denne udvikling skal vendes, skal der gøres en massiv indsats, selvom der er iværksat en række initiativer, der giver jobcentrene mulighed for tidligt at iværksætte en aktiv og målrettet indsats i forhold til at sikre de unge langvarigt fodfæste på arbejdsmarkedet.

- **At begrænse antallet af personer på permanent offentlig forsørgelse (fleksjob, ledighedsydelse, førtidspension) mest muligt** vil sikre, at arbejdsudbuddet øges. Hvor det er muligt, vil en særlig indsats overfor alle ledige i retning af det ordinære arbejdsmarkeds/uddannelsessystem bidrage til at sikre den optimale anvendelse af alle menneskelige og samfundsmæssige ressourcer. Alle muligheder skal være afprøvet, før personer overgår til permanent offentlig forsørgelse, og der er derfor behov for at gøre arbejdsmarkedet så rummeligt som muligt. Også for at sikre, at virksomhederne ved næste højkonjunktur vil kunne få den arbejdskraft, de har behov for.

Øvrigt fokusområde:

- **Nedbringelsen af sygefraværet** vil sikre, at udbuddet af arbejdskraft øges. Antallet af sygedagpengemodtagere er højere end antallet af ledige. Og det lange sygefravær er fortsat meget højt, så hvis indsatsen for at nedbringe sygefraværet lykkes, er der et stort beskæftigelsespotentiale at hente. Implementeringen af den nye matchmodel i marts 2010 vil desuden understøtte, at arbejdskraftpotentialet, blandt sygemeldte, bliver synliggjort. Endelig giver den nye lovgivning på sygedagpengeområdet også gode muligheder for en målrettet, aktiv og individuelt tilpasset indsats, der skal understøtte sygemeldtes vej ind på eller tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Nedbringelse af sygefraværet vil derfor fortsat være et fokusområde.

Anbefalinger i forhold til behovet for statslige rammeudbud i 2011

I henhold til Styringslovens §41 kan Det Regionale Beskæftigelsesråd indstille til Regionsdirektøren, at denne gennemfører statslige rammeudbud for beskæftigelsesindsatsen over for særlige grupper, som har særlige problemer i forhold til arbejdsmarkedet, som er spredt på tværs af jobcentre, og som kræver en specialiseret indsats. Beskæftigelsesministeren skal godkende sådanne udbud, inden de iværksættes. Iværksættes udbud, skal alle jobcentre benytte udbuddet.

I 2007 blev der iværksat et statsligt rammeudbud om indsatsen over for ledige LVU'ere. Rammeaftalerne gælder frem til 28. februar 2010. Pt. er der iværksat et nyt statsligt rammeudbud om indsatsen for ledige LVU'ere, og der vil i starten af januar 2010 være indgået nye rammeaftaler, så indsatsen på området fortsætter efter 28. februar 2010.

Det Regionale Beskæftigelsesråd anbefaler, at der ikke igangsættes nye statslige rammeudbud.

Anbefalinger i forhold til behovet for specialindsatser i 2011

I henhold til Styringslovens §10 kan Regionsdirektøren efter inddragelse af Det Regionale Beskæftigelsesråd og med Beskæftigelsesministerens godkendelse indgå aftaler med institutioner, andre aktører eller de ansvarlige for beskæftigelsesindsatsen i et jobcenter om at stille specialistviden om særlige indsatsområder til rådighed for jobcentrene.

Specialistenhederne for ligestilling, handicap og det etniske område har eksisteret siden 1. januar 2007 og deres indsats fortsætter. Desuden forventes en ny unge-enhed at se dags lys i april 2010. Enheden placeres i Nordjylland.

På den baggrund vurderer Det Regionale Beskæftigelsesråd, at behovet for specialindsatser for nuværende er dækket. Rådet anbefaler derfor, at der ikke oprettes yderligere specialindsatser.

UDFORDRINGERNE PÅ ARBEJDSMARKEDET I MIDTJYLLAND - RESUME

Klar til næste højkonjunktur

I det kommende år forventes en fortsat stigning i ledigheden i Midtjylland. Dog forventes ledighedsstigningen at aftage i 2. halvår 2010, og i løbet af 2011 forventes ledighedskurven at vende, så der er lidt færre ledige i slutningen af 2011 end i begyndelsen.

Udviklingen på arbejdsmarkedet vil kendetegnes med store forskelle i udviklingen inden for forskellige brancher, faggrupper og geografiske områder. Inden for dele af industrien og bygge- og anlægsbranchen forventes fortsat nedgang i efterspørgslen efter arbejdskraft, mens der forventes vækst i dele af den offentlige sektor. På trods af konjunkturedgangen er der fortsat mange jobåbninger og en høj jobomsætning på arbejdsmarkedet. Det betyder, at der fortsat er mange områder med gode jobmuligheder på arbejdsmarkedet.

På kort sigt er hovedudfordringen for beskæftigelsespolitikken i Midtjylland, at imødegå virksomhedernes behov for arbejdskraft, at hindre langtidsledighed og at udvide arbejdsstyrken, herunder ved at bidrage til at gøre arbejdskraften mere mobil – både branchemæssigt og geografisk – men også ved at opkvalificere den nødvendige arbejdskraft.

På længere sigt er hovedudfordringen at imødegå den demografiske udvikling, som medfører en stor aldersbetinget afgang inden for en række fagområder, og som medfører, at det kan være svært at realisere en vækst på arbejdsmarkedet, som følger den historiske udvikling.

Hovedudfordringen for beskæftigelsespolitikken i Midtjylland – både på kortere og længere sigt – er derfor **at udvide arbejdsstyrken**, så virksomhederne får den arbejdskraft, de efterspørger. Uanset tidspunktet for næste højkonjunktur betyder alene den demografiske udvikling, at arbejdsmarkedet på længere sigt kommer til at mangle hænder.

Derfor er det vigtigt, at jobcentrene i 2011 fortsætter indsatsen med at nedbringe arbejdskraftreserven, antallet af unge ledige, modvirke langtidsledighed. Altså skal jobcentrene fokusere på at gøre indsatsklare borgere jobklare – for ad denne vej at øge arbejdsudbuddet. Ligesom det er vigtigt at arbejde for at begrænse antallet af borgere på permanent offentlig forsørgelse.

2010 skal derfor bruges aktivt og målrettet til at forberede arbejdsmarkedet på næste højkonjunktur, så arbejdsmarkedet fremadrettet har de kvalifikationer, en øget efterspørgsel vil medføre, og man derfor kan undgå eventuelle rekrutteringsproblemer. Herunder – og i forbindelse med arbejdet med de beskæftigelsespolitiske mål er det vigtigt, at jobcentrene har fokus på de personer, der har brug for en særlig indsats for at blive helt klar til det ordinære arbejdsmarked.

■ Arbejdskraftreserven

Arbejdskraftreserven er steget markant i Midtjylland det seneste år. Det regionale mål for ministerens mål 1 bliver vanskeligt at nå i 2009, da antallet af ledige i arbejdskraftreserven i oktober 2009 ligger knap 1.500 personer over målet for december 2009, hvoraf over halvdelen er begrundet i stigningen i de meget konjunkturfølsomme akasser.

Arbejdskraftreserven er steget markant mere blandt dagpengemodtagerne end blandt

kontant- og starthjælpsmodtagerne. Fra oktober 2008 til oktober 2009 er antallet af dagpengemodtagere i arbejdskraftreserven steget med ca. 175% i Midtjylland, mens antallet af kontant- og starthjælpsmodtagere er steget 56%. Karakteristikken af de ledige i arbejdskraftreserven viser, at 59% af dagpengemodtagerne er mænd, 52% af kontant- og starthjælpsmodtagerne er kvinder, hver fjerde dagpengemodtager er over 50 år, mere end halvdelen af kontant- og starthjælpsmodtagerne er under 30 år og mere end hver fjerde dagpengemodtager er medlem af 3F

Blandt jobcentrene findes de mindste stigninger i arbejdskraftreserven i Norddjurs, Samsø og Odder.

■ Sygefraværet

I Midtjylland er det tidligere års positive udvikling i forhold til nedbringelse af sygefraværet overordnet set stagneret i løbet af 2009. Antallet af fuldtidspersoner på sygedagpenge er relativt stabilt over tid, og ikke afhængig af konjunkturerne på arbejdsmarkedet. I september 2009 var der 29.549 sygedagpengemodtagere i Midtjylland svarende til 19.920 fuldtidspersoner. Det svarede i september 2009 til 3.1% af arbejdsstyrken i Midtjylland.

I september 2009 var der i Midtjylland 9.755 sygedagpengeforløb over 26 uger – en stigning på 28% siden januar 2007. Derfor bliver det bliver vanskeligt at nå det opstillede resultatkrav på 7.750 forløb i december 2009.

Det er særligt personer fra ikke-vestlige lande, medlemmer af 3F, FOA og Kristelig a-kasse, kvinder og personer mellem 40 og 44 år, der rammes af det langvarige sygefravær og berører personer i beskæftigelse.

Blandt jobcentrene har Randers, Odder og Favrskov det seneste år haft det største fald i de langvarige forløb.

■ Ungeledigheden

Konjunkturuomslaget i 2008 har påvirket ungeledigheden markant. I oktober 2009 var der 13.811 ledige unge i Midtjylland mod kun 7.697 i juli 2008, hvor ungeledigheden var på det laveste niveau i de seneste tre år.

I det seneste år – fra oktober 2008 til oktober 2009 – er ungeledigheden steget med 5.443 fuldtidspersoner, en stigning på 65%. Stigningen i ungeledigheden er dog begrænset fra foråret 2009 og fremover. Fra april 2009 til september 2009 har ungeledigheden ligget på mellem 13.200 og 13.800 ledige med en lille nedgang i sommerferieperioden. Selv om stigningen i ungeledigheden er blevet begrænset fra foråret 2009 og over sommeren, forventes det regionale mål for ministerens mål 3 ikke at være opfyldt i december 2009.

Gruppen med unge dagpengemodtagere har været mest følsom for konjunkturændringen med en stigning på 241% (+3.656 personer). Blandt de unge kontanthjælpsmodtagere er gruppen med arbejdsmarkedsparate steget med 75% (+1.259 personer) og de ikke-arbejdsmarkedsparate er steget 26% (+1.199 personer).

Blandt jobcentrene har Norddjurs, Århus/Samsø, Syddjurs, Odder, Struer og Skanderborg oplevet den mindste stigning i ungeledigheden.

■ Rettidighed

Jobcentrene i Midtjylland sikrer generelt opfyldelse af de ledige dagpengemodtageres minimumsrettigheder – både hvad angår jobsamtaler og tilbud.

Rettidigheden for de arbejdsmarkedsparate kontant- og starthjælpsmodtagerne har ud-

viklet sig positivt i 2009 i forhold til 2008. Det samme gør sig gældende i forhold til gennemførelse af jobsamtaler med ikke-arbejdsmarkedspare ledige. Midtjylland som helhed opfylder ikke minimumsrettighederne for alle kontant- og starthjælpsmodtagere, men flere jobcentre opfylder dem eller er tæt på.

■ Tidlig indsats

Resultater og indsats hænger sammen. En hurtig og intensiv indsats er med til at få den ledige i job. Det handler om så tidligt som muligt at udpege de personer, der har brug for en indsats for at komme i job. Generelt er det sådan i Midtjylland, at

- kontant- og starthjælpsmodtagere får en tidligere indsats end dagpengemodtagere – det gælder både den første jobsamtale og det første aktiveringstilbud
- en større andel af arbejdsmarkedspare kontant- og starthjælpsmodtagere får en tidligere jobsamtale end ikke-arbejdsmarkedspare kontant- og starthjælpsmodtagere
- en større andel af ikke-arbejdsmarkedspare kontant- og starthjælpsmodtagere får et tidligere aktiveringstilbud end arbejdsmarkedspare kontant- og starthjælpsmodtagere
- dagpengemodtagere forlader ledighed hurtigere end både arbejdsmarkedspare og ikke-arbejdsmarkedspare kontant- og starthjælpsmodtagere.

■ Målgrupper i jobcentrene

Jobcentrene har 10 målgrupper på forskellige offentlige ydelser¹ at foretage en indsats i forhold til. Det svarer til, at 18% af den erhvervsaktive del af befolkningen i Midtjylland var tilknyttet et af jobcentrene i Midtjylland i oktober 2009:

- 39% af de 16-29 årige var på kontanthjælp. Det gælder 9% af de, der er 30 år eller ældre
- 43% af de 30-66 årige var på førtidspension. Det gælder 12% af de, der er under 30 år
- 25% af de 16-29 årige var på a-dagpenge. Det gælder 17% af de, der er 30 år eller ældre
- 12% af de 16-29 årige var på sygedagpenge. Det gælder 14% af de, der er 30 år eller ældre

■ Personer på kanten af arbejdsmarkedet

For at øge arbejdsudbuddet er det afgørende, at alle ledige hurtigst muligt kommer i ordinært job eller uddannelse. Jobcentrene har dog en særlig gruppe af personer, som har modtaget overførselsindkomst i mindst 80% af tiden hvert år i minimum 3 på hinanden følgende år. Overførselsindkomst omfatter a-dagpenge, kontanthjælp, starthjælp, for-revalidering, revalidering, introduktionsydelse, sygedagpenge og ledighedsydelse. Perioder med aktivering indgår i opgørelsen på linje med perioder med overførselsindkomst. Denne gruppe betegnes "Personer på kanten af arbejdsmarkedet".

I alle 4 beskæftigelsesregioner kan man konstatere, at der har været en reduktion i antallet af personer på kanten af arbejdsmarkedet fra 2004 til 2008. Det største fald i målgruppen er sket i Midtjylland hvor der i forhold til 2004 er sket en reduktion fra 25.701 til 13.571 personer i 2008 (-47%) mod en reduktion i hele landet på 41%.

¹ Målgrupperne er personer på a-dagpenge, kontanthjælp, starthjælp, introduktionsydelse, revalidering, forrevalidering, sygedagpenge, ledighedsydelse, fleksjob og førtidspension.

■ Samarbejdet mellem jobcentrene i Midtjylland og Beskæftigelsesregion Midtjylland

Beskæftigelsesregionen har i 2009 afholdt dialogmøder på ledelsesniveau med jobcentrene, hvor resultatudviklingen i jobcentret er blevet drøftet. Herudover har regionen afholdt en række temamøder, netværksmøder, seminarer og konferencer for ledelse og medarbejdere i jobcentrene om relevante beskæftigelsespolitiske emner. I løbet af 2009 har Beskæftigelsesregionen desuden udgivet en række materialer med inspiration til indsatsen i jobcentrene.

For at sikre sammenhæng mellem det lokale og det regionale politiske niveau i beskæftigelsesindsatsen har Det Regionale Beskæftigelsesråd i 2009 afholdt en møderække med de lokale beskæftigelsesråd og -udvalg. Herudover har Rådet afholdt den årlige, beskæftigelsespolitiske konference i april 2009.

Rådet har desuden løbende igennem 2009 drøftet konsekvenserne af kommunaliseringen af jobcentrene for samarbejdet med det lokal-politiske niveau og har på denne baggrund planlagt dialogen i 2010. Målet er at sikre maksimal sammenhæng mellem Rådets interne konference i januar, møder med LBR/Beskæftigelsesudvalg i februar og Beskæftigelseskonferencen i april for hermed at styrke dialogen mellem det regionale og det lokal-politiske niveau bedst muligt.

MINISTERENS MÅL 1: ARBEJDSKRAFTRESERVEN

I det følgende afsnit vil der blive sat fokus på udviklingen i arbejdskraftreserven. Først analyseres den regionale udvikling i arbejdskraftreserven. Herefter vil de enkelte jobcentres resultater i indsatsen blive vurderet. Desuden gives der en karakteristik af arbejdskraftreserven, og sidst i afsnittet redegøres der for de initiativer, regionen har iværksat på området.

Målsætningen for ministerens mål 1

Ministerens beskæftigelsespolitiske mål 1 i 2009 er at begrænse stigningen i arbejdskraftreserven mest muligt.

Styrket indsats for at virksomhederne får den arbejdskraft, de har behov for

Mål: Jobcentrene skal sikre, at antallet af ledige med mere end tre måneders sammenhængende ledighed (arbejdskraftreserven) bliver nedbragt.

Det **regionale mål** for Midtjylland er, at antallet af ledige i regionen, med mere end tre måneders sammenhængende ledighed, ikke må overstige 7.900 i december 2009.

I Rådets Kontrakt er målet for arbejdskraftreserven delt op i undergrupper, da det vurderes, at konjunkturedgangen primært vil ramme byggebranchen og industrien, mens den offentlige sektor fortsat vil mangle arbejdskraft inden for flere områder. Arbejdskraftreserven er opdelt i følgende delmål.

	mål 2009	resultat okt. 2009
Dagpengemodtagere	5.500	6.800
- heraf ikke konjunkturfølsomme	450	416
- heraf lidt konjunkturfølsomme	2.150	2.595
- heraf meget konjunkturfølsomme	2.900	3.789
Kontanthjælpsmodtagere	2.400	2.592
I alt	7.900	9.392

Overordnet vurdering af indsatsen i 2009

Arbejdskraftreserven er steget markant i Midtjylland det seneste år. **Det regionale mål for ministerens mål 1 bliver vanskeligt at nå**, da antallet af ledige i arbejdskraftreserven i oktober 2009 ligger knap 1.500 personer over målet for december 2009, hvoraf over halvdelen er begrundet i stigningen i de meget konjunkturfølsomme a-kasser.

Arbejdskraftreserven er desuden steget mere i Midtjylland end i landet som helhed - arbejdskraftreserven udgør dog fortsat en mindre andel af de ledige, nemlig 28% mod 32% for hele landet.

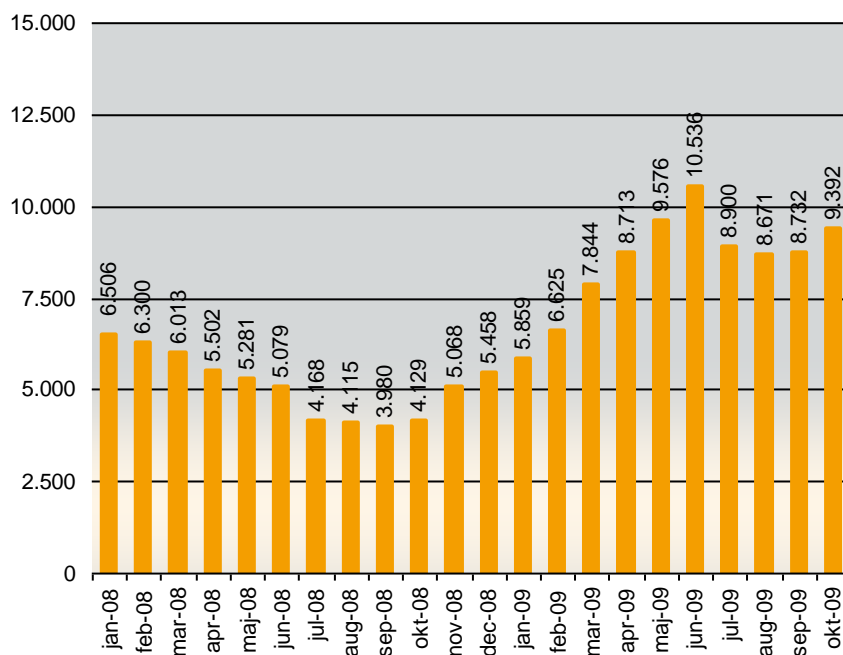
Karakteristikken af de ledige i arbejdskraftreserven viser, at:

- Antallet af dagpengemodtagere i arbejdskraftreserven er steget fra oktober 2008 til oktober 2009 med 174%
- Antallet af kontant- og starthjælpsmodtagere i arbejdskraftreserven er steget fra oktober 2008 til oktober 2009 med 56%
- 29% af arbejdskraftreserven er under 30 år
- 20% af dagpengemodtagerne er under 30 år
- 51% af kontant- og starthjælpsmodtagerne er under 30 år
- 59% af dagpengemodtagerne er mænd
- 52% af kontant- og starthjælpsmodtagerne er kvinder
- 25% af dagpengemodtagerne er over 50 år
- Mere end 25% af dagpengemodtagerne er medlem af 3F

Udviklingen i arbejdskraftreserven i Midtjylland

Antallet af personer i arbejdskraftreserven har været kraftigt stigende fra oktober 2008 og frem til juni 2009. Herefter har der været et kortvarigt fald, som skyldes ferieafholdelse. I oktober 2009 var der 9.392 personer i reserven. Dvs. en stigning siden oktober 2008 på 5.263 personer - en stigning på 127%.

FIGUR 1. UDVIKLING I ARBEJDSKRAFTRESERVEN I MIDTJYLLAND FRA JANUAR 2008 TIL OKTOBER 2009

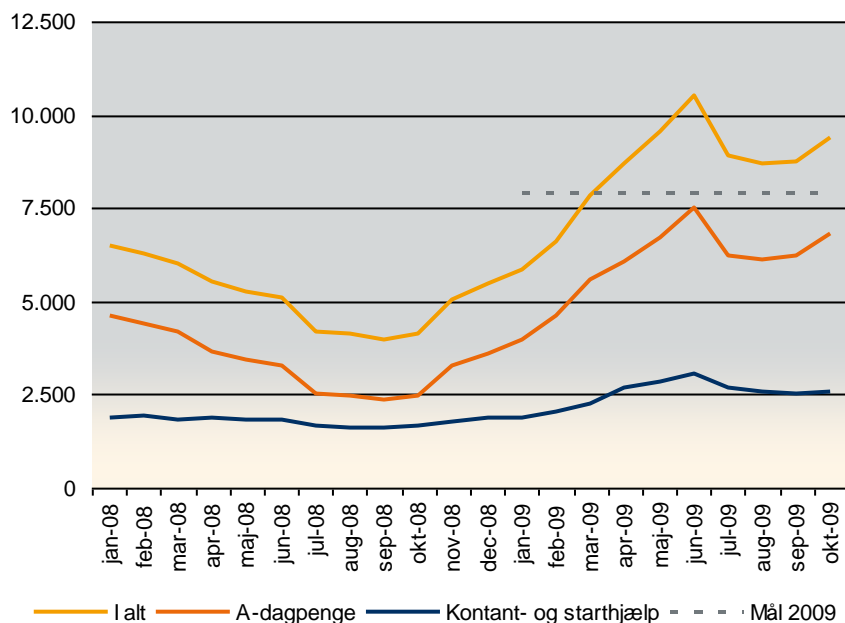

Kilde: jobindsats.dk

Figur 1 viser, at arbejdskraftreserven er steget fra 6.506 personer i januar 2008 til 9.392 personer i oktober 2009, svarende til en stigning på 44%.

I oktober 2009 udgjorde dagpengemodtagerne 6.800 personer ud af den samlede arbejdskraftreserve, mens der var 2.592 kontant- og starthjælpsmodtagere i reserven.

FIGUR 2. UDVIKLINGEN I ARBEJDSKRAFTRESERVEN I MIDTJYLLAND FORDELT PÅ YDELSER

Kilde: jobindsats.dk

Siden januar 2008 er der sket en stigning i antallet af dagpengemodtagere i arbejdskraftreserven fra 4.622 personer til 6.800 personer i oktober 2009 - en stigning på 47%. Blandt kontant- og starthjælpsmodtagerne er arbejdskraftreserven steget fra 1.884 i januar 2008 til 2.592 i september 2009 - en stigning på 37%.

28% af alle ledighedsberørte i Midtjylland er i arbejdskraftreserven i oktober 2009. Andelen af ledighedsberørte i arbejdskraftreserven er markant højere for kontant- og starthjælpsmodtagere (49%) end for dagpengemodtagerne (24%).

Siden oktober 2008 er den andel som arbejdskraftreserven udgør af samtlige ledighedsberørte steget med 1%-point. Blandt dagpengemodtagerne er andelen steget med 2,9%-point, mens andelen er steget med 3,2%-point blandt kontant- og starthjælpsmodtagerne.

Udviklingen i jobcentrene

Den regionale stigning i arbejdskraftreserven det seneste år dækker over **variationer i jobcentrene** fra en stigning på 36% i Norddjurs (fra 194 til 264 personer) til en stigning på 458% i Hedensted (fra 150 til 349 personer).

Samsø og Odder har haft relativt små stigninger, på hhv. 52% og 64% det seneste år. Modsat er arbejdskraftreserven i Randers, Ringkøbing-Skjern og Skive steget med over 200% i samme periode.

TABEL 1. UDVIKLINGEN I ARBEJDSKRAFTRESERVEN I MIDTJYLLAND

	Dagpenge			Kontanthj. mv.			I alt		
	Oktober 2009			Oktober 2009			Oktober 2009		
	Arb.kraft.- reserven	Andel af berørte	Udvikl. okt. 2008-2009	Arb.kraft.- reserven	Andel af berørte	Udvikl. okt. 2008-2009	Arb.kraft.- reserven	Andel af berørte	Udvikl. okt. 2008-2009
Midtjylland	6.800	24,2%	174,9%	2.592	49,5%	56,6%	9.392	28,2%	127,5%
Favrskov	267	27,5%	184,0%	82	54,3%	46,4%	349	31,1%	132,7%
Hedensted	210	20,2%	483,3%	30	30,3%	328,6%	240	21,1%	458,1%
Herning	360	21,4%	197,5%	112	48,9%	180,0%	472	24,7%	193,2%
Holstebro	318	23,5%	208,7%	54	30,2%	45,9%	372	24,3%	165,7%
Horsens	405	20,7%	282,1%	253	51,8%	84,7%	658	26,9%	170,8%
Ikast-Brande	229	20,7%	179,3%	90	39,1%	32,4%	319	23,9%	112,7%
Lemvig	106	21,9%	125,5%	21	45,7%	50,0%	127	24,0%	108,2%
Norddjurs	212	23,5%	66,9%	52	40,9%	-22,4%	264	25,6%	36,1%
Odder	67	14,7%	71,8%	22	36,7%	46,7%	89	17,3%	64,8%
Randers	622	24,5%	217,3%	171	45,1%	210,9%	793	27,2%	215,9%
Ringkøbing-Skjern	227	19,1%	383,0%	124	59,3%	79,7%	351	25,1%	202,6%
Silkeborg	403	20,5%	210,0%	203	53,6%	48,2%	606	25,8%	127,0%
Skanderborg	235	22,2%	256,1%	60	50,8%	20,0%	295	25,1%	154,3%
Skive	335	23,5%	268,1%	86	43,7%	104,8%	421	26,0%	216,5%
Struer	128	22,8%	100,0%	26	48,1%	36,8%	154	25,0%	85,5%
Syddjurs	250	28,0%	133,6%	73	55,3%	32,7%	323	31,5%	99,4%
Viborg	430	22,5%	220,9%	229	49,0%	95,7%	659	27,7%	162,5%
Samsø	13	20,0%	18,2%	19	65,5%	90,0%	32	34,0%	52,4%
Århus	1.983	30,5%	127,1%	885	53,3%	34,1%	2.868	35,2%	87,1%

Kilde: jobindsats.dk

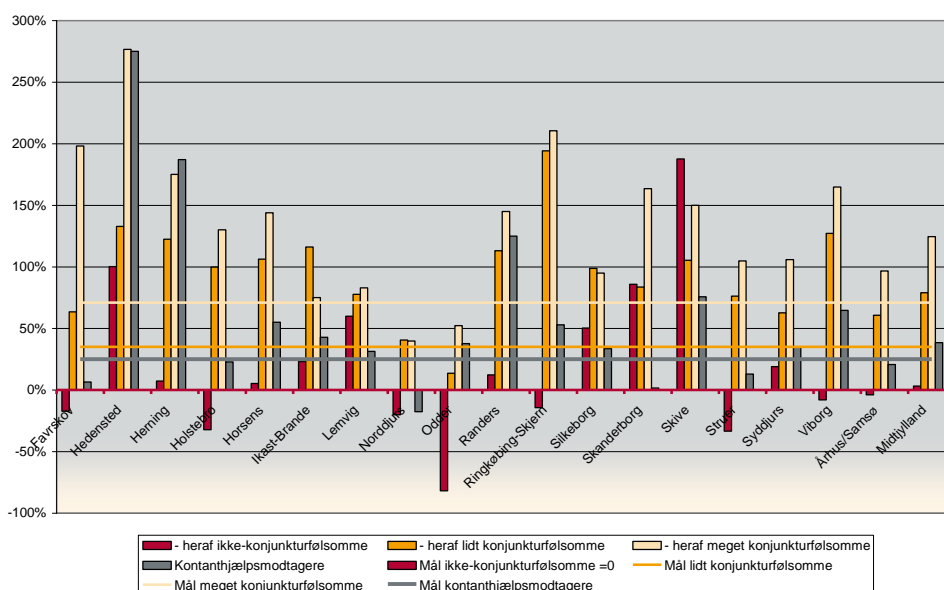
Blandt **dagpengemodtagerne** har Samsø og Norddjurs haft de mindste stigninger på hhv. 18% og 67%, mens Hedensted og Ringkøbing-Skjern med stigninger på hhv. 483% og 383% har haft de største procentvise stigninger. Herefter følger Horsens, Skive og Skanderborg.

Blandt **kontant- og starthjælpsmodtagerne** i arbejdskraftreserven er det alene Norddjurs der det seneste år har oplevet et fald. Faldet har været på 22%, svarende til 15 personer. De øvrige kommuner i Midtjylland har oplevet stigninger, fra 32% i Ikast-Brande til 328% i Hedensted. Siden oktober 2008 er arbejdskraftreserven steget mest i Hedensted, herefter følger Randers og Herning. Omvendt har Skanderborg, Ikast-Brande, Syddjurs og Århus oplevet de mindste stigninger.

I forhold til Regionens forventede udvikling fra 2008 til 2009 på de enkelte delmål er udviklingen meget forskellig for de enkelte jobcentre. Flere jobcentre har formået at nedbringe arbejdskraftreserven, når det gælder de **ikke-konjunkturfølsomme** a-kasser, medens en række jobcentre har haft større stigninger også inden for disse områder.

I forhold til de meget **konjunkturfølsomme** a-kasser er der jobcentre, som har formået at begrænse udviklingen i arbejdskraftreserven væsentligt mere end andre.

FIGUR 3. UDVIKLING I ARBEJDSKRAFTRESERVEN FRA DECEMBER 2008 TIL OKTOBER 2009 FORDELT PÅ JOBCENTRE OG DELMÅL

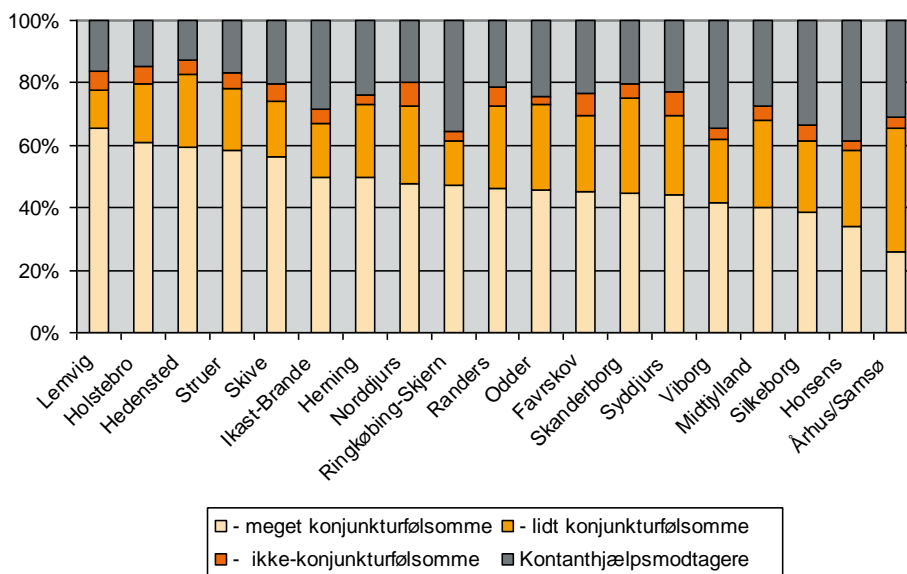

Kilder: jobindsats.dk og egne beregninger

Udviklingen i arbejdskraftreserven på delområderne kan ikke i sig selv forklares med en generel udvikling i landsdelene.

Udfordringen for jobcentrene vil være forskellig afhængig af arbejdskraftreservens sammensætning. Forventningerne til jobcentre til indsatsen for ledige fra konjunkturfølsomme områder vil være, at indsatsen målrettes mod nye beskæftigelsesområder og i øvrigt fokus på opkvalificering og omskoling. Forventningerne til indsatsen i forhold ledige fra mindre konjunkturfølsomme områder vil være at indsatsen intensiveres, så der er fokus på jobsøgning og geografisk og jobmæssig mobilitet.

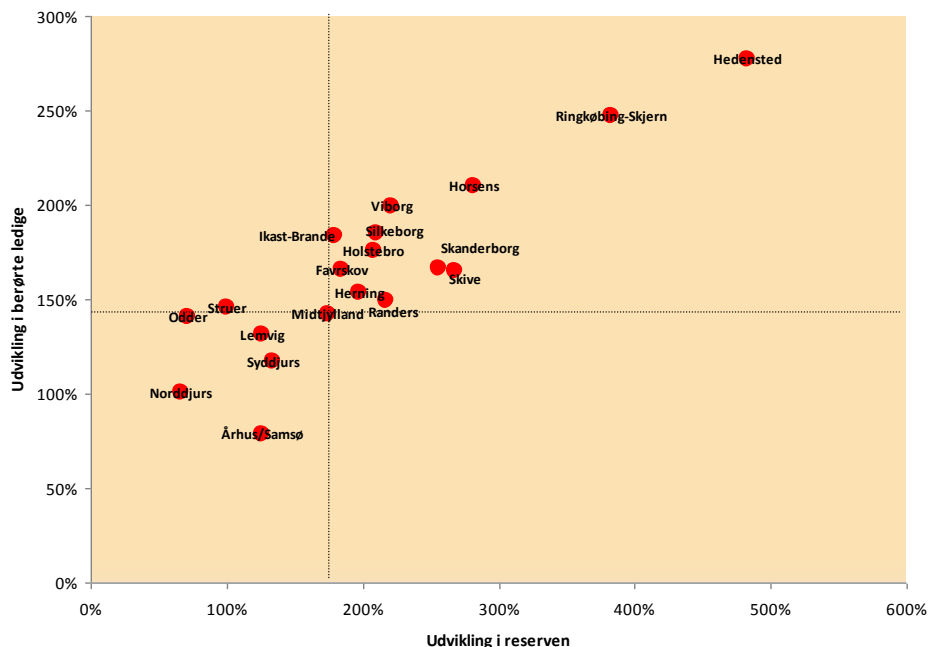
FIGUR 4. ARBEJDSKRAFTRESERVEN I MIDTJYLLAND I OKTOBER 2009 FORDELT PÅ JOBCENTRE OG DEL-OMRÅDER

Kilde: jobindsats.dk

For at kunne vurdere stigningen i arbejdskraftreserven i jobcentrene analyseres **udviklingen i arbejdskraftreserven sammenholdt med udviklingen i ledigheden** i de enkelte kommuner. Ledigheden opgøres her som antallet af tilmeldte i jobcentrene.

FIGUR 5. UDVIKLINGEN I ANTAL LEDIGHEDSBERØRTE OG ARBEJDSKRAFTRESERVEN FOR DAGPENGE-MODTAGERE FRA OKTOBER 2008 TIL OKTOBER 2009

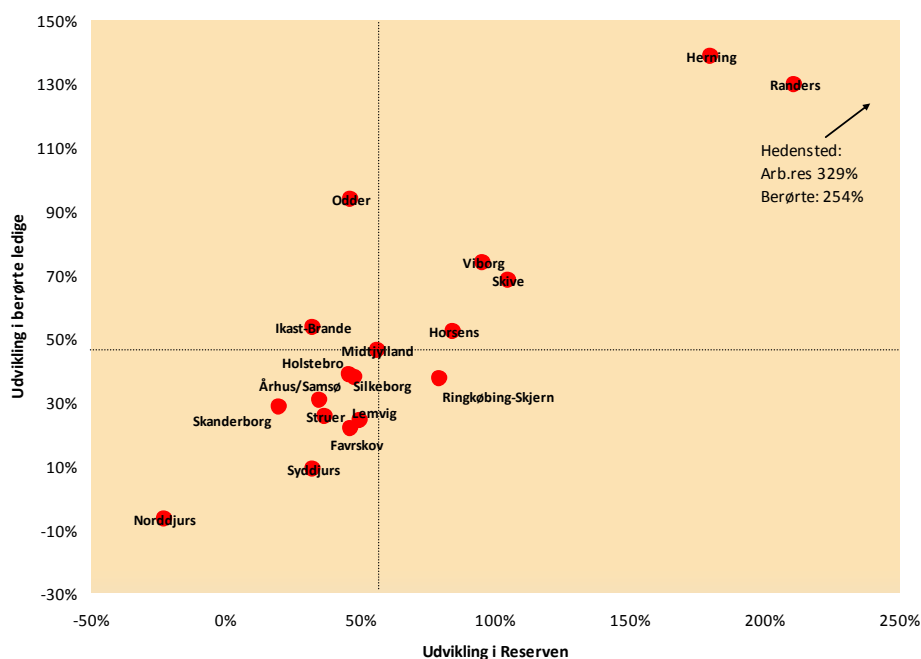
Kilder: jobindsats.dk og egne beregninger

Figur 5 viser udviklingen i antallet af berørte ledige og arbejdskraftreserven fra oktober 2008 til oktober 2009 for dagpengemodtagerne. Ikke overraskende viser figuren, at der er vis sammenhæng mellem stigningen i antallet af ledighedsberørte og stigningen i arbejdskraftreserven. Nogle jobcentre har dog trods en kraftig stigning i antallet af ledighedsberørte ikke haft en tilsvarende stigning i arbejdskraftreserven.

I Figur 6 vises udviklingen i antallet af berørte ledige og arbejdskraftreserven fra oktober 2008 til oktober 2009 for kontant- og starthjælpsmodtagerne. Figuren viser, at de procentvise ændringer er mere spredt for kontant- og starthjælpsmodtagerne end for dagpengemodtagerne.

De store forskelle kan blandt andet skyldes, at selv mindre ændringer i faktiske tal kan medføre store procentvise ændringer i de mindre jobcentre.

FIGUR 6. UDVIKLINGEN I ANTAL LEDIGHEDSBERØRTE OG ARBEJDSKRAFTRESERVEN FOR KONTANT- OG STARTHJÆLPSMODTAGERE FRA OKTOBER 2008 TIL OKTOBER 2009

Kilder: jobindsats.dk og egne beregninger

Karakteristik af arbejdskraftreserven

I det følgende beskrives arbejdskraftreserven i Midtjylland fordelt på køn, alder og a-kasser.

Køn

Mændene udgør samlet set 56% af arbejdskraftreserven i Midtjylland. Blandt dagpengemodtagerne udgør mændene 60% af dagpengemodtagerne i reserven, mens andelen er lavere blandt kontant- og starthjælpsmodtagerne med 48%.

Blandt dagpengemodtagerne er andelen af mænd højest blandt de 16-19-årige, mens andelen af mandlige kontant- og starthjælpsmodtagerne er højest blandt de 60 til 64-årige.

Blandt de ledighedsberørte er der kun en marginal forskel på kønnene, hvor stor en andel der indgår i arbejdskraftreserven. Således er 27% af de ledighedsberørte mænd i arbejdskraftreserven, mens den kvindelige andel er 28%.

Siden januar 2008 er antallet af kvinder i reserven steget med 0,6%, mens antallet af mænd er steget med 117%. Fra januar 2009 er kvindernes andel dog steget 25%, mens mændenes andel er steget med 103% i samme periode.

TABEL 2. ARBEJDSKRAFTRESERVEN I MIDTJYLLAND I OKTOBER 2009 FORDELT PÅ KØN OG ALDER

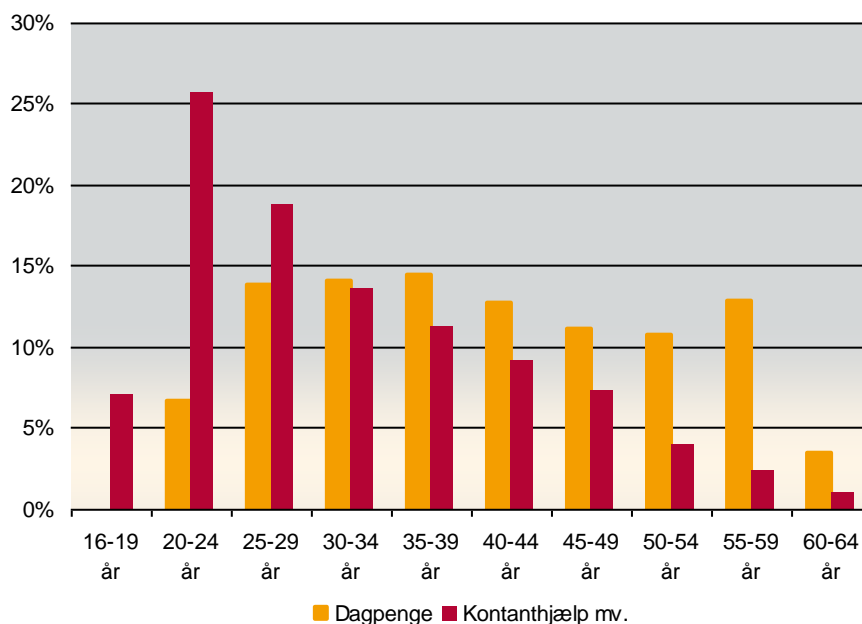
	Dagpenge		Kontanthj. mv.		I alt		Andel mænd		
	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Dagpenge	Kontanthj. mv.	I alt
Alder i alt	2.749	4.051	1.353	1.239	4.102	5.290	59,6%	47,8%	56,3%
16-19 år	.	3	118	64	118	67	100,0%	35,2%	36,2%
20-24 år	146	304	456	208	602	512	67,6%	31,3%	46,0%
25-29 år	430	514	277	210	707	724	54,4%	43,1%	50,6%
30-34 år	426	534	181	172	607	706	55,6%	48,7%	53,8%
35-39 år	440	540	125	165	565	705	55,1%	56,9%	55,5%
40-44 år	359	509	98	140	457	649	58,6%	58,8%	58,7%
45-49 år	304	454	57	133	361	587	59,9%	70,0%	61,9%
50-54 år	258	472	24	79	282	551	64,7%	76,7%	66,1%
55-59 år	326	546	14	46	340	592	62,6%	76,7%	63,5%
60-64 år	60	175	3	22	63	197	74,5%	88,0%	75,8%
65+ år	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Kilde: jobindsats.dk

Alder

Der er markante forskelle mellem aldersfordelingen for dagpengemodtagerne og for kontant- og starthjælpsmodtagerne i arbejdskraftreserven. I oktober 2009 var mere end hver fjerde dagpengemodtager i reserven over 50 år, mens lige godt hver femte er under 30 år. Blandt kontant- og starthjælpsmodtagerne var godt halvdelen af de ledige i arbejdskraftreserven derimod under 30 år.

FIGUR 7. ARBEJDSKRAFTRESERVEN I MIDTJYLLAND I OKTOBER 2009 FORDELT PÅ ALDER (%)

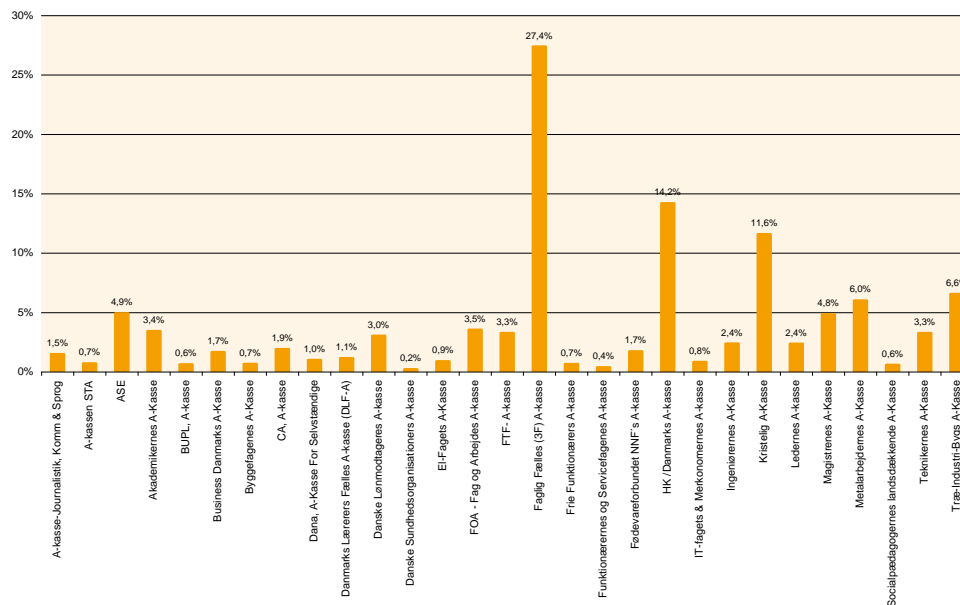
Kilde: jobindsats.dk

A-kasser

Mere end hver fjerde dagpengemodtager i arbejdskraftreserven er medlem af 3F. Herudover udgør medlemmerne af HK, Kristelig A-kasse, TIB og Metals A-kasse de største andele af arbejdskraftreserven. Derimod er der stort set ingen medlemmer af Danske Sundhedsorganisationers A-kasse og Funktionærernes a-kasser i arbejdskraftreserven. Det kan bemærkes at 3,5% af dagpengemodtagerne i arbejdskraftreserven er medlem i FOA, svarende til

216 personer, hvilket kan virke overraskende, da FOA umiddelbart ikke er berørt af de nuværende konjunkturændringer.

FIGUR 8. ARBEJDSKRAFTRESERVEN I MIDTJYLLAND I OKTOBER 2009 FORDELT PÅ A-KASSER

Kilde: jobindsats.dk

Initiativer og aktiviteter for at nedbringe arbejdskraftreserven i Midtjylland

Kvalitativ analyse af arbejdskraftreserven

Beskæftigelsesregionen er involveret i en kvalitativ analyse af arbejdskraftreserven, som gennemføres i Jobcenter Herning. Analysen har til formål at afdække hvilke faktorer, der har betydning for, hvor længe den enkelte borger er ledig – og dermed hvilke borgere, der kommer i arbejdskraftreserven.

Analysen gennemføres som en kvalitativ undersøgelse af:

- Borgerne
- Virksomhederne
- Jobcentret

MINISTERENS MÅL 2: NEDBRINGELSE AF SYGEFRAVÆR OVER 26 UGER

I dette afsnit analyseres udviklingen i sygefraværet. Først analyseres den generelle udvikling i regionen med fokus på de lange sygedagpengeforløb over 26 uger, og derefter fokuseres på udviklingen i de enkelte jobcentre. Sidst i afsnittet redegøres der for de initiativer, Beskæftigelsesregion har iværksat på området.

Målsætningen for sygefraværet

Ministerens beskæftigelsespolitiske mål 2 i 2009 er at nedbringe antallet af sygedagpengeforløb over 26 uger.

Styrket indsats for at nedbringe sygefraværet

Mål: Jobcentrene skal sikre, at antallet af sygedagpengeforløb over 26 uger bliver nedbragt i forhold til året før.

Det **regionale mål** for antallet af sygedagpengeforløb over 26 uger er, at der i regionen ved udgangen af december 2009 maksimalt må være 7.750 sygedagpengeforløb over 26 uger.

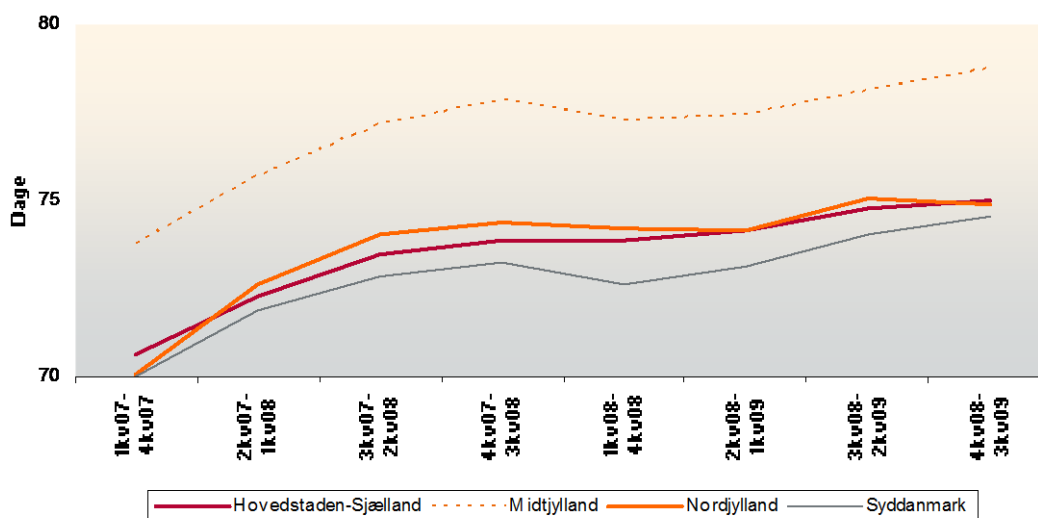
Overordnet vurdering af indsatsen i 2009

I Midtjylland er det tidligere års positive udvikling i forhold til at nedbringe sygefraværet i løbet af 2009 overordnet set stagnerende - antallet af fuldtidspersoner på sygedagpenge er relativt stabilt over tid og ikke afhængig af konjunkturerne på arbejdsmarkedet.

I september 2009 var der 29.549 sygedagpengemodtagere i Midtjylland svarende til 19.920 fuldtidspersoner – dvs. 3.1% af arbejdsstyrken i Midtjylland.

Sammenlignet med de andre beskæftigelsesregioner har Midtjylland det største forbedringspotentiale på sygefraværsområdet. Som vist i nedenstående figur har de fire regioner oplevet en stigning i den gennemsnitlige varighed af sygedagpengeforløbene fra 2007 til 2009. I Midtjylland er forløbene i gennemsnit 7% længere end i de tre øvrige beskæftigelsesregioner.

FIGUR 9. UDVIKLING I DEN GENNEMSNITLIGE VARIGHED AF SYGEDAGPENGEFORLØB I ANTAL DAGE FRA 2007 TIL 2009

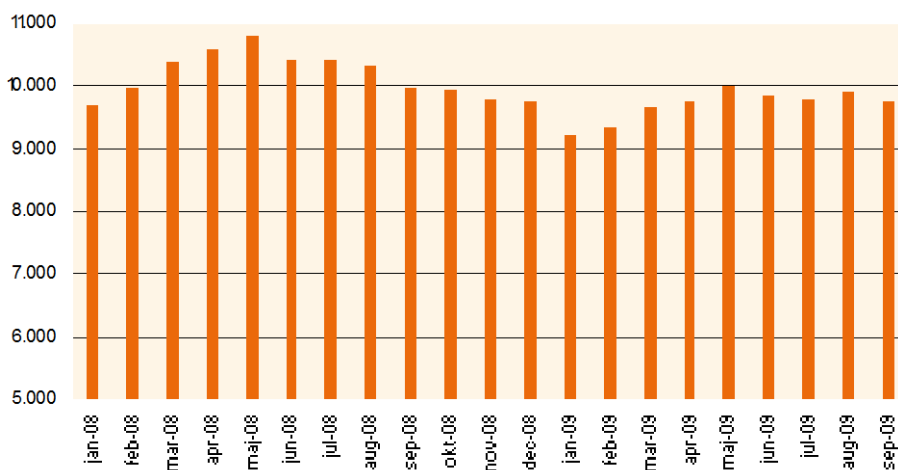

Kilde: jobindsats.dk

I september 2009 var der i Midtjylland 9.755 sygedagpengeforløb over 26 uger – en stigning siden januar 2007 på 28% (jan 07=7.631).

På baggrund af dette er vurderingen, at **det opstillede resultatkrav på 7.750 forløb ikke nås**. Så der er fortsat brug for et tydeligt fokus på nedbringelse af sygefraværet.

FIGUR 10. UDVIKLING I SYGEDAGPENGEFORLØB OVER 26 UGER I MIDTJYLLAND

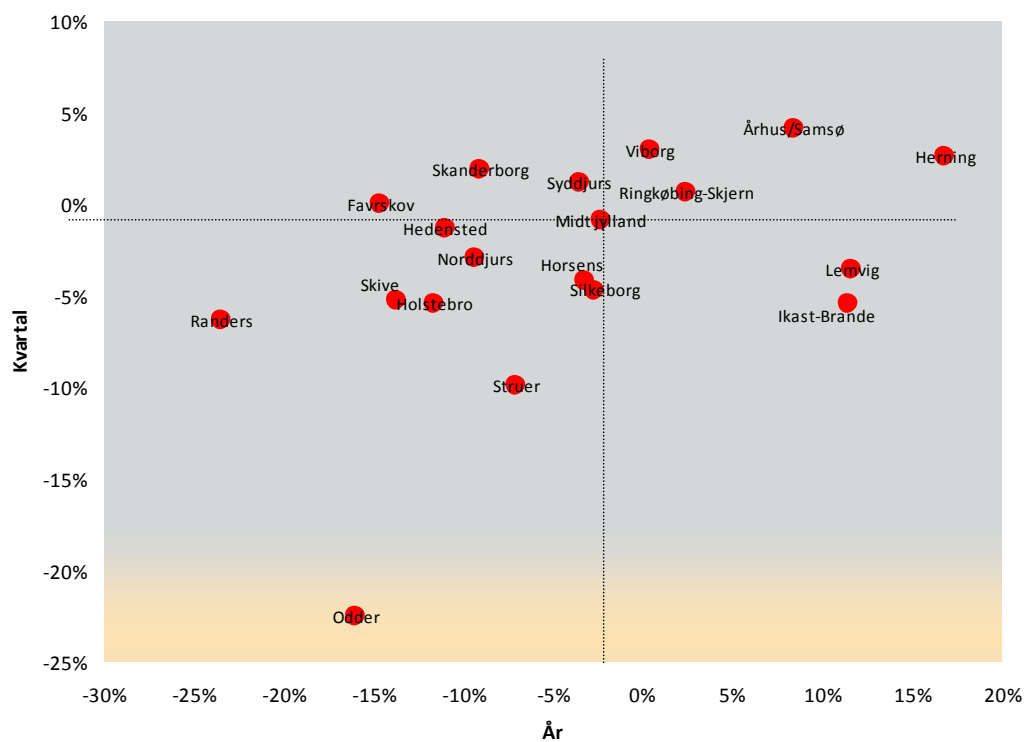

Kilde: jobindsats.dk

Udviklingen i jobcentrene

Sygefraværet over 26 uger i de midtjyske jobcentre har både på lang og på kort sigt udviklet sig forskelligt.

FIGUR 11. UDVIKLING I SYGEFRAVÆRSFORLØB OVER 26 UGER DET SENESTE KVARTAL OG DET SENESTE ÅR – SEPTEMBER 2009

Kilde: jobindsats.dk

Det seneste år har Randers, Odder og Favrskov haft det største procentvise fald i det lange sygefravær. Omvendt har Herning, Lemvig, Ikast-Brande og Århus/Samsø haft de største stigninger i det lange sygefravær.

TABEL 3. UDVIKLINGEN I SYGGEFRAVÆR OVER 26 UGER DET SENESTE ÅR (ANTAL FORLØB OG ANTAL FULDTIDSPERSONER) + FULDTIDSSYGES ANDEL AF ARBEJDSSTYRKEN

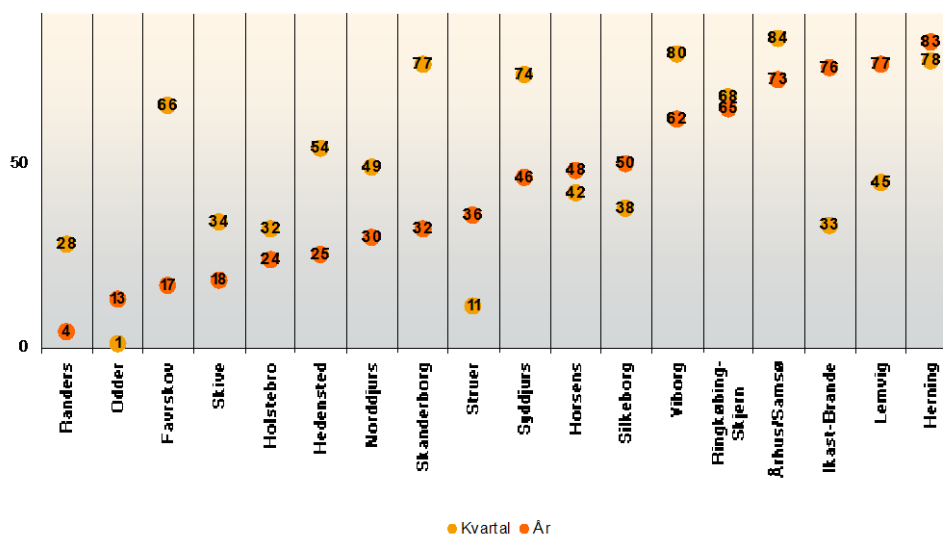
	Forløb over 26 uger				September 2009		
	Sept 2008	Sept 2009	Udvikling 08-09	Udvikling i pct.	Fuldtids-personer	Udvikling fra sept 08	Andel af arb.styrken
Favrskov	328	280	-48	-17,1%	671	-5,8%	2,8%
Hedensted	337	300	-37	-12,3%	710	-2,9%	3,0%
Herning	583	681	98	14,4%	1.404	6,8%	3,2%
Holstebro	395	349	-46	-13,2%	842	0,8%	2,8%
Horsens	755	731	-24	-3,3%	1.456	-3,5%	3,5%
Ikast-Brande	298	332	34	10,2%	697	-0,7%	3,3%
Lemvig	120	134	14	10,4%	323	2,2%	2,9%
Norddjurs	258	234	-24	-10,3%	647	-6,8%	3,4%
Odder	119	100	-19	-19,0%	301	-2,0%	2,7%
Randers	1.063	814	-249	-30,6%	1.683	-13,9%	3,5%
Ringkøbing-Skjern	457	468	11	2,4%	933	-8,3%	3,1%
Silkeborg	752	732	-20	-2,7%	61	-23,8%	3,3%
Skanderborg	419	381	-38	-10,0%	1.504	-1,8%	3,3%
Skive	415	358	-57	-15,9%	855	-3,4%	2,9%
Struer	127	118	-9	-7,6%	760	-11,2%	3,1%
Syddjurs	367	354	-13	-3,7%	332	-5,9%	2,9%
Viborg	867	871	4	0,5%	734	-11,5%	3,6%
Samsø	33	29	-4	-13,8%	1.605	-3,9%	3,3%
Århus	2.289	2.489	200	8,0%	4.404	-5,6%	2,8%
Midtjylland	9.982	9.755	-227	-2,3%	19.920	-5,0%	3,1%

Kilde: jobindsats.dk

Udviklingen i antallet af sygedagpengeforløb over 26 uger varierer meget i jobcentrene, der kan inddeles i 3 kategorier:

- Jobcentre, hvor der er sket en **stigning på mere end 10%** i antal forløb det seneste år: Herning, Lemvig og Ikast-Brande
- Jobcentre, hvor der har været et **moderat fald/stigning** i antal forløb det seneste år: Horsens, Ringkøbing-Skjern, Silkeborg, Skanderborg, Struer, Syddjurs, Viborg og Århus
- Jobcentre, hvor der har været et **fald på mere end 10%** i antal forløb det seneste år: Favrskov, Hedensted, Holstebro, Norddjurs, Odder, Randers, Skive og Samsø.

FIGUR 12. JOBCENTER-PLACERINGER IFT. ALLE LANDETS JOBCENTRE UD FRA JOBCENTRETS RESULTATER DET SENESTE ÅR OG DET SENESTE KVARTAL (UDVIKLING I ANTAL SYGEGDAGPENGEFORLØB OVER 26 UGER)

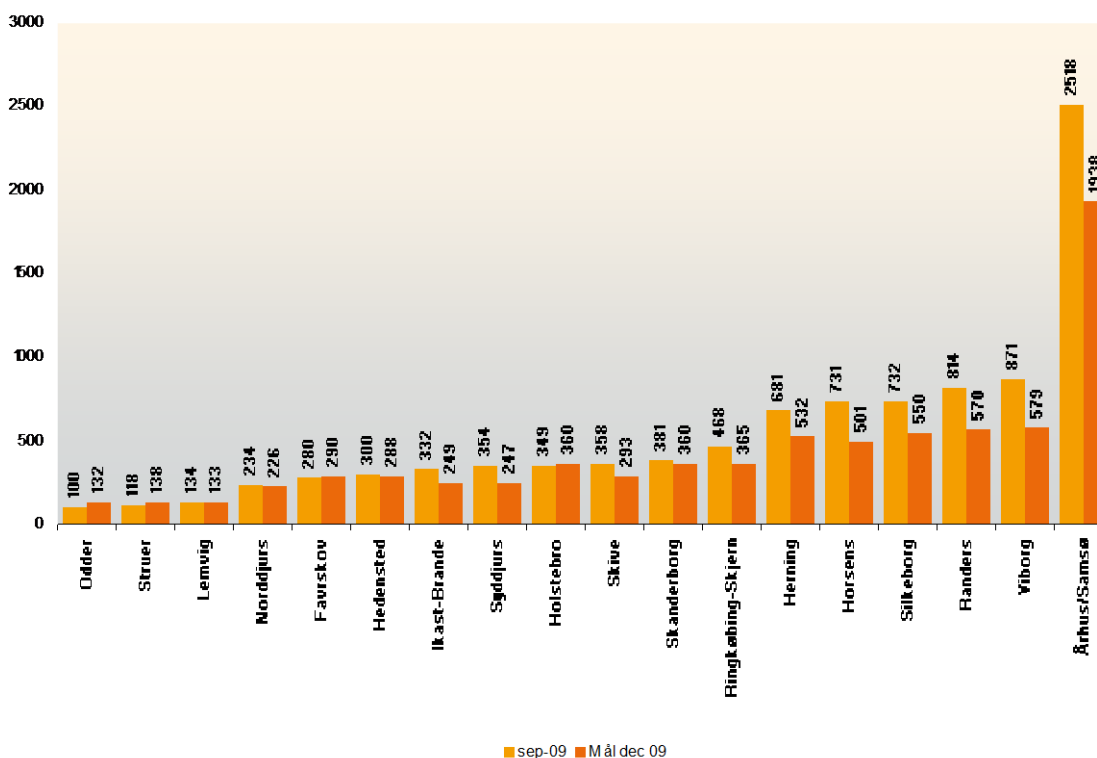
Kilde: jobindsats.dk

I forhold til **andre jobcentre i landet** har en række midtjyske jobcentre stort set samme placering både i forhold til udviklingen det seneste år og det seneste kvartal. Nogle jobcentre i Midtjylland skiller sig dog ud:

- Odder har landets bedste udvikling det seneste kvartal.
- Randers har klaret sig godt både det seneste år og det seneste kvartal.
- Ringkøbing-Skjern, Århus, Viborg og Herning har klaret sig relativt dårligt både det seneste år og det seneste kvartal.

I forhold til **regionens måltal** på max 7.750 forløb over 26 uger i december 2009, befinder de midtjyske jobcentre sig meget forskelligt, hvis man ser på deres "objektive" andel af ministermålet². Med den seneste opgørelse skal Viborg, Randers og Horsens reducere antallet af forløb over 26 uger med over 30%. I den anden ende har Odder, Struer og Favrskov en bedre udvikling end deres objektive andel.

FIGUR 13. JOBCENTRENES ANTAL SYGEDAGPENGEFORLØB OVER 26 UGER I SEPTEMBER 2009 + DERES OBJEKTIVE MÅLTAL I DECEMBER 2009 (BEREGNET UD FRA JOBCENTRETS OBJEKTIVE ANDEL AF ARBEJDSSTYRKEN I REGIONEN)

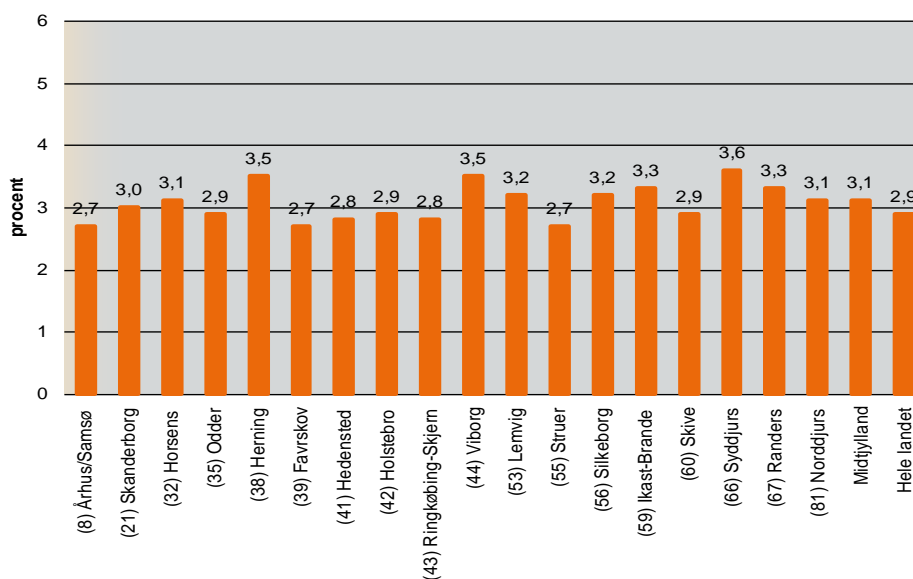

Kilde: jobindsats.dk

SFI har opgjort jobcentrenes **rammevilkår på sygedagpengeområdet** (jo lavere tal – jo bedre rammevilkår). Århus/Samsø har regionens bedste rammevilkår, medens Norrdjurs har regionens sværeste rammevilkår. Der er dog ikke en entydig sammenhæng i mellem rammevilkår og antal sygedagpengemodtagere i procent af arbejdsstyrken. I Syddjurs (3,6%), Herning (3,5%) og Viborg (3,5%) udgør sygedagpengemodtagere stort set samme andel af arbejdsstyrken. Men i forhold til rammevilkår har disse 3 jobcentre langt fra samme placering – Herning ligger nummer 38 i landet, Viborg nummer 44 og Syddjurs nummer 66. I den anden ende viser det sig, at Struer trods relativt dårlige rammevilkår (nummer 55) har regionens laveste andel af sygedagpengemodtagere (2,7%).

² Den objektive andel af ministermålet er beregnet på baggrund af jobcentrets objektive andel af regionens arbejdsstyrke.

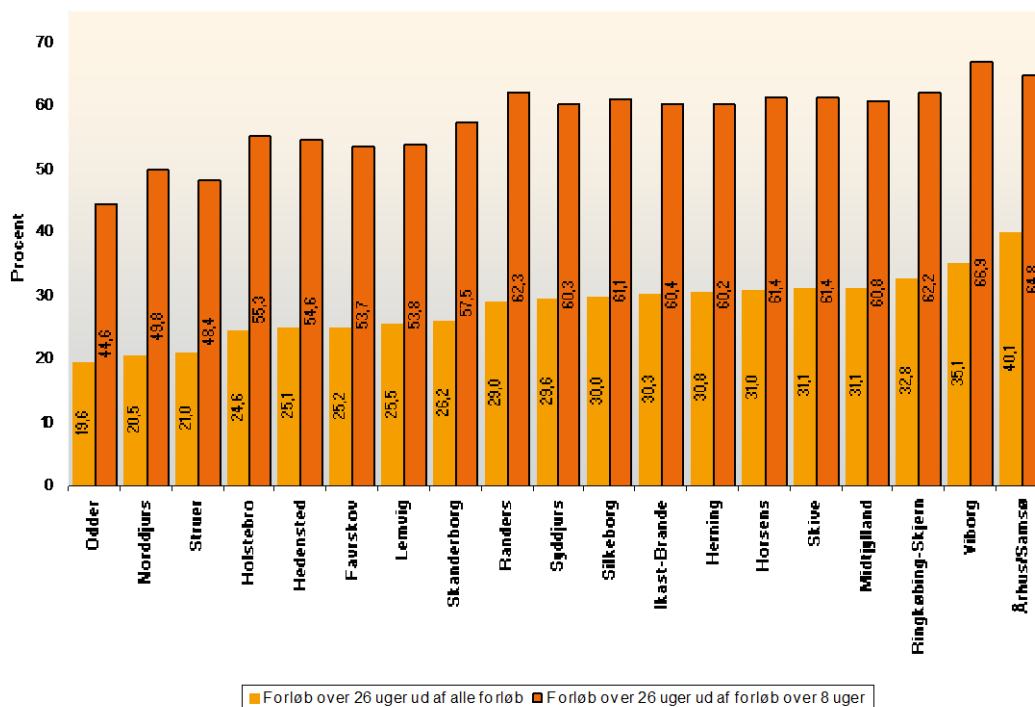
FIGUR 14. L SYGEDAGPENGEMODTAGERE I PCT. AF ARBEJDSSTYRKEN I 3 KV 2009 SORTERET EFTER JOBCENTRENES RAMMEVILKÅR PÅ SYGEDAGPENGEOMRÅDET (TALLET I PARENTES)

Kilde: jobindsats.dk

I de midtjyske jobcentre er der forskel på, hvor meget de lange forløb over 26 uger **udgør af alle forløb**. Det svinger fra 40% i Århus til 19% i Odder.

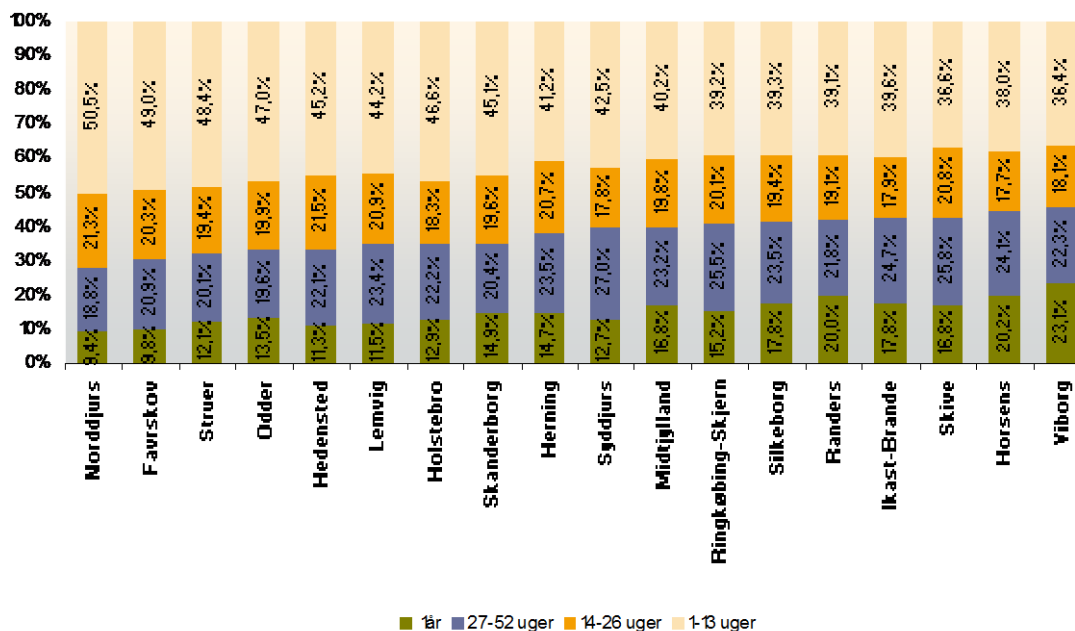
FIGUR 15. FORLØB OVER 26 UGER – ANDEL AF ALLE SYGEDAGPENGEFORLØB OG ANDEL AF SYGEDAGPENGEFORLØB OVER 8 UGER (SEPTEMBER 2009)

Kilde: jobindsats.dk

Varighedsfordelingen i de enkelte jobcentre er også meget forskellig. I juni 2009 var mere end 20% af alle sygedagpengeforløb i Randers, Horsens og Viborg over 1 års varighed. I Norddjurs, Favrskov, Struer og Ikast-Brande og Odder har man relativt mange forløb mellem 14 og 26 ugers varighed.

FIGUR 16. SYGEFRAVÆRSFORLØB I JUNI 2009 FORDELT PÅ VARIGHED

Kilde: jobindsats.dk

Tallene for brugen af **delvis raskmelding** viser en svagt stigende tendens fra januar 2004 og frem til september 2009. Herefter er antallet af delvise raskmeldinger faldet. Faldet de seneste måneder kan dog være udtryk for et registreringsefterslæb, hvorfor det er for tidligt at konkludere noget endeligt omkring brugen af delvise raskmeldinger. Dog kan det konstateres, at anvendelsen af delvise raskmeldinger er højere for kvinder end for mænd.

TABEL 4. JOBCENTRENES BRUG AF DELVISE RASKMELDINGER I 3. KVT. 2008 OG 3. KVT. 2009 FORDELT PÅ KØN (PROCENT TAL)

DELVIS RASKMELDING 3. KVARTAL 2008 & 2009

Procent	3. kv. 2008			3. kv. 2009		
	I alt	Kvinder	Mænd	I alt	Kvinder	Mænd
Favrskov	14,1	16,0	11,7	11,7	13,5	9,3
Hedensted	14,1	14,4	13,8	10,4	10,5	10,3
Herning	14,6	14,9	14,3	13,0	13,9	11,8
Holstebro	13,4	15,0	11,2	12,6	13,8	10,9
Horsens	13,2	14,3	11,8	10,4	11,4	9,2
Ikast-Brande	12,8	14,2	10,7	10,4	11,7	8,7
Lemvig	14,2	14,6	13,9	13,2	12,7	13,7
Norddjurs	9,9	9,9	10,0	8,6	9,0	8,2
Odder	15,1	17,0	12,0	10,5	12,0	8,3
Randers	10,4	10,9	9,9	9,8	10,4	9,0
Ringkøbing-Skjern	15,2	14,1	16,5	13,1	13,9	12,1
Silkeborg	14,6	15,2	13,7	13,3	15,1	10,7
Skanderborg	14,0	15,4	12,0	11,2	12,1	9,8
Skive	15,1	15,6	14,6	12,1	12,6	11,6
Struer	12,7	12,7	12,6	11,7	11,9	11,5
Syddjurs	10,7	10,9	10,4	8,9	9,6	7,9
Viborg	13,2	13,8	12,4	12,2	12,2	12,1
Samsø	14,0	16,1	11,9	12,0	11,9	12,2
Århus	11,2	12,5	9,5	10,8	12,1	9,0
Midtjylland	12,8	13,6	11,8	11,3	12,2	10,0

Kilde: jobindsats.dk

Ses der på **status 6 måneder efter afgang fra sygefravær** overgår over halvdelen af de sygemeldte til beskæftigelse. 13,5% er igen på sygedagpenge, næsten 6% modtager a-dagpenge, 2,3% er på førtidspension og 1,4% modtager kontanthjælp

TABEL 5. YDELSESSTATUS 6 MÅNEDER EFTER ENDT SYGEDAGPENGEFORLØB

2008	Beskæftigelse	A-dagpenge	Kontanthjælp	Revalidering	Sygedagpenge	Fleksjob	Ledighedsyd.	Førtidspension	Andet
Midtjylland	55,4	5,7	1,4	0,8	13,5	16,2	1,8	2,3	3,0
Favrskov	59,4	5,5	1,3	0,4	14,2	13,4	1,3	1,5	3,0
Hedensted	55,2	4,6	1,0	1,5	13,7	16,4	2,5	2,1	2,9
Herning	56,0	5,7	1,3	1,0	14,9	14,4	1,2	2,6	3,0
Holstebro	55,9	5,5	1,3	0,9	14,2	14,6	1,6	2,4	3,5
Horsens	52,7	5,7	1,8	0,7	13,0	18,7	2,5	2,0	2,9
Ikast-Brande	56,9	6,5	1,0	0,8	14,6	13,5	1,8	1,6	3,2
Lemvig	54,2	5,7	1,1	0,7	13,6	17,4	1,5	2,8	3,0
Norddjurs	58,2	7,4	2,4	0,3	14,9	11,0	1,6	1,8	2,4
Odder	58,0	4,9	1,3	1,4	11,6	17,2	0,7	2,1	2,7
Randers	54,4	6,7	1,3	0,6	14,3	15,4	1,5	2,7	3,0
Ringkøbing-Skjern	57,1	4,9	1,3	0,9	13,2	15,0	2,2	2,4	3,1
Silkeborg	59,8	5,9	1,7	0,8	13,5	12,1	1,4	1,7	3,1
Skanderborg	58,7	3,8	1,0	0,9	13,8	15,6	1,6	1,4	3,2
Skive	54,7	6,6	1,2	1,5	12,4	15,2	1,8	3,6	3,1
Struer	51,1	6,8	1,7	1,1	18,7	11,3	2,4	2,7	4,3
Syddjurs	55,6	5,3	1,2	1,0	13,6	16,0	1,6	2,6	3,1
Viborg	57,0	5,0	1,5	0,8	13,1	14,8	1,6	3,0	3,3
Århus/Samsø	52,0	5,5	1,3	0,8	11,9	21,4	2,0	2,3	2,8

Kilde: jobindsats.dk

Hvilke målgrupper er langvarigt syge?

- 20% af personer i arbejdsstyrken fra **ikke-vestlige lande** modtager sygedagpenge – og i gennemsnit modtager de sygedagpenge i næsten 120 dage om året.
- I forhold til **a-kassetilhørsforhold** gælder følgende:
  - Fra september 2008 til september 2009 har BUPL haft det største fald i antallet af sygedagpengeforløb over 26 uger – et fald på 22% svarende til 82 fuldtidspersoner.
  - Ingeniørernes A kasse har i samme periode haft en stigning på mere end 55% svarende til 18 fuldtidspersoner.
  - Sygefraværet over 26 uger er absolut set størst i 3F, FOA og Kristelig a-kasse.
- Bortset fra aldersgruppen over 60 år udgør **kvinder** den største del af sygefraværet over 26 uger. Der er dog stor forskel blandt de midtjyske jobcentre. I Skive udgør kvinderne 52% af sygedagpengeforløb over 26 uger, i Ikast-Brande er tallet næsten 65%.
- Gruppen mellem **40-44 år** har de fleste sygedagpengeforløb over 26 uger.
- Næsten 70% af alle nye sygedagpengemodtagere kommer **fra beskæftigelse**.

Initiativer og aktiviteter for at nedbringe det langvarige sygefravær i Midtjylland

Beskæftigelsesregionen og jobcentrene har taget en række initiativer for at nedbringe det langvarige sygefravær. I det følgende afsnit gives en kort gennemgang af udvalgte initiativer.

”Aktive – hurtigere tilbage”

AMS har i samarbejde med de 4 beskæftigelsesregioner iværksat ”Aktive – hurtigere tilbage” - et kontrolleret forsøg på sygedagpengeområdet. Forsøget har omfattet både personer på sygedagpenge og fleksjobvisiterede³.

I Midtjylland deltager jobcentrene **Randers, Herning, Holstebro og Horsens**.

Forsøget omfatter en tidlig aktiv indsats med kontaktførelse, aktiveringstilbud og med enkeltstående forebyggende og afklarende tilbud. Formålet:

- At bidrage til at kommunerne kan få et godt udgangspunkt for at benytte aktive tilbud til at hjælpe den bredere gruppe af sygemeldte og fleksjobvisiterede hurtigst muligt i job.
- At afprøve hvordan anvendelse af enkeltstående tilbud af forebyggende og afklarende karakter (som fx fysisk træning, kostvejledning, psykologhjælp, bemestring af smerter og kroniske lidelser) kan fremme arbejdsfastholdelse og hurtig tilbagevenden.
- At give viden om hvilken indsats, der virker.

³ En række personer har været undtaget for deltagelse i forsøget. For nærmere information om undtagelsesregler – se regionens hjemmeside www.brmidtjylland.dk.

Personer i projektets deltagergruppe har som udgangspunkt⁴ deltaget i et aktivt forløb i en periode på fire måneder. Forløbene har været sammensat af:

- En **ugentlig kontaktsamtale** i alle fire måneder.
- Senest efter fire uger indgår personen desuden i **aktivt tilbud** af en varighed på min. 10 timer ugentligt. Tilbuddet kan bestå af delvis raskmelding; vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud i min. 10 timer ugentligt (dog ikke ansættelse med løntilskud til sygemeldte med job) og/eller forebyggende og afklarende tilbud som fx fysisk træning, kostvejledning, psykologhjælp, bemyndigelse af smerter og kroniske lidelser, depressionsskole m.v.

Forsøget har haft følgende succeskriterier for sygedagpengemodtagere i prioriteret rækkefølge:

- Deltagerne kommer i job og ud af offentlig forsørgelse.
- Deltagerne bliver deltidsraskmeldt.
- Deltagerne indgår i aktivt tilbud efter LAB loven og/eller forebyggende eller afklarende tilbud.

For fleksjobvisiterede er succeskriterierne i prioriteret rækkefølge:

- Deltagerne kommer i fleksjob og ud af forsørgelsesydelsen
- Deltagerne indgår i aktive tilbud efter LAB loven og/eller forebyggende eller afklarende tilbud.

Gennem projektet undersøges det, hvilke effekter et aktivt forløb har for modtagere af sygedagpenge og fleksjobvisiterede, når der sammenlignes med kontrolgrupper af henholdsvis sygedagpengemodtagere og fleksjobvisiterede, der har fulgt et 'normalt' forløb i kommunen. Effekterne opgøres særskilt for sygedagpengemodtagere og fleksjobvisiterede.

Projektet vil blive **evalueret** både kvantitativt og kvalitativt.

Regionen har løbende haft fokus på 2 ting. For det første at understøtte de deltagende jobcentre for hermed at sikre en god implementering af forsøget. For det andet har regionen fokuseret på at sprede viden fra de deltagende jobcentre til resten af regionen. Dette har primært fundet sted via regionens sygefraværksnetværk. Desuden har regionen afholdt et møde d. 13. november 2009 for de midtjyske jobcentre, hvor eneste punkt på dagsordenen var at drøfte de foreløbige erfaringer med forsøget.

Regionalt netværk

Regionen har i 2009 startet et netværk op på sygefraværksområdet for de midtjyske jobcentre. I netværket deltager typisk en afdelingsleder/teamleder fra hvert jobcenter.

Der er afholdt møde i netværket i januar, maj og september 2009.

---

⁴ Forsøget er iværksat for sygemeldte personer – der er derfor i forsøget en række undtagelser, der sikrer, at jobcentret i sin indsats tager det nødvendige hensyn til de enkelte personers sygdomstilstand. For nærmere information om forsøget – se regionens hjemmeside www.brmidtjylland.dk.

Møderne har primært fokuseret på at

- udveksle erfaringer omkring gode metoder for at sikre, at de midtjyske kommuner kender til best practice – også hvis denne findes uden for Midtjylland
- drøfte nye tiltag og konkrete problemstillinger på sygefraværsområdet (eksempelvis ny lovgivning, holdninger og kulturer, arbejdsgange, brug af andre aktører mv.) med henblik på "at lære af hinanden" og facilitere udvikling af konkrete løsningsforslag
- sikre personlige relationer mellem de midtjyske jobcentre – relationer jobcentrene kan anvendes i den mere uformelle vidensdeling på tværs af kommunegrænser.

Aktive tilbud - et inspirationskatalog

Jobcentrene fik den 6. juli 2009 mulighed for at give aktive tilbud ifølge Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats til alle sygedagpengemodtagere. Derfor har beskæftigelsesregionerne - med jobcentrenes hjælp - udarbejdet et inspirationskatalog over aktive tilbud på sygefraværsområdet, som jobcentrene kan lade sig inspirere af i tilrettelæggelsen af den aktive indsats for sygedagpengemodtagere.

Inspirationskataloget⁵ præsenterer overblik over

- Tilbud til forskellige målgrupper
- Indhold i tilbuddene
- Udbydere af tilbuddene
- Jobcentrenes erfaringer med tilbuddene

Beskæftigelsesregionens handlingsplan på sygefraværsområdet

Beskæftigelsesregionen har ajourført handlingsplanen fra 2008 for sygefraværsområdet ult. 2009.

Hovedmålgruppen for regionens handlingsplan er de midtjyske kommuners strategiske, politiske og administrative ledelse, de medarbejdere i jobcentrene, der arbejder med sygefraværsområdet.

Handlingsplanen indeholder en række fokusområder og initiativer, som regionen løbende iværksætter.

Handlingsplanen beskriver 4 spor, som Beskæftigelsesregionen arbejder ud fra:

Spor 1: Central vidensbank

Regionen indsamler systematisk og synliggør relevant viden om sygefraværsområdet i forhold til de beskæftigelsespolitiske interesser i Midtjylland.

Målet for dette spor er, at de midtjyske jobcentre i høj grad anvender regionen, når de har brug for viden om sygefraværsområdet.

Spor 2: Netværksfacilitator

Mange kommuner støder ofte ind i de samme problemstillinger, og alle leder efter den "rigtige" løsning. Det er derfor oplagt, at relevante jobcentermedarbejdere får mulighed for at

---

⁵ Inspirationskataloget findes på regionens hjemmeside.

samles og drøfte løsningsmodeller, faldgruber og succeser, så de gode ideer deles og viderebringes.

Regionen deltager desuden i et landsdækkende netværk blandt de 4 beskæftigelsesregioner – dette netværk sikrer, at viden om sygefraværsområdet også spredes på tværs af regionsgrænserne. Via netværket sikrer regionen, at viden fra de andre regioner kommer til Midtjylland.

Spør 3: Udviklingsaktiviteter

Regionen understøtter primært udviklingsaktiviteter, der finder sted i regi af kontrollerede (landsdækkende) forsøg. For at regionen vil indgå i udviklingsprojekter, skal disse indeholde klare målepunkter, evalueringsmodel, plan for erfaringsopsamling samt en plan for vidensspredning.

Spør 4: Understøtning af styring og opfølgning

Det er afgørende for sygefraværsindsatsen, at kommunerne løbende har viden om, hvilken indsats, der giver de bedste resultater. Kommunerne har brug for til stadighed at følge resultaterne af deres indsats for også ad denne vej at have mulighed for løbende at justere.

Regionen understøtter, at beskæftigelsespolitiske interessenter i Midtjylland har mulighed for at følge udviklingen i forhold til ministerens mål på sygedagpengeområdet.

MINISTERENS MÅL 3: UNGELEDIGHEDEN

I det følgende afsnit vil der blive sat fokus på udviklingen i ungeledigheden. Først gives en overordnet vurdering af indsatsen i 2009, og herefter analyseres den regionale udvikling i ledigheden blandt de unge. Herefter vurderes de enkelte jobcentres resultater i indsatsen for at nedbringe ungeledigheden, og der gives en karakteristik af ledigheden blandt de unge. Sidst i afsnittet beskrives de initiativer og aktiviteter, der er igangsat for at nedbringe ungeledigheden i Midtjylland.

Målsætningen for ministerens mål 3

Ministerens beskæftigelsespolitiske mål 3 i 2009 var at begrænse ledigheden blandt unge.

Styrket indsats for at få unge kontanthjælps-, start-hjælps-, introduktionsydelses- og dagpengemodtagere i arbejde eller i uddannelse.

Mål: Jobcentrene skal sikre, at antallet af unge kontanthjælps-, starthjælps-, introduktionsydelses- og dagpengemodtagere under 30 år bliver nedbragt i forhold til året før.

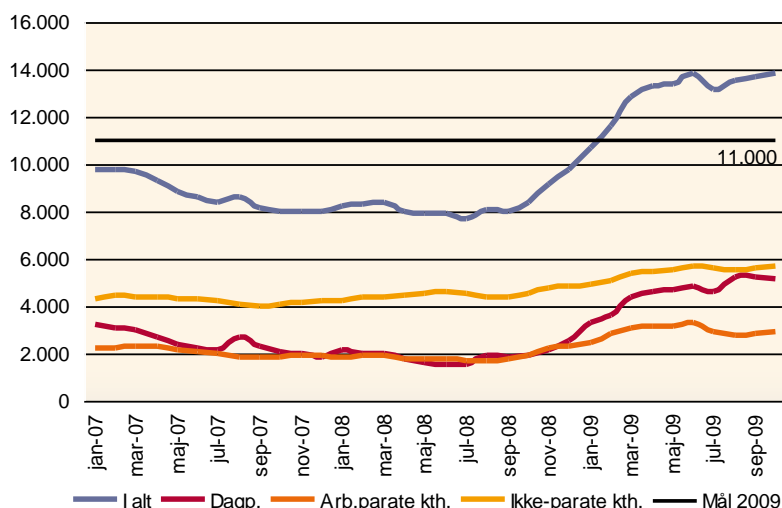
Det **regionale mål** for Midtjylland var, at antallet af unge på offentlig forsørgelse skulle være begrænset til 11.000 fuldtidspersoner i december 2009.

Overordnet vurdering af indsatsen i 2009

Konjunkturomslaget i efteråret 2008 har påvirket ungeledigheden markant. Resultaterne for udviklingen i ungeledigheden viser, at der var 13.811 ledige unge i Midtjylland i oktober 2009 mod kun 7.697 i juli 2008, hvor ungeledigheden var på det laveste niveau i de seneste tre år. Siden oktober 2008 er ledigheden steget med 5.443 fuldtidspersoner, en stigning på 65%.

Ud over unge på dagpenge, kontanthjælp, starthjælp og introduktionsydelse var der 7.472 unge i Midtjylland i oktober 2009, som modtog andre ydelser - herunder sygedagpenge (2.674), revalidering (867), for-revalidering (570), ledighedsydelse (182), fleksjob (514) og førtidspension (2.665).

FIGUR 17. UDVIKLINGEN I UNGELEDIGHEDEN I MIDTJYLLAND FRA JANUAR 2007 TIL OKTOBER 2009

Kilde: jobindsats.dk

Stigningen i ungedigheden er dog begrænset fra foråret 2009 og fremover. Fra april 2009 til september 2009 har ungedigheden ligget på mellem 13.200 og 13.800 ledige med en lille nedgang i sommerferieperioden.

Selv om stigningen i ungedigheden er blevet begrænset fra foråret 2009 og over sommeren, **forventes det regionale mål for ministerens mål 3 ikke at nås i december 2009.**

Fordelt på målgrupper er ledigheden det seneste år steget 168% for de unge dagpengemodtagere, 53% for de arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere og 26% for de ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere. I faktiske tal var der i oktober 2009 5.171 unge dagpengemodtagere, 2.929 arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere og 5.711 ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere.

I de seneste tre år – fra januar 2007 til oktober 2009 – er antallet af unge ledige varieret en del. Udviklingen viser, at gruppen med dagpengemodtagere er påvirket mest af konjunkturændringer, mens gruppen med ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere kendetegnes af en mere lineær udvikling sammenlignet med de andre ungegrupper – både i opgangs- og nedgangskonjunkturer.

Ungegruppen karakteriseret i tal

Overordnet kendetegnes ungegruppen i 2009 ved følgende karakteristika:

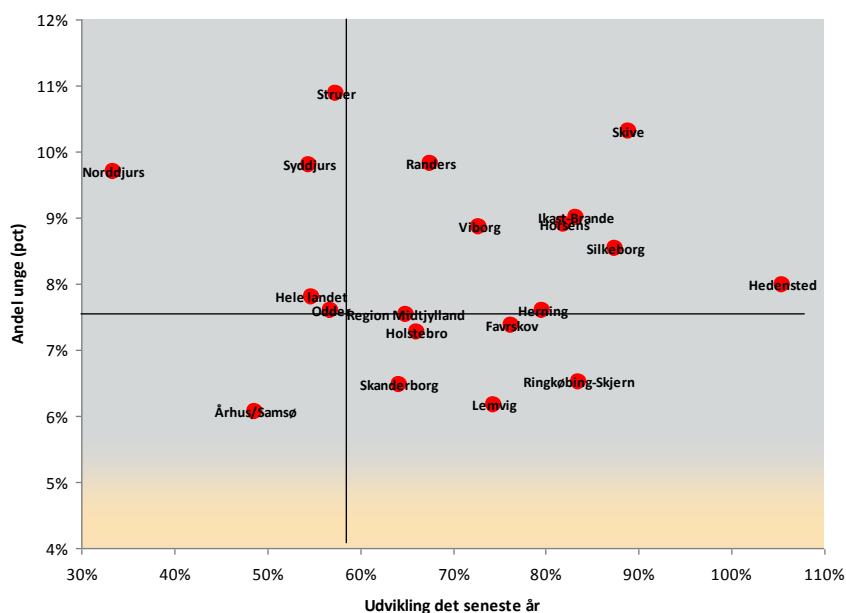
- Indtil midten af 2008 er antallet af fuldtidsledige unge faldet mest blandt de arbejdsmarkedsparete unge. Fra juli 2008 er denne gruppe dog steget mest. Ledigheden er især steget blandt dagpengemodtagere.
- Selv om ledigheden er steget markant blandt de unge dagpengemodtagere, er ungegruppen fortsat overrepræsenteret med kontanthjælps-, starthjælps- og introduktionsydelsesmodtagere, som udgør 63% af de unge.
- 55% af ungegruppen er unge under 25 år. Blandt dagpengemodtagere er flertallet dog over 25 år (62%). Blandt kontanthjælpsmodtagerne udgør de under 25-årige 65%.
- Ledigheden er steget markant mere for mænd end for kvinder. I oktober 2009 var 52% af ungegruppen mænd mod kun 42% et år tidligere.
- 41% af de unge er ikke arbejdsmarkedsparete.

- 31% af de unge bor i Århus.
- 14% af de unge er indvandrere eller efterkommere fra ikke-vestlige lande.
- Indvandrere og efterkommere er særligt overrepræsenterede i Århus, hvor de udgør 25% af ungegruppen. Det betyder, at 56% af alle indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i ungegruppen i Midtjylland bor i Århus.
- 29% af arbejdskraftreserven er unge under 30 år. De unge udgør især en høj andel af arbejdskraftreserven med kontanthjælpsmodtagere, hvor de unge under 30 år udgør 51%.
- I det seneste år er de unges andel af arbejdskraftreserven med dagpengemodtagere steget fra 16% til 21%.

Udviklingen i jobcentrene

Den regionale udvikling i ungeledigheden dækker over store **variationer mellem jobcentrene**. Samlet set er antallet af fuldtidsledige unge steget mindst i Norddjurs, hvor ledigheden er steget 33% på et år. Herefter følger Århus/Samsø, Syddjurs, Odder, Struer og Skanderborg, som alle har en lavere stigning end gennemsnittet for regionen. Modsat er ungeledigheden steget mest i Hedensted, Skive, Silkeborg, Ringkøbing-Skjern, Ikast-Brande og Horsens. Samsø bemærker sig med et lille fald i antal unge ledige i det seneste år. Her er der dog tale om et meget lille antal personer i ungegruppen.

FIGUR 18. UDVIKLINGEN I UNGELEDIGHEDEN FRA OKTOBER 2008 TIL OKTOBER 2009 SAMMENHOLDT MED ANDELEN AF LEDIGE BLANDT DE UNGE PR. 1.1.2009

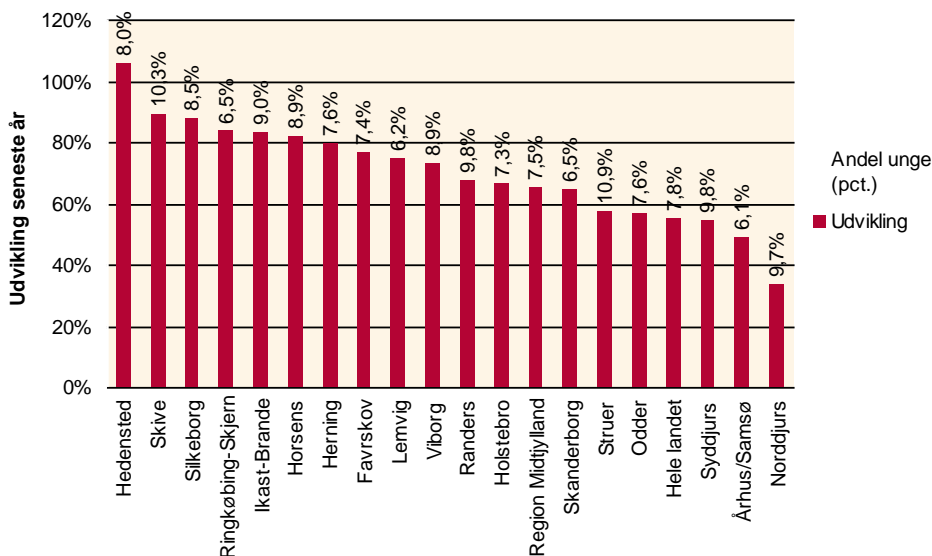
Kilde: jobindsats.dk

I Figur 19 sammenholdes det seneste års udvikling i antallet af unge ledige med de unges lediges andel af befolkningen i aldersgruppen 18 til 29 år i jobcentrene i Midtjylland.

Figuren viser, at Hedensted har haft den største stigning i ungegruppen, og at de unge ledige udgør 8% af de unge i befolkningen, hvilket kun er lidt over regionsgennemsnittet på 7,5%. Norddjurs, som er det jobcenter, som har haft den mindste stigning i ungeledigheden, har derimod en højere andel med ledige unge i befolkningen på 9,7%.

Struer og Skive har relativt flest ledige unge i befolkningen. Her udgør ungegruppen hhv. 10,9% og 10,3% af alle unge i befolkningen. Den laveste andel har Århus/Samsø og Lemvig, hvor ungegruppen udgør hhv. 6,1% og 6,2% af alle unge i befolkningen.

FIGUR 19. UDVIKLINGEN I UNGELEDIGHEDEN FRA OKTOBER 2008 TIL OKTOBER 2009 SAMMENHOLDT MED ANDELEN AF LEDIGE BLANDT DE UNGE PR. 1.1.2009

Kilder: jobindsats.dk, www.statistikbanken.dk og egne beregninger

Note: Søjlen angiver den procentvise udvikling i antal unge ledige i det seneste år. Tallet over søjlen angiver, hvilken andel de unge ledige udgør ud af alle unge i befolkningen i de enkelte kommuner/jobcentre.

Blandt de unge **dagpengemodtagere** er ledigheden steget mindst i Odder, Århus/Samsø og Struer. Det er de eneste jobcentre i regionen med en lavere stigning end landsgennemsnittet det seneste år.

Den største stigning findes i Ringkøbing-Skjern. Der har også været markante stigninger i Lemvig, Horsens, Favrskov, Hedensted, Skanderborg, Viborg, Silkeborg, Ikast-Brande, Skive, Syddjurs og Herning.

Ungeledigheden er som nævnt steget mindre blandt de **kommunale målgrupper**. Blandt de arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere er stigningen størst i Hedensted, Herning, Odder og Randers, mens gruppen er faldet i Norddjurs og er næsten uændret i Ringkøbing-Skjern.

Blandt de ikke-arbejdsmarkedsparete er stigningen størst i Silkeborg, Favrskov, Hedensted, Struer og Skive og mindst på Samsø og i Ringkøbing-Skjern, Lemvig, Randers og Norddjurs.

TABEL 6. UDVIKLINGEN I UNGELEDIGHEDEN I MIDTJYLLAND

	Oktober 2009				Udv. okt. 08 til okt. 09 (antal)				Udv. okt. 08 til okt. 09 (procent)			
	I alt	Dagp.	Parate kth.	Ikke-parate kth.	I alt	Dagp.	Parate kth.	Ikke-parate kth.	I alt	Dagp.	Parate kth.	Ikke-parate kth.
Hele landet	59.594	20.318	17.129	22.147	21.105	11.750	5.256	4.099	54,8%	137,1%	44,3%	22,7%
Midtjylland	13.811	5.171	2.929	5.711	5.443	3.244	1.014	1.185	65,0%	168,3%	53,0%	26,2%
Favrskov	322	119	80	123	140	86	10	44	76,9%	260,6%	14,3%	55,7%
Hedensted	371	133	54	184	191	96	37	58	106,1%	259,5%	217,6%	46,0%
Herning	893	293	133	467	397	194	80	123	80,0%	196,0%	150,9%	35,8%
Holstebro	590	245	105	240	236	160	27	49	66,7%	188,2%	34,6%	25,7%
Horsens	1.061	378	289	394	478	276	98	104	82,0%	270,6%	51,3%	35,9%
Ikast-Brande	438	167	140	131	199	112	59	28	83,3%	203,6%	72,8%	27,2%
Lemvig	143	67	20	56	61	50	4	7	74,4%	294,1%	25,0%	14,3%
Norddjurs	419	143	64	212	104	90	-16	30	33,0%	169,8%	-20,0%	16,5%
Odder	160	58	31	71	58	29	17	12	56,9%	100,0%	121,4%	20,3%
Randers	1.189	501	206	482	478	309	108	61	67,2%	160,9%	110,2%	14,5%
Ringkøbing-Skjern	457	235	83	139	209	191	1	17	84,3%	434,1%	1,2%	13,9%
Silkeborg	899	286	202	411	420	199	72	149	87,7%	228,7%	55,4%	56,9%
Skanderborg	327	132	55	140	128	93	8	27	64,3%	238,5%	17,0%	23,9%
Skive	615	265	111	239	289	176	43	70	88,7%	197,8%	63,2%	41,4%
Struer	266	81	33	152	98	46	5	47	58,3%	131,4%	17,9%	44,8%
Syddjurs	357	125	72	160	126	83	11	32	54,5%	197,6%	18,0%	25,0%
Viborg	1.028	360	242	426	434	251	106	77	73,1%	230,3%	77,9%	22,1%
Århus/Samsø	4.277	1.583	1.010	1.684	1.401	802	348	251	48,7%	102,7%	52,6%	17,5%
Samsø	14	2	10	2	-1	-5	4	0	-6,7%	-71,4%	66,7%	0,0%
Århus	4.262	1.581	999	1.682	1.401	807	343	251	49,0%	104,3%	52,3%	17,5%

Kilde: jobindsats.dk

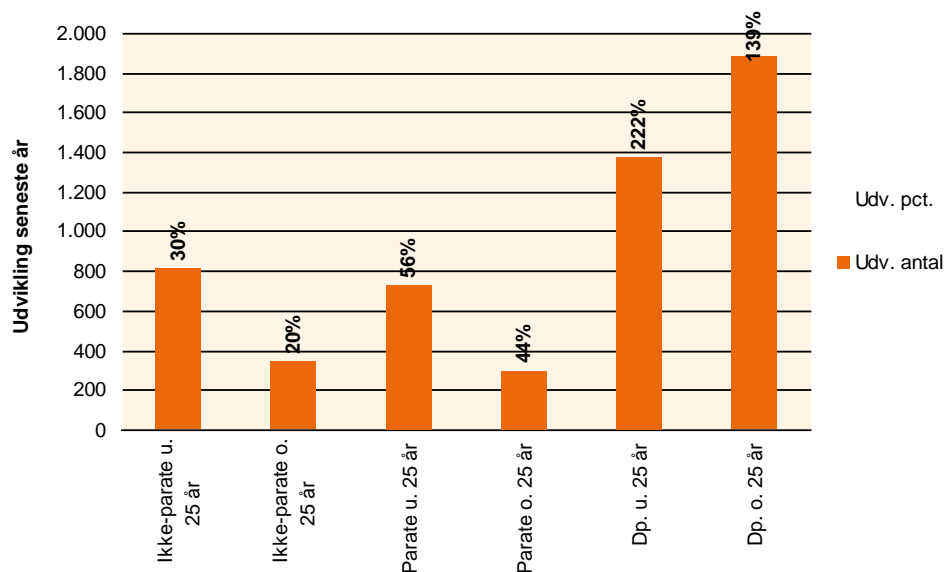
Karakteristik af ungeledigheden

I det følgende beskrives ungeledigheden fordelt på alder, køn og herkomst.

Alder

De under 25-årige udgør i oktober 2009 i alt 55% af ungegruppen og de 25-29-årige 45%. Blandt dagpengemodtagerne udgør de 25-29-årige 62% af de unge. Blandt kontanthjælpsmodtagerne udgør de under 25-årige derimod 63% af de ikke-arbejdsmarkedsparete og 68% af de arbejdsmarkedsparete.

FIGUR 20. UDVIKLING I ANTAL UNGE LEDIGE FRA OKTOBER 2008 TIL OKTOBER 2009 FORDELT PÅ YDELESEKATEGORI OG ALDER. ANTALSMÆSSIG UDVIKLING I PROCENT FREMGÅR OVER HVER SØJLE

Kilde: jobindsats.dk

Figur 20 viser udviklingen i ledigheden for de under 25-årige og de 25-29-årige fordelt på de tre ydelsesgrupper.

- Blandt dagpengemodtagerne er ledigheden steget mest markant blandt de under 25-årige med en stigning på 222% mod en stigning på 139% blandt de 25-29-årige. Antalsmæssigt er stigningen dog højest blandt de 25-29-årige
- Blandt de arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagerne er stigningen højest blandt de under 25-årige (+56%). Her har også den antalsmæssige stigningen været højest.
- Blandt de ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere har stigningen også været højest blandt de under 25-årige (+30%). Her har også den antalsmæssige stigningen været højest.

Selv om ungeledigheden har udviklet sig forskelligt, har ungegruppens alderssammensætning ikke ændret markant i det seneste år. Kun blandt dagpengemodtagerne har der været en større ændring i alderssammensætningen, hvor gruppen med de under 25-årige er steget fra 31% i oktober 2008 til at udgøre 38% af de unge dagpengemodtagere i oktober 2009.

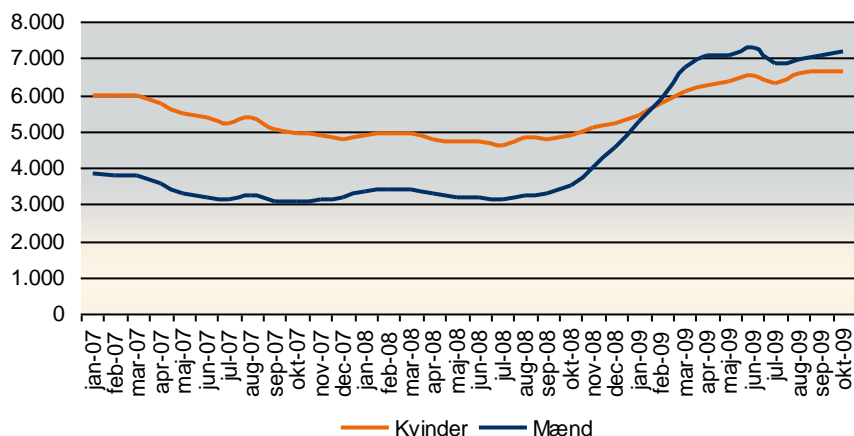
Køn

I det seneste år har ungegruppens kønsfordeling ændret sig markant, da ledigheden blandt unge mænd er steget markant mere end for kvinder. Fra oktober 2008 til oktober 2009 er ledigheden blandt mænd steget 105% (+3.677 personer), mens antallet af unge kvinder er steget 36% (+1.766 personer).

For begge køn udgør kontanthjælpsmodtagerne en markant større andel af de ledige end dagpengemodtagerne. Det seneste år er både unge kvinder og mænds ledighed dog steget mest blandt dagpengemodtagerne med en stigning på 247% for mænd (+2.165 personer) og 102% for kvinder (+1.079 personer). I de kommunale målgrupper er ledigheden steget markant mindre med en stigning på 57% for mænd (+1.512 personer) og 18% for kvinder (+687 personer).

Den ulige udvikling i ungeledigheden for mænd og kvinder inden for de enkelte målgrupper betyder, at kønsfordelingen har ændret sig markant det seneste år. Blandt dagpengemodtagerne udgør mænd 58% i oktober 2009 mod kun 45% et år tidligere. Blandt kontanthjælpsmodtagerne har mænds andel ændret sig fra 40% til 47% på et år. I ungegruppen samlet set udgør mænd 51% i oktober 2009 mod 41% i oktober 2008.

FIGUR 21. UDVIKLINGEN I UNGELEDIGHEDEN I MIDTJYLLAND FORDELT PÅ KØN

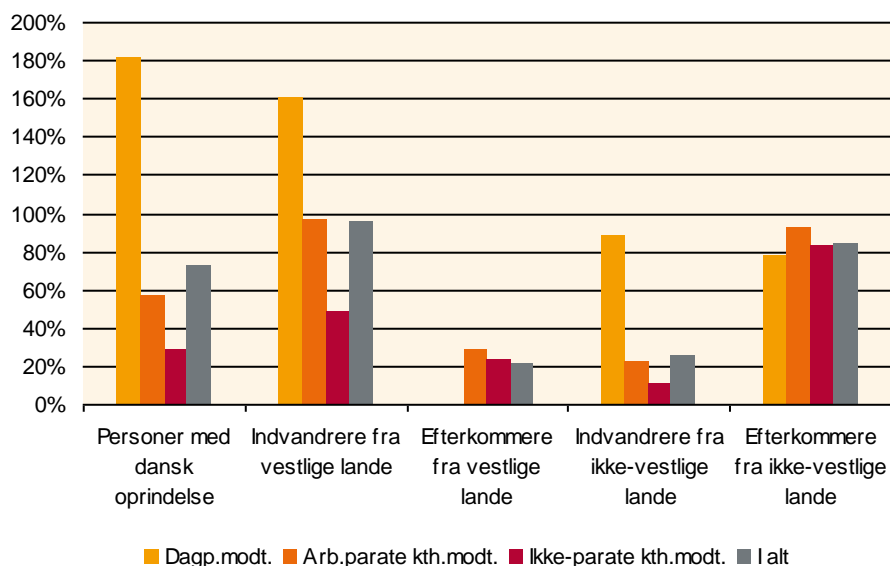
Kilde: jobindsats.dk

Herkomst

Den seneste status for oktober 2009 viser, at personer med dansk oprindelse udgør 83% af alle unge ledige, mens indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande udgør henholdsvis 11,8% og 2,2%, og indvandrere og efterkommere fra vestlige lande udgør henholdsvis 2,0% og 0,3%.

En relativt høj andel af de unge indvandrere fra ikke-vestlige lande er ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere (54%), mens 23% er dagpengemodtagere og 22% er arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere.

FIGUR 22. UDVIKLINGEN I UNGELEDIGHEDEN I MIDTJYLLAND FORDELT PÅ HERKOMST

Kilde: jobindsats.dk

Siden oktober 2008 er ungeledigheden blandt de største herkomstgrupper – dvs. personer med dansk oprindelse og indvandrere fra ikke-vestlige lande – steget mest for unge med en dansk oprindelse og markant mindre for indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Udfordringer for jobcentrene i tilrettelæggelsen af ungeindsatsen i 2009 og 2010

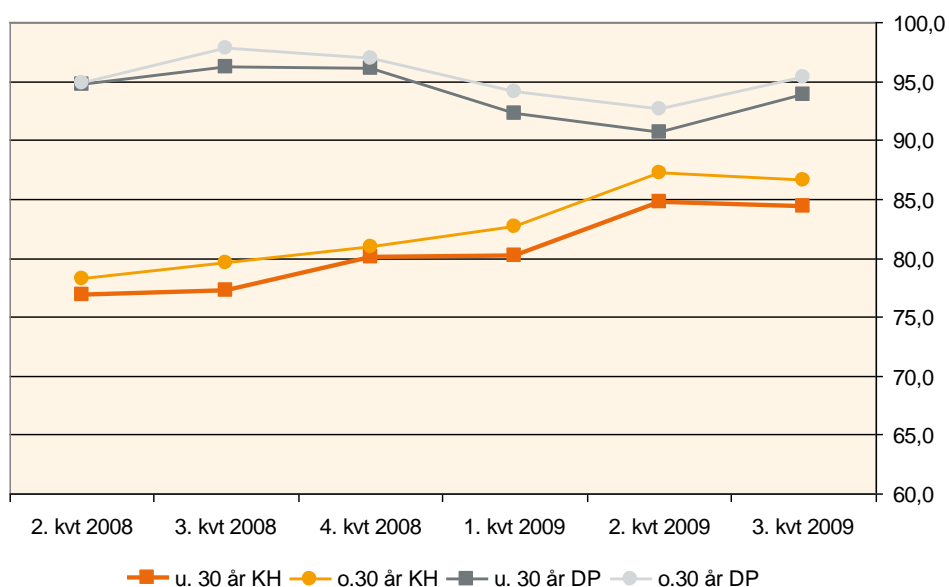
Beskæftigelsesregionen vurderer, at beskæftigelsessystemet i 2009 og fremover står overfor en række udfordringer i tilrettelæggelsen af ungeindsatsen.

- **Udvikling i ungemålgruppen:** Konjunkturudviklingen betyder, at virksomhederne efterspørger færre unge, og at de er mindre rummelige end tidligere. Det kan derfor blive vanskeligere for jobcentrene at sikre de unge job eller uddannelsesaftale. Ungemålgruppen er også blevet større og mere differentieret. Den større differentiering stiller store og nye krav til indhold og metoder i ungeindsatsen.
- **Implementering af ny lovgivning:** Implementeringen af den nye lovgivning udgør en selvstændig udfordring for jobcentrene – især i lyset det stigende antal unge og en stadig større differentiering i ungegruppen med hensyn til ressourcer og barrierer.
- **Behovet for udvikling af nye metoder og tilbud:** Den lave ledighed indtil 2008 betyder, at jobcentrene har haft ganske få ressourcestærke unge i målgruppen for indsatsen. Der kan derfor mangle viden, metoder og tilbud til gruppen.
- **Udvikling af samarbejdet om ungeindsatsen:** Indsatsen for de unge er karakteriseret ved, at et stort antal aktører har et ansvar og et opgavefællesskab på området – eksempelvis jobcentret, UU, uddannelsesinstitutionerne, a-kasserne, socialafdelingen, folkeskolen, behandlingstilbud, virksomheder m.fl. Det er en særlig udfordring at sikre fælles mål, strategi og en klar opgave- og ansvarsplacering på tværs af disse aktører. Endvidere er det en udfordring at sikre en fortsat udvikling af samarbejdet om ungeindsatsen på tværs af aktørerne.

Indsats

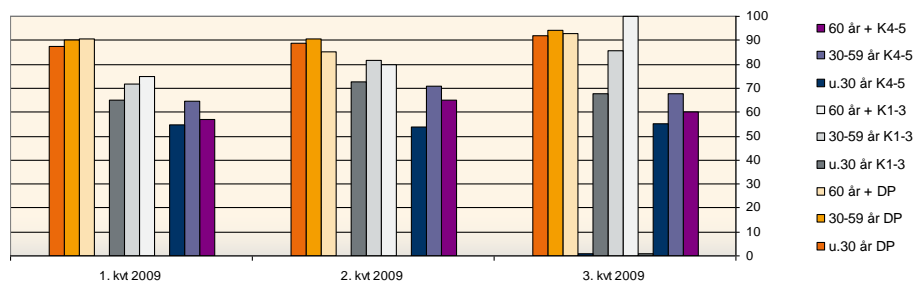
Rettidigheden for personer under 30 år følger stort samme udvikling over tid som for personer over 30 år. Dette gælder både i forhold til afholdelse af kontakt og afgivelse af tilbud. For både dagpenge – og kontanthjælpsmodtagere er der dog en tendens til, at rettidigheden ligger på et lidt lavere niveau for personer under 30 år.

FIGUR 23. RETTIDIGHED I JOBSAMTALER I MIDTJYLLAND FORDELT PÅ ALDERSGRUPPER

Kilde: jobindsats.dk

FIGUR 24. UDVIKLINGEN I RETTIDIGHED I FØRSTE TILBUD I MIDTJYLLAND FORDELT PÅ ALDERSGRUPPER

Kilde: jobindsats.dk

Aktiveringsgraden for ungegruppen er højere end aktiveringsgraden for øvrige aldersgrupper. Aktiveringsgraden for dagpengemodtagere under 30 år er i 2009 (jan-okt) på 18%, mens aktiveringsgraden for kontanthjælpsmodtagere i 2009 (jan-okt) er 31%. Til sammenligning er aktiveringsgraden for øvrige aldersgrupper henholdsvis 17% for dagpengemodtagere og 24% for kontanthjælpsmodtagere.

Initiativer og aktiviteter for at begrænse ungeledigheden i Midtjylland

Beskæftigelsesregionen Midtjylland har taget en lang række initiativer for at medvirke til at flere 18-29-årige går i gang med en uddannelse. Der er sat fokus på handlingsorienterede tiltag, der skal være med til at give svar på, hvad der virker i forhold til at flere kommer i gang med og gennemfører en uddannelse.

Omdrejningspunktet for regionens tiltag på ungeområdet er først og fremmest Rådets og regionens handlingsplan og de initiativer, der er beskrevet heri og desuden det landsdækkende forsøgsprojekt "Unge - Godt i gang".

Beskæftigelsesregionens og Rådets ungehandlingsplan

Det regionale Beskæftigelsesråd har i november 2009 godkendt en handlingsplan, der kan skabe grundlag for Rådets og Beskæftigelsesregionens arbejde med ungeindsatsen. Forarbejdet har fundet sted i en periode, hvor jobcentrene er blevet kommunaliseret, hvor en ny ungelovgivning er trådt i kraft, og hvor regeringen har intensiveret sit fokus på ungeområdet – bl.a. med præsentation af 2 ungepakker, der i november blev udmøntet i en ungeaftale. Disse tiltag har dannet rammerne for handlingsplanen. Ligesom de anbefalinger vedr. ungeindsatsen, som Rådet besluttede i juni 2009, er blevet inkorporeret.

Handlingsplanens mål er at understøtte jobcentrene i:

- at levere optimale resultater i ungeindsatsen
- at udvikle ungeindsatsen
- at implementere den nye lovgivning på ungeområdet
- at gennemføre succesfulde ungeforsøg

Formålene med handlingsplanen er:

1. At synliggøre den understøtning, som Rådet/Regionen kan tilbyde ift. ungeindsatsen, herunder dialog, sparring, vidensformidling og netværksdannelse mv.
2. At præsentere de anbefalinger, som Rådet har til Regionens dialog med jobcentrene om ungeindsatsen og til Rådets dialog med de lokale beskæftigelsesudvalg.

3. At beskrive de konkrete initiativer og aktiviteter, som Rådet/Regionen vil tilbyde og igangsætte for at understøtte ungeindsatsen.
4. At opstille succeskriterier for de tilbudte og igangsatte initiativer på ungeområdet.

Planen skal bruges som et dynamisk værktøj i dialogen med jobcentrene om ungeindsatsen, og kan således betragtes som et løbende procespapir.

Handlingsplanens initiativer og aktiviteter retter sig mod 4 områder:

1. Implementering af den nye ungelovgivning
2. Udvikling af nye metoder og redskaber
3. Udvikling af samarbejdet om ungeindsatsen
4. Understøtning af forsøgene 'Unge – godt i gang'

Der er til de enkelte initiativer og aktiviteter knyttet succeskriterier, som måles ud fra jobcentrenes vurdering af, om det enkelte tiltag har opfyldt sit mål, nemlig vist sig brugbart for jobcentrets daglige arbejde på området.

Ungenetværk

Regionen har etableret et netværk bestående af repræsentanter for 6 jobcentre, der har holdt 2 møder i 2009 (fra 2010 deltager alle jobcentre). Formålet med netværket har været at bidrage til videndelingen og udviklingen af ungeindsatsen. Eksempelvis har netværket gået i dybden med de udfordringer, som uddannelsespålægget for de unge under 25 år uden uddannelse medfører for såvel jobcentre som uddannelsesinstitutioner.

Introduktion til ungeregler

Beskæftigelsesregionen har gennem efteråret 2009 introduceret en række jobcentre i regionen til den nye ungelovgivning. Introduktionen har i mange tilfælde åbnet op for en tværgående erfaringsudveksling mellem de afdelinger, der har ansvar for henholdsvis kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere – en udveksling, der ikke altid bliver rum til i det daglige.

En effekt af introduktionsmøderne er, at regionen har formidlet en lang række fortolknings spørgsmål videre til Arbejdsmarkedsstyrelsen. Regionen vil herefter samle og systematisere svarene og gøre dem tilgængelige for jobcentre og andre interesserede på beskæftigelsesregionens hjemmeside.

"Unge – godt i gang" – et kontrolleret forsøg

Forsøgsprojektet "Unge - godt i gang" er designet med en kontrol- og deltagergruppe. Kontrolgruppen får de tilbud, de skal have efter den lovgivning, som trådte i kraft den 1. august 2009 inden for ungeområdet. Mens unge i deltagergruppen vil få en særlig intensiv tilrettelagt indsats.

I Midtjylland deltager jobcenter **Skive og Skanderborg** i forsøget.

Formålet med "Unge - godt i gang" er, at unge dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere kommer i uddannelse eller i job og samtidigt få en videnskabeligt baseret viden om, hvilken indsats der virker. Projektet "Unge - godt i gang" er landsdækkende og involverer sammenlagt 4000 unge. Fordelt med hhv. 2000 i kontrolgruppen og 2000 i deltagergruppen.

Region Midtjylland har 400 unge med i forsøget. Projektet startede den 2. november 2009 og kører over 5 måneder. Efterfølgende evalueres projektet ved ekstern konsulent.

"Unge - godt i gang" består af følgende:

- Tidlig, intensiv og fleksibel indsats. Der afholdes fx samtale hver uge og allerede i løbet af den 14 dage iværksættes og afsluttes afklaringen af den unge.
- Udstrakt brug af mentor, der f.eks. tilknyttes den enkelte som fast kontaktperson i en periode på op til 13 uger. Også selvom den unge er startet på en ordinær uddannelse. Hvilket er en ny og bredere anvendelse af mentorordningen.
- I en forsøgsbekendtgørelse er etableret særskilt hjemmel, så der kan gives tilbud om virksomhedspraktik til dagpengemodtagere i op til 13 uger, hvis de ikke har erhvervserfaring, har langvarig ledighed eller i øvrigt har vanskeligt ved at opnå beskæftigelse med løntilskud.
- Parallelt med indsatsen i jobcentret eller ved anden aktør vil unge, der har behov, modtage en social indsats fra andre forvaltninger, f. eks. hjælp med bolig, pengestyring eller behandling for depression og misbrug mv. Jobcentret skal på ledelsesniveau tage stilling til, hvordan koordineringen med de øvrige myndigheder sikres.
- Deltagergruppen følges med tæt og hyppig kontakt i form af tilbud om afklaringsforløb efter max. to ugers ledighed og ugentlige samtaler.
- Sagsbehandlere fra hvert af de 2 deltagende jobcentre tilbydes et kursus i 'den anerkendende samtale' før projektets opstart.

Efter en lidt ujævn start er forsøget "Unge godt i gang" nu på skinner. Ujævn, fordi for mange af de udtrukne var ledige arbejdsmarkedsparede unge og ikke i tilstrækkeligt omfang afspejlede populationen med ikke-arbejdsmarkedsparede unge. Dette tekniske problem er nu løst, og tilbagemeldingerne både på landsplan og regionalt er, at medarbejderne er begejstrede for forsøget. Det er endnu for tidligt at vurdere, om den tidlige indsats får flere i gang med uddannelse eller job i forhold til kontrolgruppen.

Flere af de tiltag, som er indeholdt i "Unge – godt i gang", er overført til den nye ungelovgivning, som træder i kraft pr. 1. maj 2010. Det drejer sig bl.a. om mentorstøtte ved start på ordinær uddannelse og test af læse-, skrive- stave-færdigheder.

Ud over handlingsplan og forsøget har Regionen i løbet af 2009 gennemført følgende⁶:

Kampagner

- Rådet har bevilget midler til en kampagne, som især er rettet mod arbejdskraftreserven og unge mhp. at understøtte nyorientering ift. skifte i job- og uddannelsesperspektiv ift. fremtidens arbejdsmarked.
- En kampagne, der henvender sig til arbejdsgivere og har til formål både at befordre flere lærlinge- og praktikpladser og voksenlærlingepladser i virksomhederne. Kampagnen løber af stabelen i 2010.
- Relancering af SOSU-kampagnen "Er du til grin"
- Metal-kampagne - informationskampagne - for at tiltrække flere unge til de jern-industrielle uddannelser

⁶ En oversigt over alle initiativerne for at nedbringe ungeledigheden kan findes på Beskæftigelsesregionens hjemmeside www.brmidtjylland.dk

Konferencer m.v.

- Vejlederkonference om ungegruppen
- Handicapkonference med fokus på ungegruppen
- Regionen har været på turne til 12 jobcentre for at drøfte de nye ungeregler, der trådte i kraft den 1. august 2009
- På alle LBR-møderne har der været fokus på ungegruppen
- Ungeudfordringen er fast punkt på dagsordenen på alle dialogmøder med jobcentre

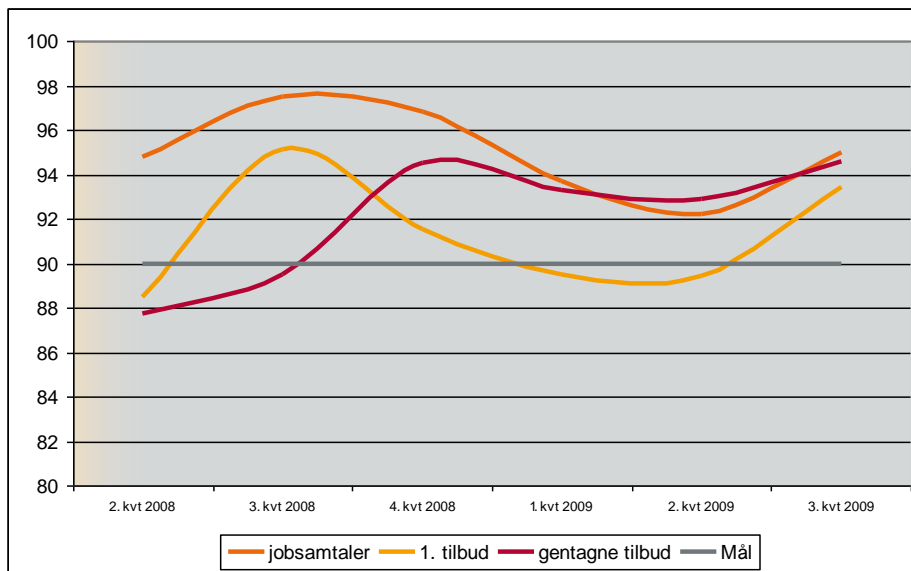
RETTIDIGHED

I det følgende afsnit vil der blive sat fokus på jobcentrenes aktive indsats for at opfylde de lediges minimumsrettigheder.

Regionen vurderer, at der i 2009 har været en **positiv udvikling i rettidigheden**.

Opfyldelse af dagpengemodtagernes minimumsrettigheder

FIGUR 25. UDVIKLING I RETTIDIGHED FOR A-DAGPENGEMODTAGERE 2. KVARTAL 2008 TIL 3. KVARTAL 2009

Kilde: jobindsats.dk

I Midtjylland som helhed er rettidigheden for **dagpengemodtagere** i 3. kvartal:

- 95% får jobsamtalen til tiden – målet er 90%
- 93% får 1. tilbud til tiden – målet er 90%
- 95% får de gentagne tilbud til tiden – målet er 90%

TABEL 7. RETTIDIGHED I 3. KVARTAL 2009 FORDELT PÅ JOBCENTRE I MIDTJYLLAND (SORTERET EFTER GENNEMSNITTET PÅ ALLE 3 MÅL)

Rettidighed for a-dagpengemodtagere - 3. kvartal 2009						
	jobsamtaler		1. tilbud		gentagne tilbud	
	andel til tiden	mangler for at nå målet	andel til tiden	mangler for at nå målet	andel til tiden	mangler for at nå målet
Horsens	98	-238	99	-10	100	-24
Norddjurs	99	-153	98	-4	98	-7
Hedensted	99	-132	95	-2	100	0
Randers	97	-206	97	-11	98	-10
Holstebro	99	-199	96	-5	97	-6
Syddjurs	97	-77	97	-4	97	-4
Ikast-Brande	99	-181	96	-4	92	-2
Århus/Samsø	92	-153	93	-12	97	-33
Herning	95	-114	94	-3	90	1
Viborg	94	-99	94	-5	90	0
Favrskov	92	-14	87	1	96	-3
Lemvig	98	-47	87	1	91	0
Ringkøbing-Skjern	90	6	93	-2	90	0
Skanderborg	94	-57	86	3	92	-1
Silkeborg	90	0	89	1	92	-2
Struer	98	-65	88	1	77	3
Skive	90	5	92	-2	79	7
Odder	92	-10	78	2	67	1

Kilde: jobindsats.dk

Jobcentrene i Midtjylland sikrer generelt de lediges minimumsrettigheder. Ud af regionens 18 jobcentre indfrier:

- 18 minimumsmålet for jobsamtaler
- 12 minimumsmålene i forbindelse med 1. tilbud, og de resterende 6 mangler kun op til 3 tilbud for at indfri målet.
- 15 minimumsmålene i forbindelse med gentagne tilbud, og de resterende 3 mangler kun op til 7 tilbud for at indfri målet.

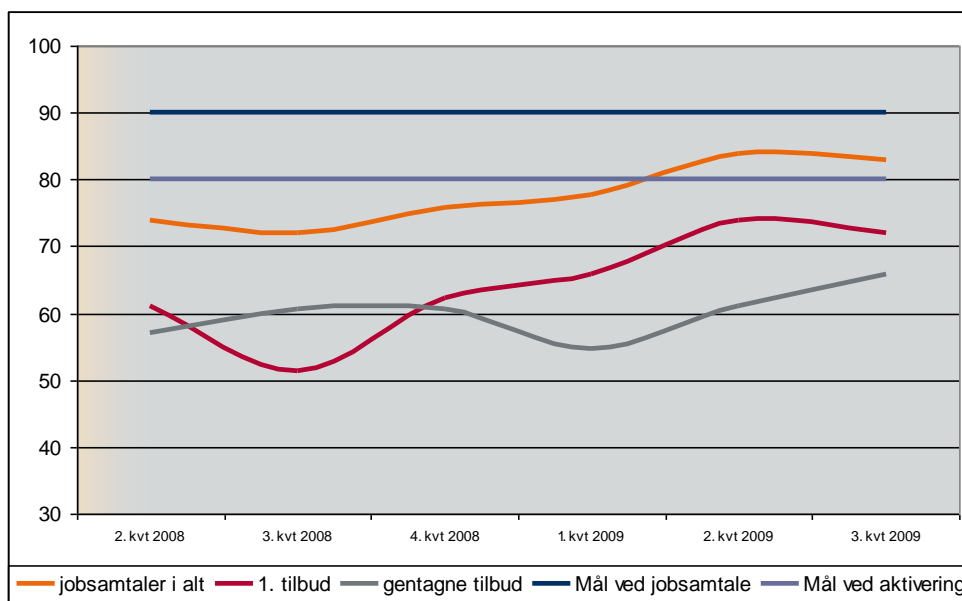
Opfyldelsen af kontant- og starthjælpsmodtagernes minimumsrettigheder

Minimumsmål for kontant- og starthjælpsmodtagere indeholder 5 mål. For overskueligheds-skylden behandles henholdsvis målgruppen af arbejdsmarkedsparete og ikke arbejdsmarkedsparete kontant- og starthjælpsmodtagere.

Rettidighed for arbejdsmarkedsparete kontant- og starthjælpsmodtagere

Rettidigheden for de arbejdsmarkedsparete kontant- og starthjælpsmodtagerne har udviklet sig positivt i 2009 i forhold til 2008.

FIGUR 26. UDVIKLING I RETTIDIGHED FOR ARBEJDSMARKEDSPARATE KONTANT- OG STARTHJÆLPS-MODTAGERE 2. KVARTAL 2008 TIL 3. KVARTAL 2009

Kilde: jobindsats.dk

I Midtjylland som helhed er rettidigheden for de arbejdsmarkedsparate kontant- og start-hjælpsmodtagere i 3. kvartal:

- 83% får jobsamtalen til tiden – målet er 90%
- 72% får 1. tilbud til tiden – målet er 80%
- 66% får de gentagne tilbud til tiden – målet er 80%

TABEL 8. RETTIDIGHED I 3. KVARTAL 2009 FORDELT PÅ JOBCENTRE I MIDTJYLLAND (SORTERET EFTER GENNEMSNIET PÅ ALLE 3 MÅL)

Rettidighed for arbejdsmarkedsparate kontant- og starthjælpsmodtagere - 3. kvartal 2009						
	jobsamtaler Mål 90%		1. tilbud Mål 80%		gentagne tilbud Mål 80%	
	andel til tiden	mangler for at nå målet	andel til tiden	mangler for at nå målet	andel til tiden	mangler for at nå målet
Skanderborg	85	6	82	-1	90	-1
Syddjurs	89	1	81	0	85	-1
Norrdjurs	88	2	82	-1	78	0
Randers	80	25	95	-16	66	4
Hedensted	94	-2	95	-3	50	1
Holstebro	86	4	91	-6	58	3
Lemvig	71	7	96	-4	67	0
Viborg	85	17	84	-3	57	14
Skive	87	5	83	-2	54	6
Struer	91	-1	88	-1	38	3
Århus/Samsø	88	31	64	77	63	42
Herning	82	14	81	-1	50	4
Odder	78	5	81	0	50	1
Ikast-Brande	66	42	76	2	64	4
Ringkøbing-Skjern	87	5	58	12	57	9
Horsens	85	19	58	30	57	11
Favrskov	77	17	58	9	53	5
Silkeborg	57	91	76	4	51	12

Kilde: www.jobindsats.dk

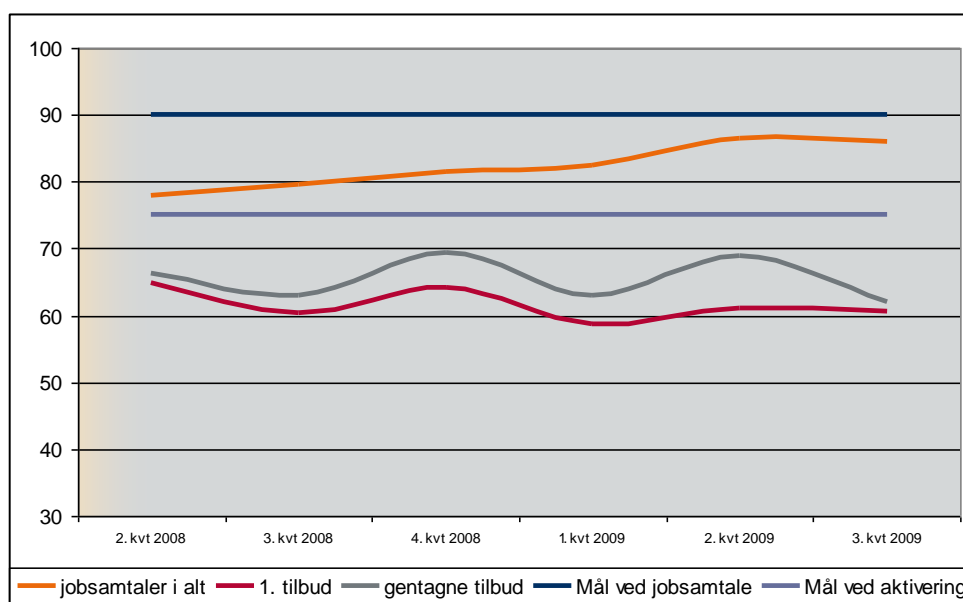
Midtjylland som helhed sikrer ikke opfyldelsen af minimumsrettighederne for alle de arbejdsmarkedssparate kontant- og starthjælpsmodtagere, men flere jobcentre opfylder dem eller er tæt på. Ud af regionens 18 jobcentre indfrier:

- 2 minimumsmålene i forbindelse med jobsamtaler. 8 mangler under 10 samtaler for at indfri målet. Og af de resterende 8 jobcentre ligger 4 over 80%.
- 12 minimumsmålene i forbindelse med 1. tilbud. 3 mangler at igangsætte under 10 tilbud for at indfri målet.
- 2 minimumsmålene i forbindelse med gentagne tilbud og 12 mangler at få igangsat under 10 tilbud for at indfri målet.

Rettidighed for ikke arbejdsmarkedssparate kontant- og starthjælpsmodtagere

I 2009 har der været en positiv udvikling i rettidigheden i forbindelse med at gennemføre jobsamtaler med ikke-arbejdsmarkedssparate ledige. Rettidighed i forbindelse med at afgive tilbud ligger nogenlunde konstant.

FIGUR 27. UDVIKLING I RETTIDIGHED FOR IKKE-ARBEJDSMARKEDSPARATE KONTANT- OG STARTHJÆLPSMODTAGERE 2. KVARTAL TIL 3. KVARTAL 2009

Kilde: jobindsats.dk

I Midtjylland som helhed er rettidigheden for de ikke arbejdsmarkedssparate kontant- og starthjælpsmodtagere i 3. kvartal:

- 86% får jobsamtalen til tiden – målet er 90%
- 61% får 1. tilbud til tiden – målet er 75%
- 62% får de gentagne tilbud til tiden – målet er 75%

TABEL 9. RETTIDIGHED I 3. KVARTAL 2009 FORDELT PÅ JOBCENTRE I MIDTJYLLAND (SORTERET EFTER GENNEMSNITTET PÅ ALLE 3 MÅL)

Rettidighed for ikke-arbejdsmarkedsparate kontant- og starthjælpsmodtagere - 3. kvartal 2009						
	jobsamtaler Mål 90%		1. tilbud Mål 75%		gentagne tilbud Mål 75%	
	andel til tiden	mangler for at nå målet	andel til tiden	mangler for at nå målet	andel til tiden	mangler for at nå målet
Skive	95	-23	95	-15	93	-16
Randers	89	14	90	-27	93	-66
Struer	94	-11	85	-5	82	-4
Lemvig	91	-1	94	-3	70	1
Holstebro	92	-9	76	-1	77	-2
Ringkøbing-Skjern	94	-11	62	6	78	-2
Hedensted	95	-16	68	6	68	5
Ikast-Brande	91	-2	65	3	71	4
Silkeborg	78	120	62	13	70	10
Herning	86	35	53	33	69	13
Horsens	89	10	53	38	62	25
Syddjurs	79	40	56	10	70	4
Odder	86	6	39	8	79	-1
Skanderborg	87	9	53	11	61	8
Århus/Samsø	84	242	51	106	62	131
Norddjurs	91	-7	44	23	50	30
Favrskov	74	32	43	10	63	7
Viborg	77	110	45	37	54	40

Kilde: jobindsats.dk

Midtjylland som helhed sikrer ikke opfyldelsen af minimumsretten for alle de ikke-arbejdsmarkedsparate kontant- og starthjælpsmodtagere, men flere jobcentre sikrer eller er tæt på at sikre opfyldelse. Af regionens 18 jobcentre indfrier:

- 8 minimumsmålene i forbindelse med jobsamtaler. Yderligere 3 mangler op til 10 samtaler for at indfri målet. Og af de resterende 7 ligger 3 jobcentre over 80%.
- 5 minimumsmålene i forbindelse med 1. tilbud, og yderligere 6 mangler kun op til 10 tilbud for at indfri målet.
- 6 jobcentre minimumsmålene i forbindelse med gentagne tilbud og yderligere 7 jobcentre mangler kun op til 10 tilbud for at indfri målet for minimumsretten.

Initiativer til forbedring af rettidigheden

Der er fortsat behov for fokus på initiativer, der kan forbedre opfyldelsen af de ledige kontant- og starthjælpsmodtageres minimumsrettigheder. Regionen har taget en række initiativer med fokus på, at den løbende dialog med jobcentrene:

- Understøtter at der er kendskab til status for opfyldelse af minimumsretten. Det sker bl.a. ved månedlig udsendelse til jobcentrene med information om status på rettidighed for de enkelte målgrupper og rettidighedsmål.
- Sikrer ledelsesmæssigt fokus i jobcentrene på indfrielse af rettidighedsmålene. Det sker bl.a. ved, at rettidighed er et emne på de dialogmøder, der afholdes med jobcentrene. Det sker også ved, at ledelsen i 11 jobcentre på regionens foranledning har udarbejdet redegørelse for, hvordan rettidigheden forbedres og hvornår man vil være på niveau.
- Sikrer at der via forretningsgangsbeskrivelser i det enkelte jobcenter er overblik over den organisatoriske sikring af maksimal fokus på opfyldelse af minimumsrettigheder. Det er bl.a. sket ved, at der som task-force har været tilknyttet eksternt konsulentfirma til to jobcentre i Midtjylland, hvor regionen har vurderet et særligt behov. Resultaterne

herfra er formidlet til øvrige jobcentre. I dialogen er der bl.a. fokus på praksis for undtagelser fra aktivering og på datadisciplin.

- Sikrer at jobcentre med manglende opfyldelse af minimumsretten, som synes at udgøre mere end et midlertidigt problem, kontaktes med henblik på, at jobcentret tager konkrete initiativer til at forbedre rettidigheden og giver regionen grundlag for undersøgelse af behovet for at indsætte den særlige rådgivningsfunktion i jobcentret. Task-force er blevet tilknyttet to jobcentre i Midtjylland.

Regionen har også taget initiativer, der skal medvirke til at forbedre jobcentrenes styringsredskaber

- Drøftet behovet med IT-udbydere til kommunerne om, at der er et stort behov for IT-mæssigt at få udviklet redskaber til at udsøgning af kontant- og starthjælpsmodtagere, der har krav på gentagne tilbud.
- Medvirket i drøftelse af en ny match-model til brug for visitation og kontaktfølg. Den nye matchmodel forventes at medvirke til, at man mere præcist kan udpege de personer, der har minimumsrettigheder til forskel fra i dag, hvor der indgår kontant- og starthjælpsmodtagere, der er fritaget fra rådighed og dermed fra at deltage i aktiveringstilbud.
- Regionen afholder d. 15. december et seminar om rettidighed for de midtjyske jobcentre.

Den politiske bevågenhed omkring rettidighed er til stede, idet RBR drøfter rettidigheden på hvert møde. Rådet har endvidere skrevet til LBR'ene med opfordring til at have fokus på rettidighedsområdet.

TIDLIG INDSATS

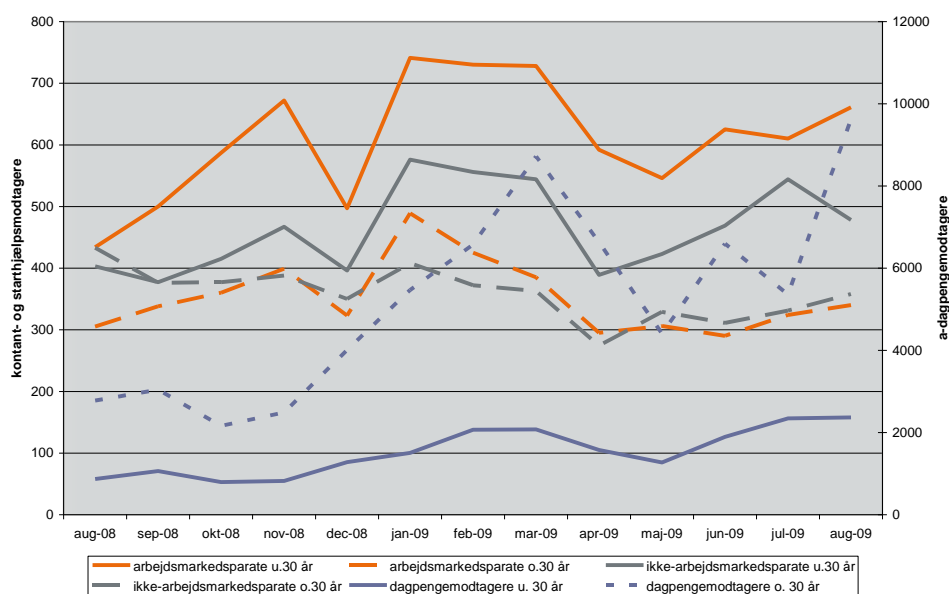
Resultater og indsats hænger sammen. En hurtig og intensiv indsats er med til at få den ledige i job. Det handler om så tidligt som muligt at udpege de personer, der har brug for en indsats for at komme i job – enten fordi de ikke kan eller ikke vil i job.

I dette afsnit analyseres jobcentrenes indsats med henblik på at vise, hvor tidlig og intensiv indsatsen har været. Der tages udgangspunkt i tilgangen af nyledige i bestemte perioder. De følges over tid for at se, hvornår der gives en indsats i form af 1. jobsamtale eller 1. tilbud.

Generelt er det sådan, at

- Kontant- og starthjælpsmodtagere får en tidligere indsats end dagpengemodtagere – det gælder både den første jobsamtale og det første aktiveringstilbud
- En større andel af arbejdsmarkedsparete kontant- og starthjælpsmodtagere får en tidligere jobsamtale end ikke-arbejdsmarkedsparete kontant- og starthjælpsmodtagere
- En større andel af ikke-arbejdsmarkedsparete kontant- og starthjælpsmodtagere får et tidligere aktiveringstilbud end arbejdsmarkedsparete kontant- og starthjælpsmodtagere
- Dagpengemodtagere forlader ledighed hurtigere end både arbejdsmarkedsparete og ikke-arbejdsmarkedsparete kontant- og starthjælpsmodtagere

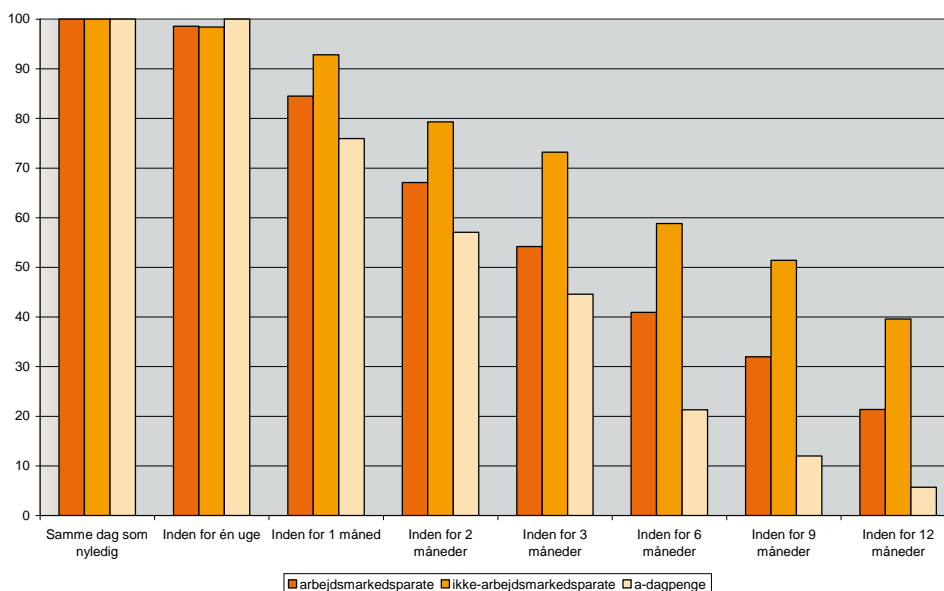
FIGUR 28. UDVIKLING FRA AUGUST 2008 TIL AUGUST 2009 I NYTILGANG AF DAGPENGEMODTAGERE, ARBEJDSMARKEDSPARATE OG IKKE ARBEJDSMARKEDSPARATE KONTANT OG STARTHJÆLPSMODTAGERE FORDELT PÅ OVER OG UNDER 30 ÅR

Kilde: jobindsats.dk. Ved nytildgang forstås personer, der bliver ledige i den pågældende måned og som ikke har været ledige i de foregående 4 uger.

En del af de nyledige forlader ledigheden uden indsats, medens andre får en indsats, inden de forlader ledighed.

FIGUR 29. ANDELEN AF NYTILGANG I SEPTEMBER 2008, DER FORTSAT ER PÅ YDELSEN (UDEN AFBRYDELSE AF 4 UGER ELLER DEROVER)

Kilde: jobindsats.dk og egne beregninger.

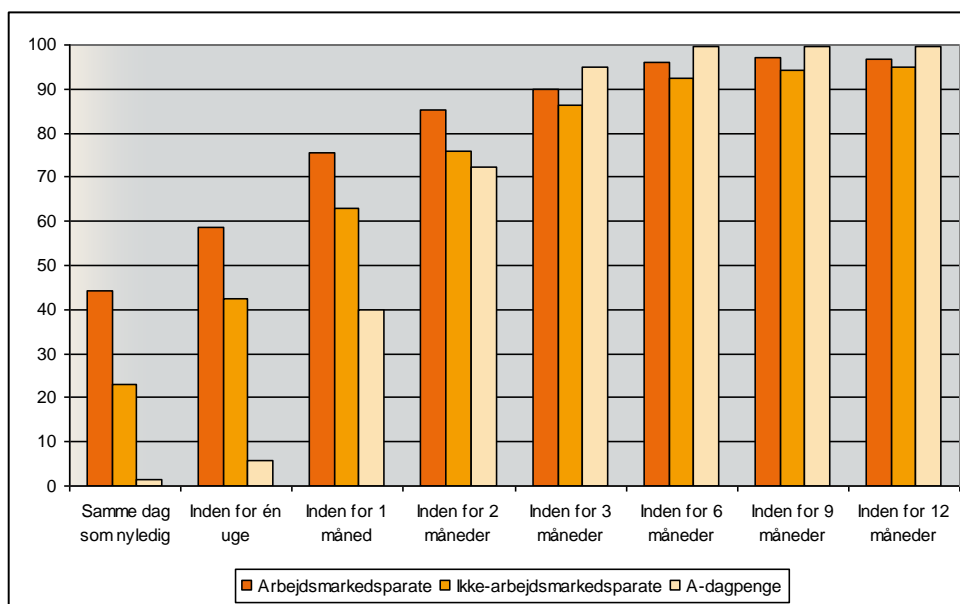
Ledige dagpengemodtagere har generelt kortere ledighedsforløb end kontant- og starthjælpsmodtagere. Og arbejdsmarkedsparete kontant- og starthjælpsmodtagere har kortere ledighedsforløb end ikke-arbejdsmarkedsparete:

- For de 4.102 dagpengemodtagere, der udgjorde nytilgangen i september 2008, er 24% ikke længere på ydelsen efter 1 måned. Og efter 12 måneder er kun 6% (412) fortsat ledige.
- Den tilsvarende afgang for de 838 arbejdsmarkedssparate kontant- og starthjælpsmodtagere efter 1 måned er 16%. Mens 21% (179) fortsat er på ydelsen efter 12 måneder.
- For de 753 ikke-arbejdsmarkedssparate kontant- og starthjælpsmodtagere er afgangen alene 7% efter 1 **måned**, mens 40% (298) fortsat er på ydelsen efter **12 måneder**.

Hvornår får de ledige den første jobsamtale?

En forudsætning for, at jobcentre kan udpege ledige med behov for en indsats, er så tidligt som muligt at afdække den enkeltes jobpotentiale via jobsamtalen.

FIGUR 30. NYTILGANG I SEPTEMBER 2008 OG ANDEL, DER HAR FÅET 1. JOBSAMTALE FORDELT EFTER VARIGHED PÅ YDELSEN HEREFTER OG YDELSESGRUPPER

Kilde: jobindsats.dk

En større andel af kontant- og starthjælpsmodtagere end dagpengemodtagere modtager meget tidligt i ledighedsforløb den første jobsamtale. Og arbejdsmarkedssparate kontant- og starthjælpsmodtagere får den første jobsamtale tidligere end ikke-arbejdsmarkedssparate kontant- og starthjælpsmodtagere:

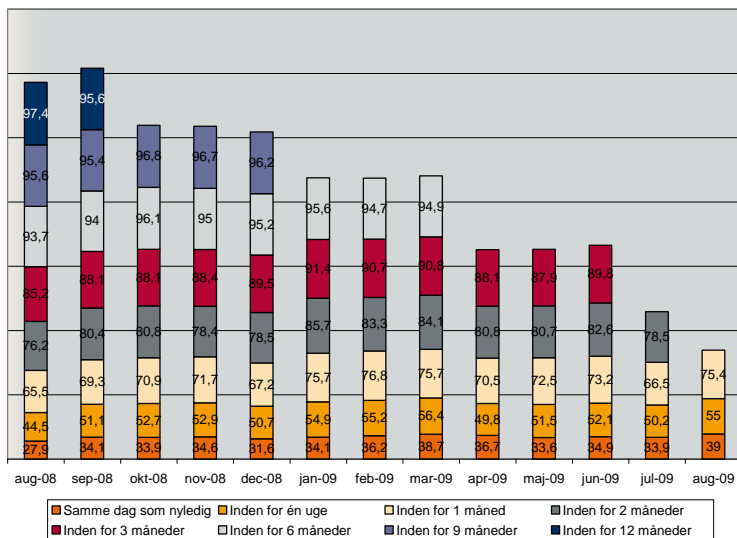
Over 40% af de arbejdsmarkedssparate **kontant- og starthjælpsmodtagere**, der blev ledige i september 2008, fik den 1. jobsamtale allerede **samme dag** som ledighed, medens 40% af de ikke-arbejdsmarkedssparate modtog den 1. jobsamtale **inden for den 1. uge**.

Inden for den **1. uge** havde kun 6% af **dagpengemodtagerne** fået samtalen. Men inden for **1 måned** havde 40% af dagpengemodtagerne fået den 1. jobsamtale.

De markante forskelle mellem ydelsesgrupperne er udlignet ved 3 måneders ledighed.

Nedenfor er vist udviklingen for tidspunktet for den 1. jobsamtale for nyttilgangen af kontant- og starthjælpsmodtagere i august 2008 til august 2009.

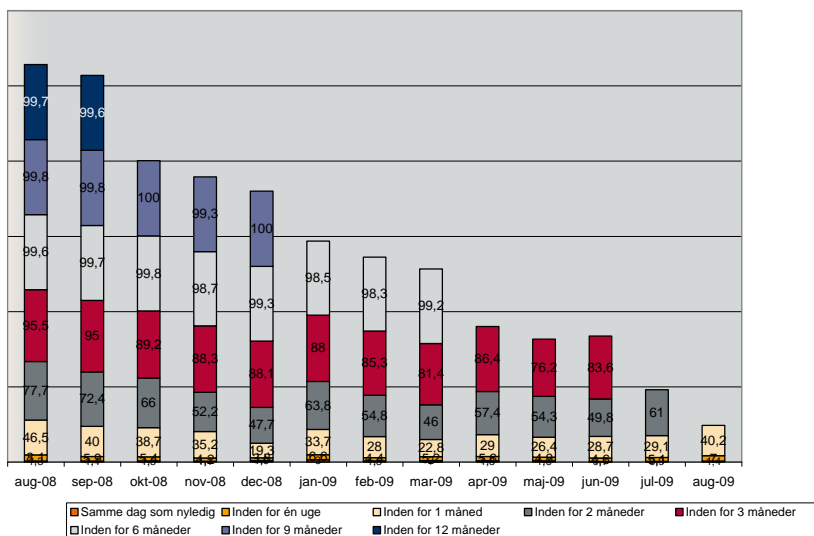
FIGUR 31. NYTILGANGEN AF KONTANT- OG STARTHJÆLPSMODTAGERE I PERIODEN AUGUST 2008 TIL AUGUST 2009 OG ANDELEN, DER HAR FÅET DEN 1. JOBSAMTALE FORDELT EFTER VARIGHED PÅ YDELSEN

Kilde: jobindsats.dk

For nyledige kontant- og starthjælpsmodtagere synes der - over tid - at være en tendens til, at en lidt større andel får den 1. jobsamtale inden for 1 måned efter nyledighed. En tilsvarende tendens synes ikke at kunne ses for dagpenge-modtagere, jf. figuren nedenfor.

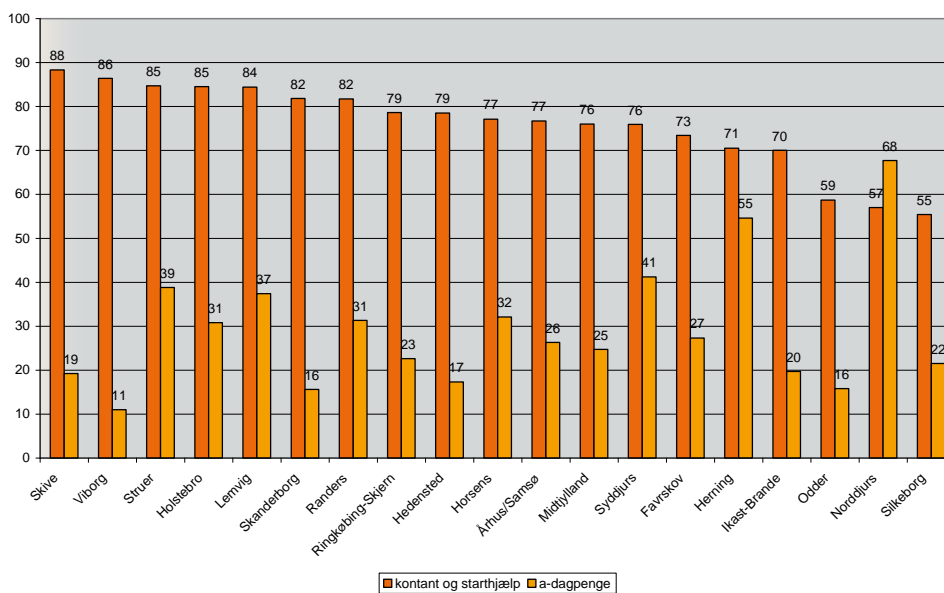
FIGUR 32. NYTILGANGEN AF DAGPENGEMODTAGERE I PERIODEN AUGUST 2008 TIL AUGUST 2009 OG ANDELEN, DER HAR FÅET DEN 1. JOBSAMTALE FORDELT EFTER VARIGHED PÅ YDELSEN

Kilde: jobindsats.dk

Der er forskel på, hvor tidligt jobcentrene i Midtjylland gennemfører den 1. samtale. Det gælder både for kontant- og starthjælpsmodtager og dagpengemodtagere.

FIGUR 33. NYTILGANG I 1. KVARTAL 2009 OG ANDEL, DER HAR FÅET 1. JOBSAMTALE EFTER 1 MÅNED PÅ YDELSEN FORDELTE PÅ JOBCENTRE OG YDELSESGRUPPER

Kilde: jobindsats.dk

For nytilgangen i 1. kvartal 2009 havde mindst halvdelen af kontant- og starthjælpsmodtagerne fået den 1. jobsamtale:

- samme dag som de blev ledige i 4 jobcentre
- efter en uge i 11 jobcentre
- efter en måned i alle 18 jobcentre

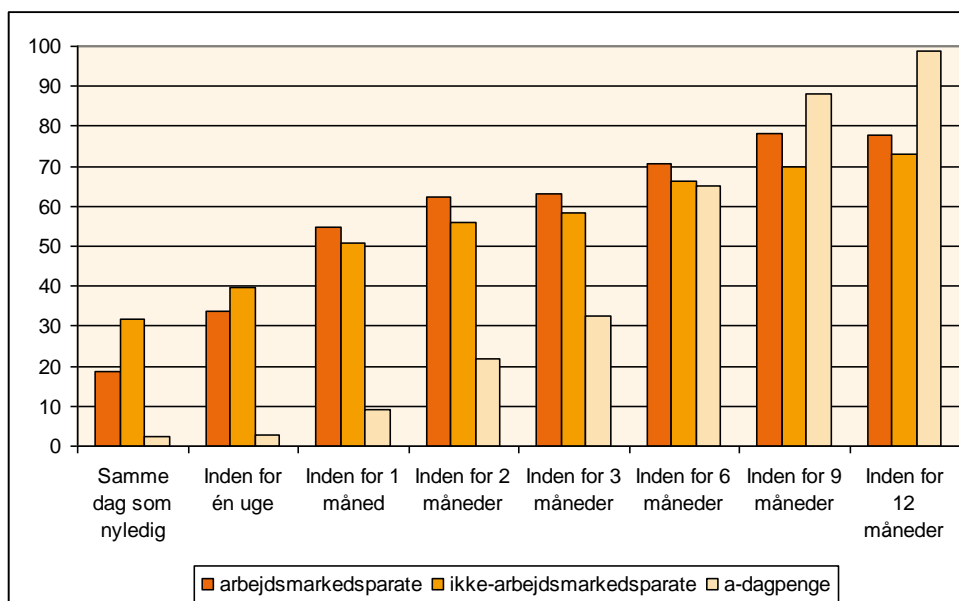
For nytilgangen i 1. kvartal 2009 havde mindst halvdelen af dagpengemodtagerne fået den 1. jobsamtale:

- efter 1 måned i 2 jobcentre
- efter 2 måneder i 12 jobcentre
- efter 3 måneder i alle 18 jobcentre

Hvornår får de ledige det første aktiveringstilbud?

Aktiveringstilbud til den ledige kan være med til at afklare, vejlede og opkvalificere den ledige. Den virksomhedsrettede aktivering kan give den ledige en tilknytning til arbejdsmarkedet.

FIGUR 34. NYTILGANG I SEPTEMBER 2008 OG ANDEL AF LEDIGE, DER HAR FÅET 1. TILBUD FORDELT EFTER VARIGHED PÅ YDELSEN HEREFTER OG YDELSESGRUPPER

Kilde: jobindsats.dk

En større andel af ikke-arbejdsmarkedsparate kontant- og starthjælpsmodtagere får deres 1. aktiveringstilbud inden for den **første uge**.

Men allerede efter **1 måned** er der en større andel af de arbejdsmarkedsparate kontant- og starthjælpsmodtagere, der har fået deres første tilbud.

Derimod er det først inden for **9 måneder**, at en større andel af dagpengemodtagerne har fået deres første tilbud.

Inden for **12 måneders** ledighed er der stort set ingen dagpengemodtagere, der ikke har fået deres 1. tilbud, mens mere end hver 5. kontant- og starthjælpsmodtager ikke har fået det 1. tilbud. Det skal dog bemærkes, at de kontant- og starthjælpsmodtagerne, der er fritaget for aktivering, indgår i tallene.

Det er dog en relativ stor andel, der **ikke** har fået deres første tilbud efter 12 måneder på ydelsen. Det gælder:

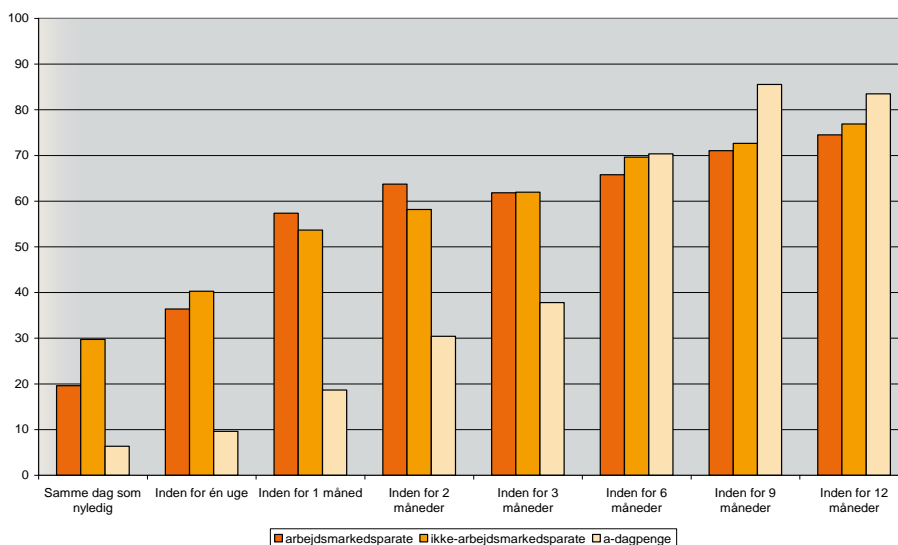
- ca. 22% (40 personer) af de arbejdsmarkedsparate kontant- og starthjælpsmodtagere
- ca. 27% (81) af de ikke - arbejdsmarkedsparate kontant- og starthjælpsmodtagere
- 1% (25) af dagpengemodtagerne

Unge under 30 år skal ifølge loven have et tidligere tilbud end personer mellem 30 og 59 år. Kontant- og starthjælpsmodtagere skal være i gang med 1. tilbud efter 13 uger på ydelsen, og dagpengemodtagere efter 26 uger på ydelsen (Efter 1. august 2009 gælder 13 uger også for dagpengemodtagerne).

Da en større andel af kontant- og starthjælpsmodtagerne er under 30 år, kunne det forventes, at den væsentligste årsag til den store forskel mellem ydelsesgrupperne på, hvornår indsatsen sættes ind, er lovgivningens krav.

Nedenfor er vist, hvornår det første tilbud bliver afgivet for henholdsvis de under 30-årige og de over 30-årige.

FIGUR 35. NYTILGANG I SEPTEMBER 2008 OG ANDEL AF LEDIGE UNDER 30 ÅR, DER HAR FÅET 1. TILBUD FORDELTE EFTER VARIGHED PÅ YDELSEN HEREFTER OG YDELSESGRUPPER

Kilde: jobindsats.dk og egne beregninger

Næsten hver tredje af de unge arbejdsmarkedsparate **kontant- og starthjælpsmodtagere**, der blev ledige i september 2008, fik det første tilbud **samme dag** som de blev ledige.

Indenfor 1 måned er det over halvdelen af både de arbejdsmarkedsparate og de ikke-arbejdsmarkedsparate start- og kontanthjælpsmodtagere, der har fået det første tilbud.

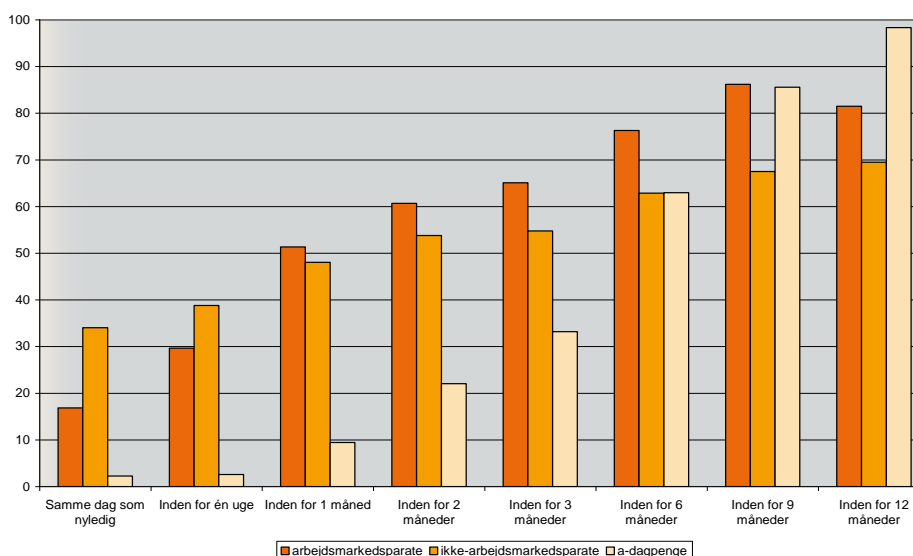
Efter **3 måneder** havde 61% af både de arbejdsmarkedsparate og de ikke-arbejdsmarkedsparate start- og kontanthjælpsmodtagere fået 1. tilbud.

For **dagpengemodtagerne** under 30 år gælder, at det er ved 6 måneders ledighed, at det store spring sker:

38% af dagpengemodtager med **3 måneders** ledighed fået deres 1. tilbud, mens 70% havde fået det inden for **6 måneder** - altså på det tidspunkt, hvor lovgivningen fastlagde, at tilbuddet senest skulle være afgivet.

Nedenfor er vist tidspunktet for afgivelse af det 1. tilbud for personer over 30 år.

FIGUR 36. NYTILGANG I SEPTEMBER 2008 OG ANDEL AF LEDIGE OVER 30 ÅR, DER HAR FÅET 1. TILBUD FORDELTE EFTER VARIGHED PÅ YDELSEN HEREFTER OG YDELSESGRUPPER

Kilde: jobindsats.dk og egne beregninger

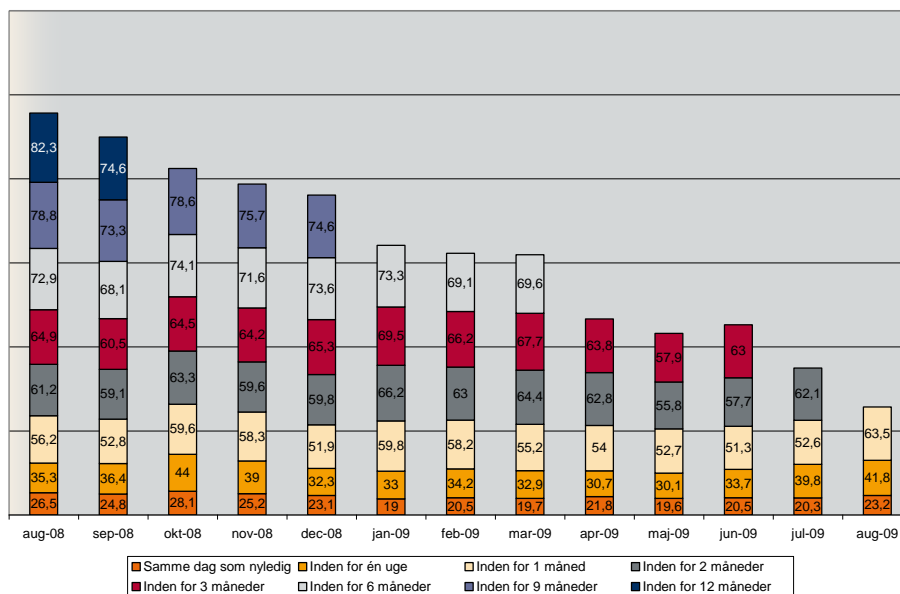
Både kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere mellem 30 og 59 år har krav på et tilbud senest ved 9 måneders ledighed. For personer over 60 år er det ved 6 måneders ledighed.

Ligesom for de under 30-årige ses, at en meget stor andel af **dagpengemodtagerne** får deres 1. tilbud på det tidspunkt, hvor minimumsretten træder ind, mens en meget større andel af **kontanthjælpsmodtagerne** får det første tilbud, **før** minimumsretten indtræder.

Overraskende er det, at en større andel af dagpengemodtagerne over 30 år er i tilbud ved 12 måneders ledighed end de under 30-årige (22 af de 25 dagpengemodtagere, der ikke har fået det første tilbud ved 12 måneders ledighed, er under 30 år). Det samme gælder for arbejdsmarkedssparate kontant- og starthjælpsmodtagere, mens det modsatte er tilfældet for de ikke-arbejdsmarkedssparate.

Nedenfor er vist udviklingen i nytilgangen af kontant- og starthjælpsmodtagere fra august 2008 til august 2009.

FIGUR 37. TIDSPUNKT FOR 1. TILBUD FOR NYTILGANG AF KONTANT OG STARTHJÆLPSMODTAGERE I PERIODEN AUGUST 2008 TIL AUGUST 2009

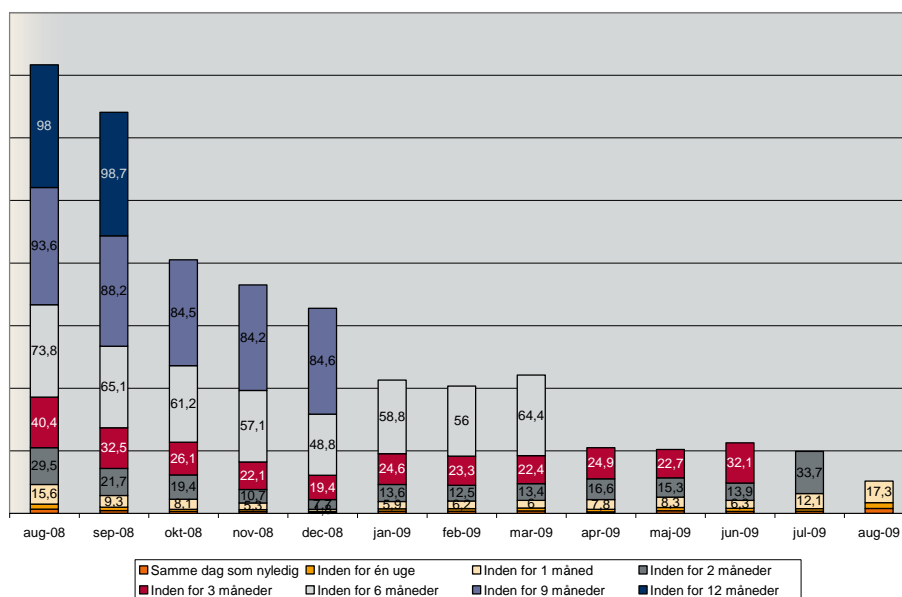

Kilde: jobindsats.dk

Kontant- og starthjælpsmodtagerne synes over tid at få den samme tidlige indsats.

Nedenfor er vist udviklingen for dagpengemodtagere.

FIGUR 38. TIDSPUNKT FOR 1. TILBUD I PERIODEN AUGUST 2008 TIL AUGUST 2009 FOR NYTILGANG AF A-DAGPENGEMODTAGERE

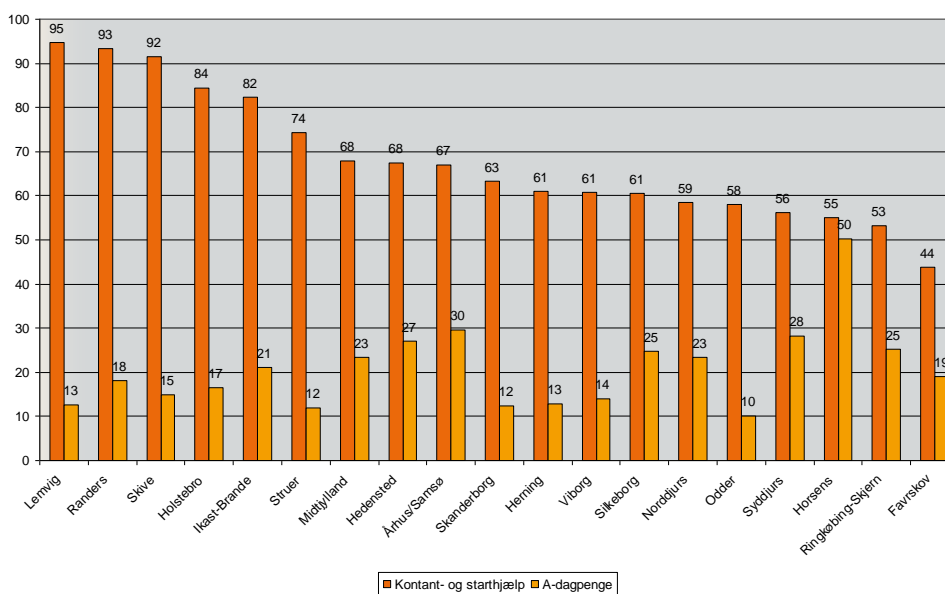

Kilde: jobindsats.dk

For de dagpengemodtagere, der blev ledige i 4. kvartal 2008, synes det 1. tilbud at blive givet senere for en større andel. I 2009 ser det ud til, at der igen bliver givet lidt flere tidligere tilbud.

Der er forskel på, hvor tidligt jobcentrene i Midtjylland giver det 1. tilbud. Det gælder både for kontant- og starthjælpsmodtager og dagpengemodtagere.

FIGUR 39. NYTILGANG I 1. KVARTAL 2009 OG ANDEL, DER HAR FÅET 1. TILBUD EFTER 3 MÅNEDER PÅ YDELSEN FORDELT PÅ JOBCENTRE OG YDELSESGRUPPER

Kilde: jobindsats.dk

For nytilgangen i 1. kvartal 2009 havde mindst halvdelen af **kontant- og starthjælpsmodtagerne** fået det 1. tilbud:

- samme dag som de blev ledige i 1 jobcenter (Randers 81%)
- efter en uge i 7 jobcentre
- efter en måned i 9 jobcentre
- efter 2 måneder i 16 jobcentre
- efter 3 måneder i alle 18 jobcentre

For nytilgangen i 1. kvartal 2009 havde mindst halvdelen af **dagpengemodtagerne** fået 1. tilbud:

- efter 3 måneder i 1 jobcenter (Horsens 50%)
- efter 6 måneder i 12 jobcentre

MÅLGRUPPER I JOBCENTRENE

Jobcentrene har 10 målgrupper på forskellige offentlige ydelser. Det svarer til, at **17,5% af den erhvervsaktive del af befolkningen i Midtjylland var tilknyttet et af jobcentrene** i Midtjylland i oktober 2009.

TABEL 10.

Oversigt over offentlige forsørgelsesydelse Midtjylland					
	okt-08		okt-09		Udvikling
	fuldtidspersoner	Pct. af befolkningen 16-66 år	fuldtidspersoner	Pct. af befolkningen 16-66 år	forskellen fra okt. 2008
A-dagpenge	9.842	1,2	25.653	3,1	161%
Kontanthjælp	15.842	1,9	19.059	2,3	20%
Starthjælp	594	0,1	725	0,1	22%
Introduktionsydelse	467	0,1	479	0,1	3%
Revalidering	3.608	0,4	3.441	0,4	-5%
Forrevalidering	843	0,1	890	0,1	6%
Sygedagpenge (opgjort i september)	20.965	2,5	19.920	2,4	-5%
Ledighedsydelse	2.834	0,3	3.818	0,5	35%
Fleksjob	14.915	1,8	15.474	1,9	4%
Førtidspension	54.441	6,6	55.141	6,6	1%
I alt	124.351	15,1	144.600	17,5	16%

Kilde: jobindsats.dk

Den samlede målgruppe er øget med 2,4 procent-point siden oktober 2008. Stigningen skyldes først og fremmest, at der kommer flere ledige a-dagpengemodtagere - stigningen er på 161%. Men der har også været relativt store stigninger i antallet af personer på ledighedsydelse, kontanthjælp og starthjælp. Der ses alene et fald i personer på sygedagpenge og i revalidering i forhold til samme måned året før. Faldet i antallet af fuldtidspersoner på sygedagpenge kan være begrundet i indberetningsefterslæb. Det er regionens vurdering at antallet ligger på niveau med 2008.

I alt var der 144.600 fuldtidspersoner tilknyttet jobcentrene i Midtjylland i oktober 2009.

Nedenfor er vist fordelingen af jobcentrenes målgrupper fordelt på under og over 30 år.

TABEL 11.

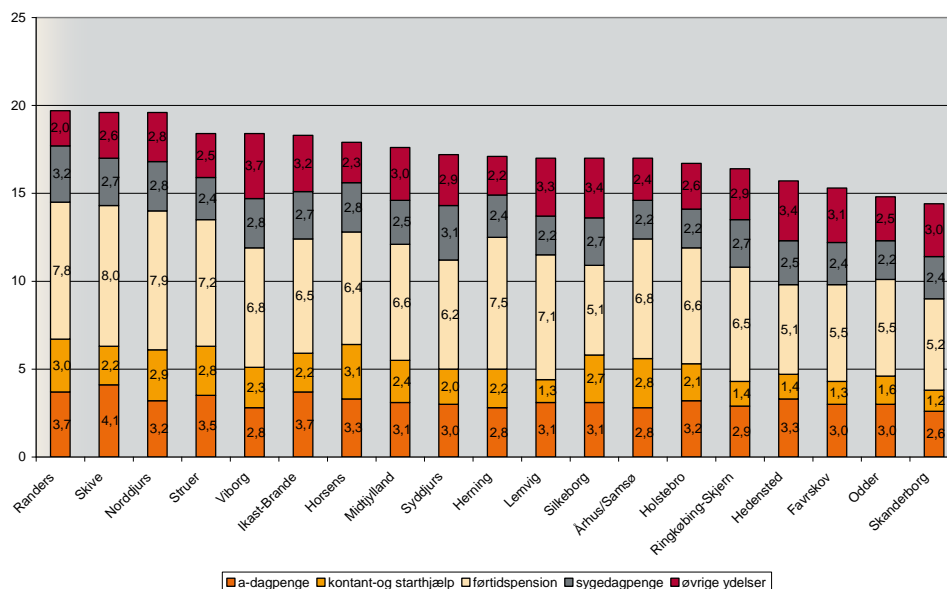
Oversigt oktober 2009 over offentlige forsørgelsesydelser Midtjylland - under 30 år og over 30 år				
	16-29 år		30-66 år	
	fuldtidspersoner	Pct. af befolkningen	fuldtidspersoner	Pct. af befolkningen
A-dagpenge	5.227	2,5	20.426	3,3
Kontanthjælp	8.260	3,9	10.800	1,8
Starthjælp	233	0,1	494	0,1
Introduktionsydelse	206	0,1	273	0,0
Revalidering	867	0,4	2.574	0,4
Forrevalidering	570	0,3	320	0,1
Sygedagpenge (opgjort i september)	2.607	1,2	17.312	2,8
Ledighedsydelse	182	0,1	3.635	0,6
Fleksjob	514	0,2	14.959	2,4
Førtidspension	2.658	1,3	52.483	8,5
I alt	21.324	10,1	123.276	20,1

Kilde: jobindsats.dk

Hver 10. person mellem 16 og 29 år og hver 5. person mellem 30 og 66 år var tilknyttet jobcentrene i Midtjylland i oktober 2009.

- 39% af de 16-29 årige tilknyttet jobcentrene var på kontanthjælp. Det gælder 9% af de, der er 30 år eller ældre.
- 43% af de 30-66 årige tilknyttet jobcentrene var på førtidspension. Det gælder 12% af de, der er under 30 år.
- 25% af de 16-29 årige tilknyttet jobcentrene var på a-dagpenge Det gælder 17% af de, der er 30 år eller ældre.
- 12% af de 16-29 årige tilknyttet jobcentrene var på sygedagpenge. Det gælder 14% af de, der er 30 år eller ældre.

FIGUR 40. ANDEL AF DEN ERHVERVSACTIVE BEFOLKNING FORDELT PÅ YDELSESGRUPPER I MIDTJYDSKE JOBCENTRE

Kilde: jobindsats.dk .

Øvrige ydelser er fleksjob, introduktionsydelse, revalidering, for-revalidering og ledighedsydelse

Andelen af den erhvervsaktive befolkning, som er en del af jobcentrenes indsats, svinger fra knap 20% i Randers, Skive og Norddjurs til knap 15% i Odder og Skanderborg.

De største procentvise udsving på de enkelte ydelsesgrupper ses på førtidspension, hvor 8% af befolkningen i Skive er på førtidspension mod 5,1% i Hedensted og Silkeborg.

Målgrupper og indsats

Overordnet set handler indsatsen overfor målgrupperne om at flytte dem fra offentlig forsørgelse til job. Den nye matchmodel, der implementeres i marts 2010, har til formål at identificere målgrupper med behov for en indsats, der retter sig mod samme barrierer for at komme i job. Selvom inddelingen ikke alene kan ske på baggrund af ydelsesgrupperne – er der alligevel nedenfor forsøgt lavet en grov inddeling af de nuværende ydelsesgrupper i følgende målgrupper:

TABEL 12. OPDELING AF YDELSESGRUPPER I DEN NYE MATCHMODEL

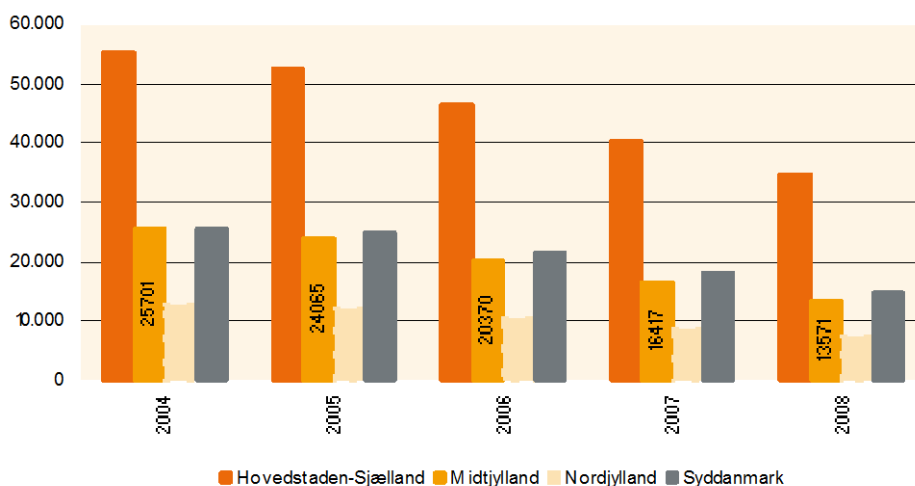
	fuldtidspersoner oktober 2009
Jobklare ydelsesmodtagere (1)	45.772
- heraf a-dagpengemodtagere	25.653
- heraf kontant- og starthjælp (arbejdsmarkedsparete)	5.144
- heraf sygedagpengemodtagere (visitationskategori 1)	3.357
- heraf sygedagpengemodtagere (endnu ikke visiteret)	11.618
Indsatsklare ydelsesmodtagere (2)	20.857
- heraf kontant- og starthjælp match 4	10.761
- heraf ledighedsydelse	3.818
- heraf revalidering og forrevalidering	4.331
- heraf introduktionsydelse	479
- heraf sygedagpengemodtagere (visitationskategori 2)	1.468
Midlertidigt passive ydelsesmodtagere (3)	63.411
- heraf kontant- og starthjælp (match 5+ikke match)	3.879
- heraf førtidspension	55.247
- heraf sygedagpengemodtagere (visitationskategori 3)	4.285
I alt	130.040

Kilde: jobindsats.dk

PERSONER PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET

I det følgende beskrives omfanget og udvikling af personer på kanten af arbejdsmarkedet. Gruppen består af personer, som har modtaget overførselsindkomst i mindst 80% af tiden hvert år i minimum 3 på hinanden følgende år. Overførselsindkomst omfatter a-dagpenge, kontanthjælp, starthjælp, for-revalidering, revalidering, introduktionsydelse, sygedagpenge samt ledighedsydelse. Perioder med aktivering indgår i opgørelsen på linje med perioder med overførselsindkomst.

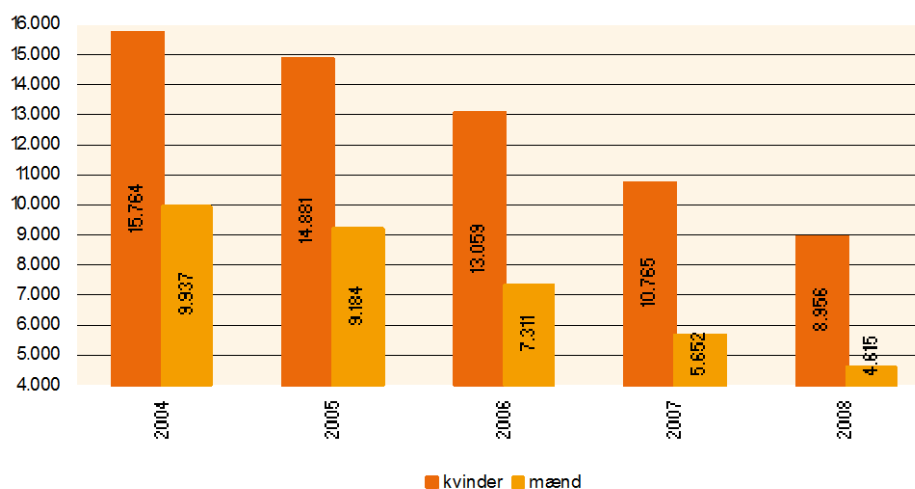
FIGUR 41. UDVIKLING I MÅLGRUPPEN PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET I DE 4 BESKÆFTIGELSESREGIONER FRA 2004 TIL 2008

Kilde: jobindsats.dk.

I alle 4 beskæftigelsesregioner kan man konstatere, at der har været en reduktion i antallet af personer på kanten af arbejdsmarkedet fra 2004 til 2008. Det største fald i målgruppen er sket i Midtjylland hvor der i forhold til 2004 er sket en reduktion på 47% mod en reduktion i hele landet på 41%.

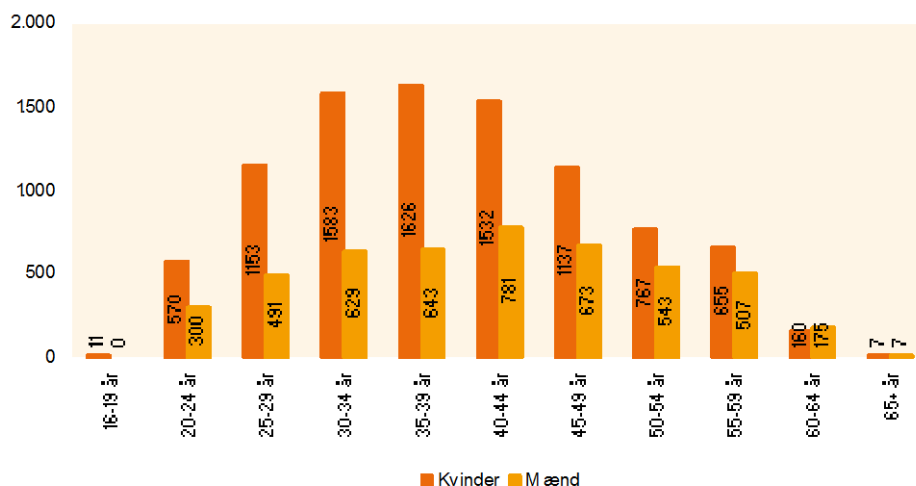
FIGUR 42. FORDELINGEN AF PERSONER PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET I MIDTJYLLAND OPDELT PÅ ÅR OG KØN.

Kilde: jobindsats.dk og egne beregninger

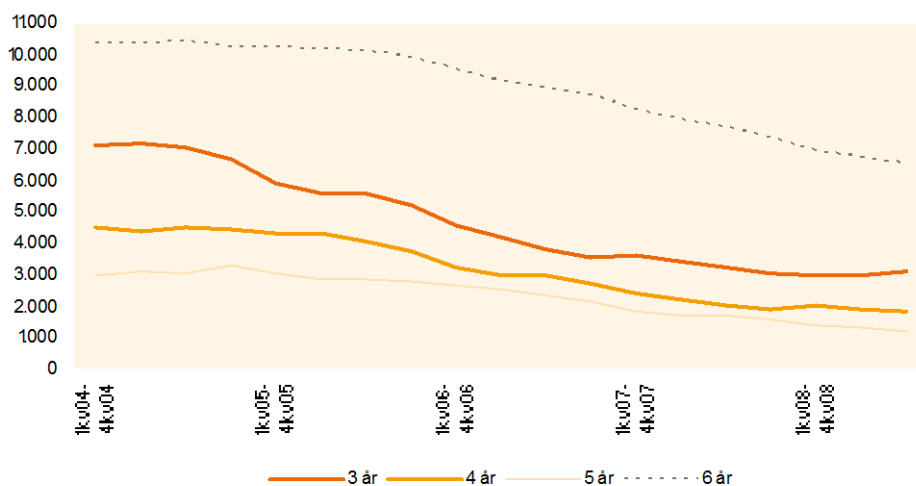
I Midtjylland er der flere kvinder i målgruppen på kanten af arbejdsmarkedet. Reduktionen i målgruppen fra 2004 til 2008 er størst for mændene 54% mod kvinders 43%.

FIGUR 43. FORDELING AF PERSONER PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET I MIDTJYLLAND OPDELT PÅ KØN OG ALDER I 2008.

Kilde jobindsats.dk og egne beregninger

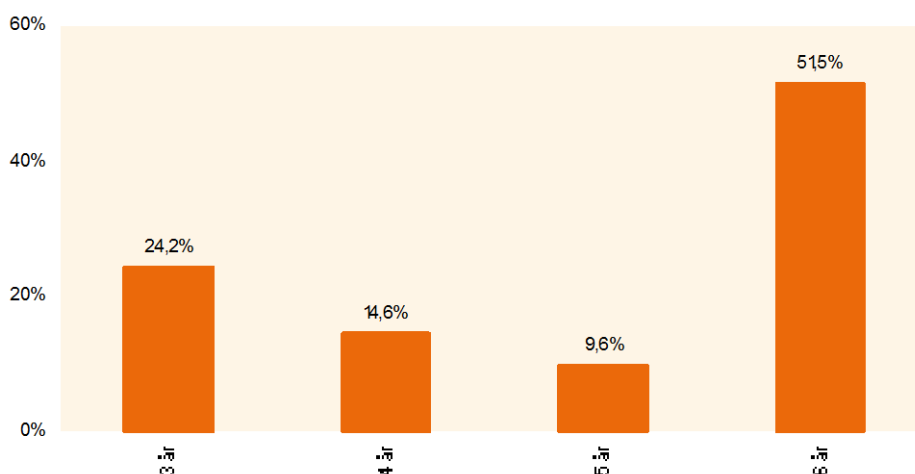
FIGUR 44. UDVIKLING I FORDELINGEN AF PERSONER PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET OPGJORT EFTER VARIGHED I GRUPPEN.

Kilde jobindsats.dk og egne beregninger

For alle varighedsgrupper kan man konstatere, at der har været en reduktion i antallet af personer. For grupperne 3, 4 og 5 år har reduktionen siden 2004 til seneste opgørelse i 2009 (3. kv. 2008 – 2 kv. 2009) været på over 55% medens personer som har været på kanten af arbejdsmarkedet i mere end 6 år kun er reduceret med 37%.

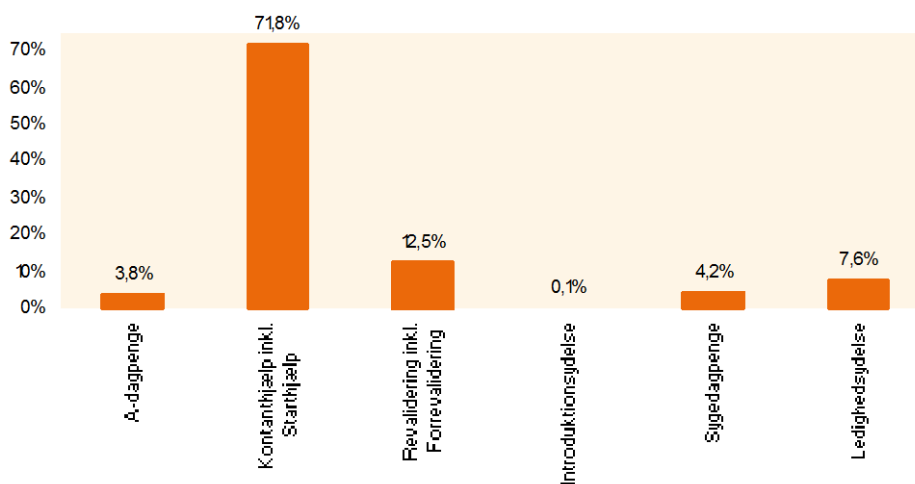
FIGUR 45. FORDELING AF PERSONER PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET I MIDTJYLLAND OPDELT EFTER VARIGHED I GRUPPEN. – 3 KVT. 2008 – 2 KVT. 2009.

Kilde: jobindsats.dk

Over halvdelen af målgruppen har været i gruppen i mere end 6 år i Midtjylland.

FIGUR 46. ANTAL PERSONER PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET PRIMO 2009 OG SOM OGSÅ VAR PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET ÅRET FØR OPDELT PÅ YDELSESKATEGORI I MIDTJYLLAND.

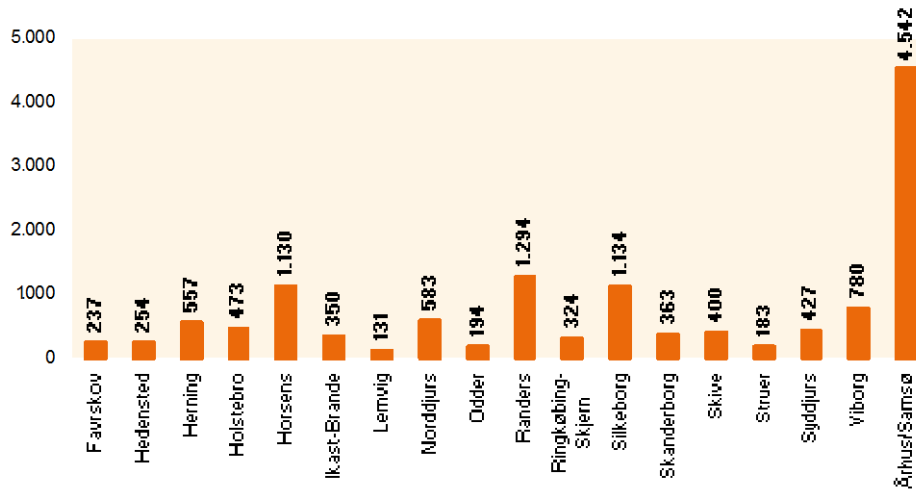

Kilde: jobindsats.dk

Hovedparten af personer på kanten af arbejdsmarkedet i Midtjylland modtager kontant eller starthjælp.

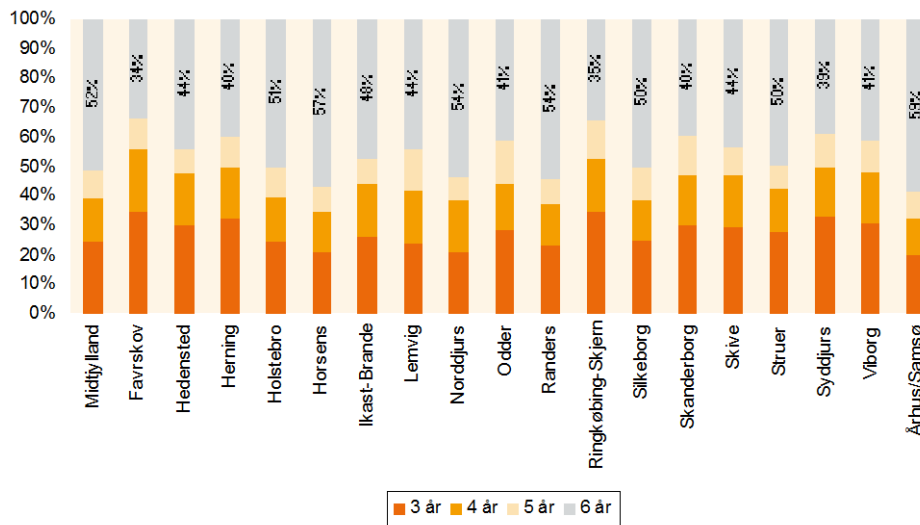
Fordelingen af målgruppen på jobcentre

FIGUR 47. PERSONER PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET OPDELT PÅ JOBCENTRE I MIDTJYLLAND – 3 KVT. 2008 – 2 KVT. 2009.

Kilde: jobindsats.dk og egne beregninger

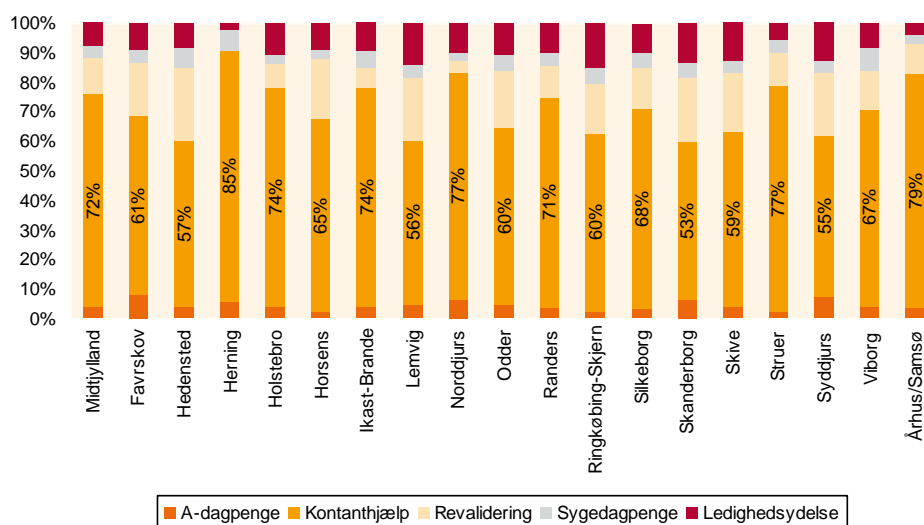
FIGUR 48. FORDELING AF PERSONER PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET FORDELT PÅ JOBCENTRE OG VARIGHED I GRUPPEN. (3 KVT. 2008 – 2 KVT. 2009)

Kilde: jobindsats.dk og egne beregninger

Der er stor spredning i fordelingen af varighed i målgruppen mellem de enkelte jobcentre i Midtjylland. Fra Favrskov, hvor andelen af personer som har været i målgruppen i mere end 6 år på 34% til Århus/Samsø, hvor andelen er 59%.

FIGUR 49. ANTAL PERSONER PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET PRIMO 3 KVT. 2008 – 2 KVT. 2009 SOM VAR PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET ÅRET FØR FORDELT PÅ YDELSESKATEGORI OG JOBCENTRE I MIDTJYLLAND.

Kilde: jobindsats.dk og egne beregninger

Hovedparten af personer på kanten af arbejdsmarkedet modtager kontanthjælp i alle jobcentre. Der er en spredning fra 53% i Skanderborg til 85% i Herning. I Herning modtager ingen personer på kanten af arbejdsmarkedet revalidering.

SAMARBEJDET MED JOBCENTRENE

I dette afsnit beskrives beskæftigelsesregionens samarbejde med jobcentrene i Midtjylland og samarbejdet mellem Det Regionale Beskæftigelsesråd og de lokale beskæftigelsesråd og -udvalg.

Samarbejdet med jobcentrene

Beskæftigelsesregionen har i 2009 afholdt dialogmøder på ledelsesniveau med jobcentrene, hvor resultatudviklingen i jobcentret er blevet drøftet. Herudover har regionen afholdt en række temamøder, netværksmøder, seminarer og konferencer for ledelse og medarbejdere i jobcentrene om relevante beskæftigelsespolitiske emner.

Dialogmøder med jobcentrene

Årets første dialogmøder med jobcentrene blev afholdt i løbet af maj og juni 2009. Formålet med møderne var at drøfte de fremadrettede udfordringer i beskæftigelsesindsatsen i de enkelte kommuner – herunder i særlig grad beskæftigelsesplanen for 2010. Ud over beskæftigelsesplanen drøftede regionen også den aktuelle status for jobcentrenes resultater i forhold til de 3 minister mål samt rettidigheden.

1. august 2009 trådte den nye organisering på beskæftigelsesområdet i kraft. Det andet dialogmøde med jobcentrene blev derfor afholdt som ét fællesmøde for alle jobcentre, hvor regionens opfølgingsmodel blev præsenteret og drøftet. Desuden blev der gjort halvårsstatus for beskæftigelsesindsatsen i 2009 – herunder blev den stigende ungeledighed særlig drøftet.

I løbet af december 2009 og januar 2010 afholdes der igen individuelle dialogmøder, hvor der gås i dybden i forhold til resultatudviklingen i det enkelte jobcenter.

I løbet af hele 2009 har regionen desuden afholdt individuelle møder med de jobcentre, der har haft/har en særlig udfordring i forhold til at opnå tilfredsstillende resultater på rettighedsområdet.

Tema/netværksmøder, seminarer og konferencer

Ud over de initiativer, der er nævnt under de enkelte minister mål, har Beskæftigelsesregionen afholdt en række temamøder, seminarer og konferencer i løbet af 2009. Generelt har formålet med alle arrangementerne været at drøfte og viderebringe gode erfaringer i indsatsen over for ledige.

■ **Vejlederkonference**

Formålet med konferencen var at sætte fokus på ungeområdet. På konferencen blev regionens ungeanalyse præsenteret og drøftet. Desuden var der skabt rum for vidensdeling omkring arbejdet med ungegruppen.

■ **Kampagne for virksomhedscentre**

I 2006 blev iværksat et forsøg med det formål at oprette "virksomhedscentre" på en offentlig eller privat virksomhed, der forpligtiger sig til at stille mindst fire løbende pladser til rådighed for ledige i match 4 og 5. Pladserne anvendes til virksomhedspraktik eller løntilskud, støttet af mentorer og i tæt samarbejde med konsulenter fra det lokale jobcenter. 13 jobcentre har deltaget i projektet, der løber frem til efteråret 2009. Herefter er der igangsat en landsdækkende kampagne med det formål at udbrede virksomhedscentre til alle landets jobcentre.

■ **Handicap-konference**

Formålet med Handicap-konferencen var at sætte særlig fokus på, hvilke muligheder der er for at opkvalificere unge, der på grund af handicap ikke er kommet ind på arbejdsmarkedet eller er gledet ud af arbejdsmarkedet som følge af handicap.

■ **Ny matchmodel**

AMS har i samarbejde med flere jobcentre arbejdet på at udvikle en ny, simpel og forbedret matchmodel. I stedet for at de ledige grupperes i 5, vil den nye model operere med 3 grupper, og den vil gælde for alle jobcentrets målgrupper. Formålet med den nye model er bl.a. at sikre en systematisk, præcis og ensartet kategorisering på tværs af jobcentrene. Og et større og mere præcist overblik over, hvor mange mennesker der kan komme i arbejde på kortere sigt. Der sker ingen ændringer i de lediges rettigheder og pligter. Regionen er i efteråret 2009 påbegyndt understøtningen af implementeringen af den nye model i jobcentrene, bl.a. ved at afholde informationsmøder for jobcentrene. Efter planen tages den nye model i brug i marts 2010.

Materiale til jobcentrene

I løbet af 2009 har Beskæftigelsesregionen udgivet en række materialer med inspiration til indsatsen i jobcentrene:

■ **Indeksoversigt**

Hver måned udsender regionen en status med de seneste resultater på ministerens tre mål og rettidighedsområdet. Indeksoversigterne kan bruges til at danne overblik over egne og andres resultater.

■ **Statusnotater**

Fra og med december 2009 udgiver regionen hver måned fire statusnotater. Fokus er på rettidighed, arbejdskraftreserven, sygedagpengesager over 26 uger, og unge. Intentionen med de fire statusnotater er at give et lettilgængeligt overblik over udviklingen, som suppleres af en udvidet række af målinger, der giver mere viden og kan bruges af jobcentrene i den fremadrettede indsats.

■ **Særligt omkring rettidighed**

I forbindelse med opfølgningen på rettidighedsområdet har regionen offentliggjort et notat, der beskriver de særlige udfordringer kommunerne står overfor i forhold til rettidighed på kontanthjælpsområdet.

■ **Særligt om arbejdskraftreserven**

Beskæftigelsesregionen har udviklet en database indeholdende de nyeste data vedr. arbejdskraftreserven. Databasen giver jobcentrene mulighed for at trække information om status og udvikling i arbejdskraftreserven på en række parametre og karakteristika på jobcenterniveau. Jobcentrene kan finde oplysningerne på hjemmesiden.

■ **Kommunebeskrivelser**

Kommunebeskrivelserne udgives en gang årligt og udarbejdes for hvert enkelt jobcenter i Midtjylland. Kommunebeskrivelserne beskriver udbudssiden og efterspørgselsiden på arbejdsmarkedet og udpeger de største udfordringer på det lokale arbejdsmarked.

■ **Kommunescenarier**

Til brug for kommunernes arbejde med de lokale beskæftigelsesplaner udgav regionen i foråret et debatoplæg. Debatoplæggene fokuserede - for hver enkelt kommune - på følgende temaer:

- Hvordan vil konjunktoren udvikle sig i de kommende år?
- Hvilken betydning får konjunkturudviklingen?
- Hvordan vil beskæftigelsen og ledigheden blive påvirket?
- Hvordan kan den nuværende lavkonjunktur bedst anvendes til forberede den næste vækstperiode og højkonjunktur?
- De beskæftigelsespolitiske udfordringer i lyset af den aktuelle konjunkturudvikling på det midtjyske arbejdsmarked

■ **Kvartalsrapporter**

Kvartalsrapporterne udgives efter hvert kvartal. Rapporterne udpeger de største udfordringer på arbejdsmarkedet i Midtjylland, samler de seneste resultater for ministerens tre mål og indsatsen på sygefraværsområdet og beskriver den seneste udvikling i ledigheden. Rapporterne indeholder desuden en kort status for de vigtigste nøgletal for regionen og eventuelt et kort tema om eksempelvis mangel på arbejdskraft.

■ **Arbejdsmarkedsoverblik**

Arbejdsmarkedsoverblik udgives to gange årligt og indeholder en beskrivelse af den aktuelle Arbejdsmarkedsbalance, den aktuelle mangel på arbejdskraft og de seneste prognoser for udviklingen i ledigheden og beskæftigelsen i Midtjylland.

■ **TENDENS**

Nyhedsbrevet TENDENS udgives hver anden måned. Hvert nummer indeholder et tema med historier om indsatsen i jobcentrene og de personer, der berøres af indsatsen.

■ **Information på hjemmesiden**

På Beskæftigelsesregionens hjemmeside findes der en lang række informationer om de tre ministermål, arrangementer, analyser, ledighedstal, tal for indsatsen og meget andet, som løbende opdateres.

■ **Analyser**

I 2009 har Beskæftigelsesregionen gennemført følgende analyseaktiviteter:

- Analyse af ungegruppen i Midtjylland (Beskæftigelsesregion Midtjylland),
- Virksomhedssurvey vedr. virksomhedernes forventninger
- Ungeanalyse
- Sundhedsanalyse
- Analyse af arbejdsmarkedet i Vestjylland
- Analyse af arbejdsmarkedet i Århus
- AC-analyse
- Analyse af Århus Kommune på 5-10 års sigt

Samarbejdet mellem RBR, LBR og beskæftigelsesudvalgene

For at sikre sammenhæng mellem det lokale og det regionale politiske niveau i beskæftigelsesindsatsen i Midtjylland har Det Regionale Beskæftigelsesråd afholdt en møderække med de lokale beskæftigelsesråd og -udvalg. Herudover har Rådet afholdt den årlige, beskæftigelsespolitiske konference i april 2009. Endelig har Rådet løbende igennem 2009 drøftet konsekvenserne af kommunaliseringen af jobcentrene for samarbejdet med det lokalpolitiske niveau og har på denne baggrund planlagt dialogen i 2010.

■ **Den årlige beskæftigelseskonference**

I april 2009 blev Rådets årlige beskæftigelseskonference afholdt. På konferencen blev ministerens tre mål, udfordringerne, indsatsen og målene for beskæftigelsespolitikken i 2010 og forventningerne til Midtjylland om fem år drøftet.

■ **Møder med LBR og beskæftigelsesudvalgene i december 2008 og januar 2009**

Møderne blev afholdt fire steder i Midtjylland. På møderne blev temaet "Konjunkturskift – hvad betyder det for jobcentrene og rådene" drøftet sammen med et lokalt tema.

■ **Kommunalisering af jobcentrene fra 1. august 2009**

I forbindelse med kommunaliseringen af jobcentrene styrkes den regionale, statslige styring for hermed at sikre en sammenhængende national beskæftigelsesindsats. Ligesom mulighederne for dialog mellem det regionale og lokale beskæftigelsespolitiske niveau styrkes. Det Regionale Beskæftigelsesråd i Midtjylland har i løbet af 2009 drøftet disse nye muligheder.

Enstrengt kommunalt beskæftigelsessystem

Med kommunalbestyrelsens overtagelse af den samlede beskæftigelsesindsats vil samspillet mellem beskæftigelsesindsatsen og lokale forhold - herunder kendskabet til virksomhedsstrukturen og borgerne i den enkelte kommune - blive mere fremtrædende. Den øgede kommunale fokus på beskæftigelsesområdet kombineret med en stærkere

regional styring vil understøtte Rådets muligheder for at påvirke den lokalpolitiske debat.

Borgmesteren formand for LBR

Som noget nyt skal borgmesteren varetage formandsposten i LBR (i kommuner, hvor beskæftigelsesindsatsen varetages af et stående udvalg, kan borgmesteren dog beslutte, at formanden for det stående udvalg er formand for LBR). Rådet får hermed mulighed for at drøfte beskæftigelsespolitiske strategier med kommunens højeste politiske niveau.

Beskæftigelsesplan og resultatrevision

Kommunerne skal udarbejde en plan for det kommende års arbejde (beskæftigelsesplan) og en revision, der viser resultater og effekter af beskæftigelsesindsatsen i det forgangne år (resultatrevision). Beskæftigelsesplan og resultatrevision skal sendes til Rådet. Som noget nyt skal både beskæftigelsesplan og resultatrevision drøftes i LBR og med Regionen – og eventuelle bemærkninger herfra skal inddrages i kommunens drøftelse i kommunalbestyrelsen. Beskæftigelsesplan og resultatrevision bliver dermed helt centrale værktøjer i Rådets muligheder for at påvirke den lokale beskæftigelsespolitiske debat.

■ **Styrkelse af dialogen**

På det administrative niveau styrkes dialogen mellem det regionale og lokale niveau – og fokus på best practice intensiveres. Rådet vil med fordel kunne anvende viden om resultatudviklingen i jobcentrene i dialogen med det lokalpolitiske niveau.

■ **Planer for 2010**

På baggrund af ovenstående drøftelser har Rådet i Midtjylland planlagt nedenstående møderække i 2010. Målet er at sikre maksimal sammenhæng mellem Rådets interne konference i januar, møder med LBR/Beskæftigelsesudvalg i februar og Beskæftigelseskonferencen i april for hermed at styrke dialogen mellem det regionale og det lokalpolitiske niveau bedst muligt. Der rettes en særlig invitation til de borgmestre, der ikke er formand for LBR. Regionen vil desuden kontakte kommunaldirektører og forvaltningschefer og opfordre til, at borgmestrene deltager i konferencerne. Det samme vil regionen gøre på sine dialogmøder med jobcentrene.

For det første afholder Rådet i januar 2010 en **intern konference** med det overordnede formål at forberede og lægge en endelig strategi for møderne med LBR/Beskæftigelsesudvalg og for Beskæftigelseskonferencen i april. På konferencen deltager programleder, ph.d. Lars Skipper, AKF (Anvendt Kommunal Forskning), som oplægsholder. Hans oplæg skal have fokus på nyorientering på arbejdsmarkedet. Hvor bevæger arbejdsmarkedet sig hen? Og hvordan ser det fremtidige jobmarked ud?

For det andet afholder Rådet i februar 2010 **møder med LBR/Beskæftigelsesudvalg**. Møderne afholdes 4 steder i regionen, hvor kommunerne samles i arbejdskraftoplände. Formålet med at samle kommunerne i arbejdskraftoplände er dels at synliggøre nødvendigheden af at tænke ud over kommunegrænser. Dels at give mulighed for at få gensidig inspiration og erfaringsudveksling. Fokus på møderne vil være brydninger på arbejdsmarkedet og understøtning af fremtidens arbejdsmarked – herunder ungeindsatsen. Møderne vil desuden blive brugt til at drøfte med de lokale politikere og embedsmænd, hvilke temaer man fra lokalt hold kunne ønske at drøfte på Beskæftigelseskonferencen i april. Endelig vil Rådet anvende møderne til en gensidig præsentation. Tidspunktet for møderne er valgt for hurtigst muligt at komme i dialog med de nye

formænd for LBR'erne og de nye beskæftigelsesudvalg med det formål at få beskæftigelsesindsatsen sat højt på den kommunale dagsorden - drøftelserne på møderne skal gerne være så konkrete, at kommunerne her får kvalificeret input i forhold til arbejdet med deres lokale beskæftigelsesplan.

For det tredje afholder Rådet sin **beskæftigelseskonference** den 19. april 2010. På konferencen deltager professor Michael Rosholm, Handelshøjskolen, Aarhus Universitet. Hans oplæg skal fokusere dels på den økonomiske udvikling. Dels nyorientering på arbejdsmarkedet – hvor bevæger arbejdsmarkedet sig hen, og hvordan ser det fremtidige jobmarked ud? Ud over oplæg vil der på konferencen være cafedrøftelser med fokus på jobcentrenes indsats, nyorientering af arbejdsmarkedet og den konkrete understøtning af udviklingen på arbejdsmarkedet samt på ministermålene. Cafedrøftelserne vil være inddelt i arbejdskraftoplande, så Rådet og kommunerne også i april får lejlighed til at drøfte de lokale udfordringer set i lyset af de regionale beskæftigelsespolitiske fokuspunkter.

UDBUDET AF ARBEJDSKRAFT

I dette afsnit beskrives udbudssiden af arbejdsmarkedet i Midtjylland i 2009 og forventningerne til udviklingen i de kommende år.

Befolkning

Ved indgangen til 2009 var der 1.247.732 indbyggere i Midtjylland, svarende 22,6% af befolkningen i Danmark.

Fra 2005 til 2009 er befolkningstallet steget med 2,9% i Midtjylland. Den samlede befolkningstilvækst de seneste fire år dækker imidlertid over en skæv aldersmæssig udvikling. Mens antallet af unge under 16 år kun er steget med 52 personer, er antallet af 16 til 66-årige steget 3,1% og antallet af personer over 66 år 6,8%.

Befolkningstilvæksten fra 2005 til 2009 er også skævt fordelt over kommunerne i Midtjylland. De højeste stigninger i befolkningen findes i Horsens med 6,3%, Favrskov med 5,7% og Hedensted med 5,5%. Modsat er befolkningstallet faldet 3,6% i Lemvig, 3,0% på Samsø, 0,5% i Struer og 0,1% i Skive.

Befolkningsprognose

Den seneste befolkningsprognose for Midtjylland viser, at befolkningstallet forventes at stige til 1.311.197 personer i 2019. Det svarer til en stigning på 63.465 personer fra 2009 til 2019, en stigning på 5,1%.

De kommende års befolkningsudvikling forventes at være mere positiv i Midtjylland end i andre dele af landet. På landsplan forventes en befolkningstilvækst på 2,8% frem til 2019, og sammenlignet med de andre regioner forventes befolkningen at stige mest i Midtjylland, specielt i Østjyllands-området. I Østjylland forventes en befolkningsfremgang på 6,9%, mens befolkningen i Vestjylland forventes at stige 1,7%.

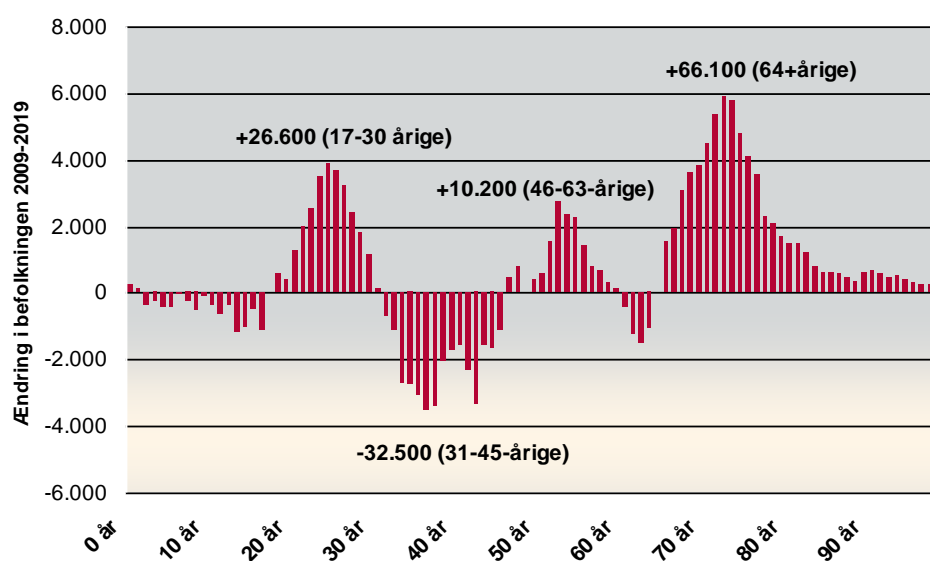
Internt i regionen forventes befolkningstallet at stige mest i Horsens, Hedensted, Silkeborg, Skanderborg og Favrskov, mens befolkningstallet forventes at falde i Lemvig, Skive og Struer.

En stor del af befolkningsfremgangen i Midtjylland forventes imidlertid i aldersgrupper, der har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Fra 2009 til 2019 forventes gruppen af 64-årige og derover at stige med knap 66.100 personer, en stigning på 32,8%.

I samme periode forventes antallet af unge mellem 17 og 30 år at stige med 26.600, en stigning på 12,4%. Antallet af 31 til 64-årige forventes derimod at falde med ca. 22.300 personer, et fald på 3,9%.

Samlet set forventes kun en mindre stigning i antallet af personer i den erhvervsaktive alder i de kommende 10 år. Blandt de 16 til 66-årige forventes en fremgang på 6.665 personer, svarende til en beskedne stigning på 0,8%.

FIGUR 50. ÆNDRING I BEFOLKNINGEN I MIDTJYLLAND FRA 2009 TIL 2019 FORDELT PÅ ALDER

Kilde: Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk

Arbejdsstyrke

I 2008 var der 646.810 personer i arbejdsstyrken i Midtjylland, svarende til 22,9% af arbejdsstyrken i Danmark. Fra 1998 til 2008 er arbejdsstyrken steget med 3,5% - alene det seneste år med 1,1%.

Internt i regionen er der store forskelle i arbejdsstyrkeudviklingen de seneste 10 år. Arbejdsstyrken er steget mest i Horsens med en stigning på 8,6%, herefter følger Hedensted med 7,3% og Skanderborg med 6,9%. Modsat er arbejdsstyrken faldet mest i Lemvig med et fald på 10,0%. Herefter følger Samsø med et fald på 9,4%, Struer med 6,8%, Skive med 2,9% og Norddjurs med 1,7%.

Prognose for udviklingen i arbejdsstyrken

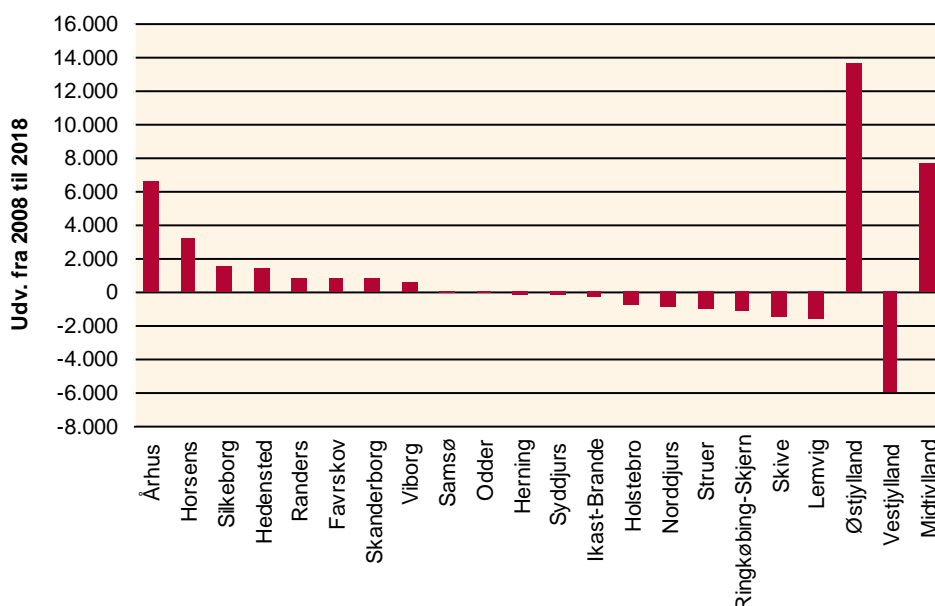
Da befolkningsprognosen viser, at en stor del af befolkningsfremgangen forventes i de aldersgrupper, hvor erhvervsdeltagelsen er lav, forventes kun en mindre stigning i arbejds-

styrken i de kommende år. Den seneste arbejdsstyrkeprognose⁷ viser derfor, at arbejdsstyrken i Midtjylland forventes at stige med 7.600 personer frem til 2018, en stigning på kun 1,2%.

Den samlede arbejdsstyrkeprognose dækker over en skæv geografisk udvikling i arbejdsstyrken. Arbejdsstyrken i Vestjylland forventes således at falde med ca. 6.000 personer frem til 2018, mens arbejdsstyrken i Østjylland forventes at stige med ca. 13.600 personer i samme periode.

Fordelt på kommuner forventes den mest positive udvikling i Horsens med en fremgang på 7,7%, og herefter følger Hedensted med en fremgang på 5,7% og Århus med 4,1%. Lemvig forventes at få det største fald i arbejdsstyrken på 14,8%, efterfulgt af Struer med et fald på 9,1% og Samsø med et fald på 7,4%. Også i Skive, Norddjurs, Ringkøbing-Skjern, Holstebro, Ikast-Brande, Odder, Herning og Syddjurs forventes arbejdsstyrken at falde.

FIGUR 51. UDVIKLINGEN I ARBEJDSSTYRKEN I MIDTJYLLAND FRA 2008 TIL 2018 FORDELT PÅ KOMMUNER

Kilder: Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk og egne beregninger

Udenlandsk arbejdskraft

Omfanget af udenlandsk arbejdskraft er vokset markant i Midtjylland i de seneste år, og den udenlandske arbejdskraft er blevet et vigtigt bidrag til at opfylde virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft. Det seneste års lavkonjunktur har kun påvirket omfanget af udenlandsk arbejdskraft inden for industrien og bygge og anlæg.

En helt ny statistik fra Arbejdsmarkedsstyrelsen viser, at på trods af økonomisk krise og stigende arbejdsløshed er antallet af udenlandske arbejdstagere i Danmark stort set ikke faldet det seneste år. Derimod har arbejdstagerne skiftet branche. I oktober 2009 var der godt

⁷ Arbejdsstyrken er fremskrevet på baggrund af befolkningens erhvervsfrekvens pr. 1.1.2008 opdelt på alder og køn, og den seneste befolkningsprognose fra Danmarks Statistik. Prognosen illustrerer kun effekten af de demografiske ændringer i befolkningen og tager ikke højde for ændringer i befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet - f.eks. pga. ændringer i tilbagetrækningsmønstret blandt de ældre eller at flere trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet i perioder med lavkonjunktur.

38.000 udenlandske arbejdstagere i Danmark. Det er kun 1.000 færre end et år tidligere. Udlændinge ser dermed ud til at holde ved trods den økonomiske krise.⁸

I Midtjylland var der 7.549 udenlandske arbejdstagere i oktober 2009 mod 7.657 et år tidligere, en nedgang på kun 1,4%. Der ses dog en markant nedgang i omfanget af udenlandske arbejdstagere inden for bygge og anlæg (-268 personer/-44%) og industri (-219 personer/-14%), mens der har været et stigende omfang inden for den offentlige sektor (+190 personer/+27%), erhvervs-service (+138 personer/+11%), handel og transport (+67 personer/+6%) og ejendomshandel og udlejning (+24 personer/+43%).

Tallene viser, at i det seneste år har flere udlændinge forladt brancher, hvor mange er blevet fyret. Det er f.eks. byggebranchen og industrien. Derimod har flere udlændinge fået job i brancher, hvor der fortsat er mangel på arbejdskraft og hvor det vurderes at beskæftigelsen fortsat stiger. Det gælder især brancherne undervisning, sundhed og offentlig administration.

Ophør af Østaftalen

Østaftalen ophørte pr. 1. maj 2009. Det betyder, at arbejdstagere fra de nyeste EU-lande nu kan arbejde i Danmark på lige vilkår med andre EU-borgere. Det gælder borgere fra Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn.

Workindenmark - WEST

Et af tiltagene i regeringens Jobplan fra februar 2008 var oprettelsen af tre nye specialenheder, der skal varetage den internationale rekruttering. De tre Workindenmark centre er placeret i henholdsvis København, Odense og Århus. Sidstnævnte, Workindenmark – WEST, dækker regionerne Nordjylland og Midtjylland⁹.

Hovedformålet med centrene er, at

- hjælpe virksomheder, der er interesserede i at rekruttere udenlandsk arbejdskraft, med at finde rundt i de instanser, der skal involveres i forbindelse med ansættelsen
- hente arbejdskraft i udlandet i samarbejde med udenlandske formidlingssystemer
- drive en polsktalende hotline

Ledighed

Konjunkturudviklingen siden efteråret 2008 har medført, at ledigheden er steget markant i Midtjylland. I sommeren 2008 var ledigheden rekordlav med kun godt 7.100 ledige, svarende til en ledighed på 1,1% af arbejdsstyrken. Siden oktober 2008 er ledigheden dog steget markant.

De aktuelle ledighedstal viser, at der i oktober 2009 var 22.175 ledige i Midtjylland, svarende til en ledighed på 3,5% af arbejdsstyrken. Siden oktober 2008 er ledigheden steget med 14.384 personer, en stigning på 185%.

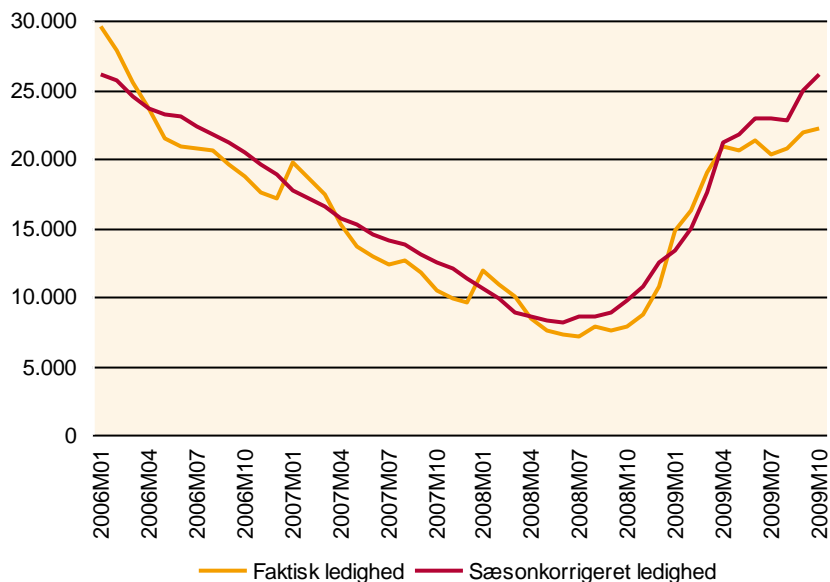
---

⁸ Udenlandsk arbejdskraft omfatter alle arbejdstagere fra udlandet, undtaget indpendlere med bopæl i udlandet, nordiske statsborgere, udenlandske borgere, som har fået tildelt ophold inden 2004, EU-borgere, der ikke har opholdsgrundlag (dvs. de kan arbejde i optil 3 mnd. uden opholdsgrundlag) og selvstændige erhvervsdrivende, der ikke får udbetalt A-indkomst.

⁹ Se mere på Workindenmarks hjemmeside www.workindenmark.dk

Korrigeret for sæsonudsving var der 26.100 ledige i Midtjylland i oktober 2009. Siden oktober 2008 er den sæsonkorrigerede ledighed steget med 16.400 ledige, og det seneste kvartal er den sæsonkorrigerede ledighed steget med 3.200 ledige.

FIGUR 52. UDVIKLINGEN I ANTAL LEDIGE I MIDTJYLLAND – FAKTISK LEDIGHED OG SÆSONKORRIGERET LEDIGHED

Kilde: Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk

Fordelt på **køn** viser tallene, at kvinder er mindre påvirket af konjunkturedgangen end mænd. For et år siden havde kvinder en overledighed i f.h.t. mænd. Det er nu vendt til overledighed for mænd. I oktober 2009 var der således 13.370 (4,0%) ledige mænd og 8.805 (2,9%) ledige kvinder i Midtjylland. Siden oktober 2008 er ledigheden for mænd steget med 262%, mens kvindernes ledighed er steget med 115%.

Tilsvarende er andelen af kvinder blandt de ledige forbedret det seneste år. I oktober 2008 var 52,6% af alle ledige kvinder, mens kvinderne i oktober 2009 kun udgjorde 39,7% af alle ledige i regionen.

Fordelt på **alder** er ledigheden lavest for de 60-årige og derover, hvor kun 2,1% af arbejdsstyrken er ledige. Ledigheden er derimod højest blandt de 25-29-årige med en ledighed på 4,2% og blandt de 30-39 årige med en ledighed på 3,9%. Herimellem findes de 16-24 årige med en ledighed på 2,4%, de 40-49 årige med 3,5% og de 50-59 årige med 3,7%.

I faktiske tal er der flest ledige i aldersgruppen 30-39 år, hvor 5.848 personer er ledige i oktober 2009. Herefter følger gruppen af 40-49 årige med 5.503 ledige og gruppen af 50-59 årige med 5.131 ledige. Samtidig er der 4.967 ledige dagpengemodtagere unge under 30 år.

Siden oktober 2008 er ledigheden steget mest for gruppen med de 40-49 årige med en ledighedsstigning på 223%. Ledigheden er også steget markant for de 50-59 årige med en stigning på 199% og de 30-39 årige med en stigning på 185%.

Fordelt på **a-kasser** har Danske Sundhedsorganisationers a-kasse (sygeplejersker mv.) den laveste ledighed i oktober 2009 med kun 0,6%. Herefter følger Lærernes a-kasse (DLF-A)

med 1,2%, Pædagogernes a-kasse (BUPL-A) med 1,5%, Socialpædagogernes a-kasse og FOA – begge med 1,6% samt DANA med 1,9%.

Den højeste ledighed findes inden for TIB med 9,9%, 3F med 8,3%, Teknikerne og Metalarbejderne – begge med 7,4% og Byggefagenes a-kasse med 6,6%.

Det seneste år har alle a-kasserne i Midtjylland oplevet stigende ledighed.

- Den største stigning i ledigheden i procent af antal forsikrede har været inden for TIB med en stigning på 7,7%-point. Derefter kommer Metalarbejderne (+6,6%-point), 3F (+5,9%-point) og Byggefagene (+5,6%-point).
- Antalsmæssigt er ledigheden steget mest inden for 3F med en stigning i antal ledige på 3.602 fuldtidsledige i det seneste år. Det svarer til en vækst i antal ledige på 236% på et år. Derefter kommer KRIFA med en stigning på 1.509 ledige (+205%) og Byggefagenes a-kasse med en stigning på 1.481 ledige (+404%). Antallet af ikke-forsikrede ledige er steget med 634, en vækst på 57%.
- Den relative stigning i antal ledige har været størst inden for EI-faget med en vækst på 2.620%. Det er en stigning i antal ledige fra kun 10 til 272 ledige på et år. Derefter kommer Metalarbejderne (+851%), Byggefagenes a-kasse (+556%) og Lederne (+468%).

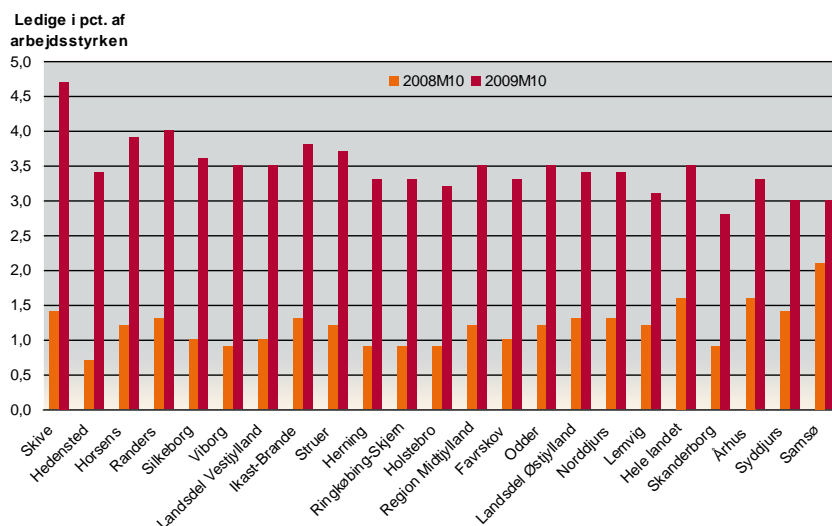
Konjunkturedgangen det seneste år har derfor ramt ufaglærte og faglærte, som typisk arbejder inden for bygge- og anlægsområdet og industrien, hårdest. Mens ansatte, der typisk arbejder inden for undervisning, sociale institutioner og sundhedsvæsenet, ikke er påvirket markant af konjunkturerne. Det gælder bl.a. a-kassemedlemmer inden for FOA, Socialpædagoger, Børne- og ungdomspædagoger, DSA og Lærere. Endvidere er der grupper af højtuddannede, som ikke er påvirket af konjunkturerne. Det gælder f.eks. Magistre, Journalistik, kommunikation og sprog og AAK. Ingeniørerne derimod har oplevet mere end en tredobling af ledigheden i det seneste år.

Geografisk er ledigheden lavest i Skanderborg, hvor 2,8% af arbejdsstyrken er ledige. Herefter følger Samsø og Syddjurs med en ledighed på 3,0%, Lemvig med 3,1% og Holstebro med 3,2%. Modsat havde Skive den højeste ledighed i regionen med en ledighed på 4,7%. Herefter følger Randers med en ledighed på 4%, Horsens med 3,9%, Ikast-Brande med 3,8%, Struer med 3,7% og Silkeborg med 3,6%.

Siden oktober 2008 er ledigheden steget mest i Hedensted, hvor antallet af ledige næsten er femdoblet. Ledigheden er mere end fordoblet i 18 ud af de 19 midtjyske kommuner – kun på Samsø er ledigheden steget mindre end 100% det seneste år.

Den største stigning i ledigheden i pct. af arbejdsstyrken har været i Skive, hvor ledigheden på et år er steget fra 1,4% til 4,7%, dvs. en stigning på 3,3%-point. Samsø har haft den mindste stigning på 0,9%-point. I figuren nedenfor er kommunerne sorteret efter stigningen i ledighedsprocenten.

FIGUR 53. LEDIGHEDEN I PCT. AF ARBEJDSSTYRKEN I OKTOBER 2008 OG OKTOBER 2009

Kilde: Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk

Prognose for udviklingen i ledigheden frem til 2012

Det seneste års kraftige konjunkturtilbageslag har påvirket ledigheden markant gennem 2009. I det kommende år forventes ledigheden at fortsætte med at stige frem til 2. kvartal 2010 – og herefter forventes en mere stabil ledighedsudvikling igennem 2. halvår 2010 og 2011.

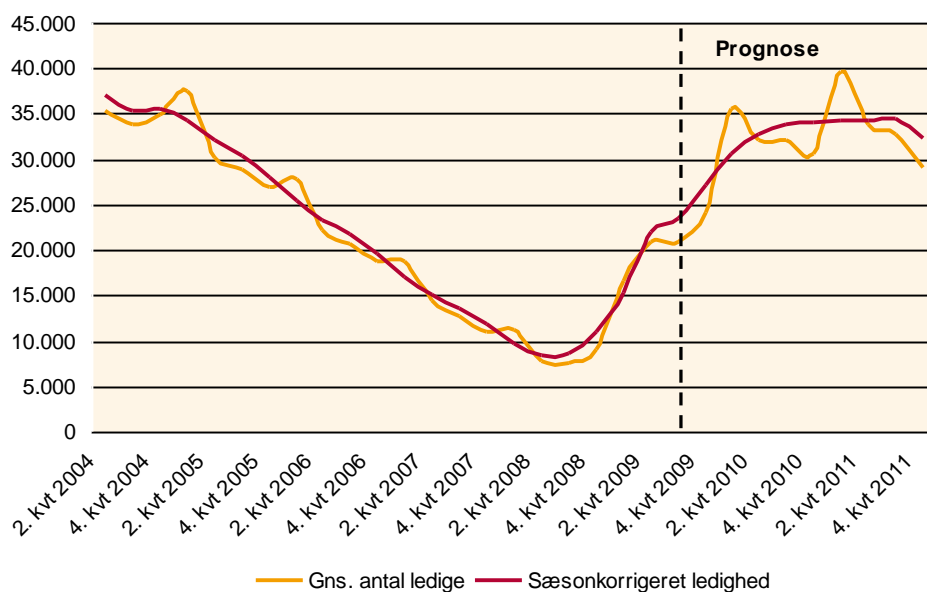
Ledighedsprognosen for Midtjylland viser, at der forventes en gennemsnitlig ledighed på 24.100 ledige i Midtjylland i 4. kvartal 2009. Det er en stigning på 15.000 ledige i f.h.t. 4. kvartal 2008 eller en relativ stigning på 166%. I det seneste halve år er den sæsonkorrigerede ledighed steget med ca. 5.200, svarende til en stigning på 24%.

I det kommende år – i perioden 4. kvartal 2009 til 4. kvartal 2010 – forventes et markant skifte i ledighedsudviklingen sammenholdt med det seneste år. Der forventes en ledighedsstigning på 6.550, svarende til en vækst på 27%. Hovedparten af ledighedsstigningen i det kommende år forventes at blive realiseret i første halvår 2010, mens der i andet halvår 2010 kun forventes en mindre stigning i den sæsonkorrigerede ledighed på 3% (+1.100 ledige).

I 2011 forventes ledighedsudviklingen at blive mere stabil, og den sæsonkorrigerede ledighed forventes at ligge jævnt på omkring 34.000 eller 5,4% af arbejdsstyrken i de første tre kvartaler. I 4. kvartal 2011 forventes ledigheden at falde lidt, så ledigheden ved udgangen af 2011 forventes at ligge på ca. 5,0% af arbejdsstyrken.

Den faktiske ledighed forventes at toppe i 1. kvartal 2011 med ca. 39.600 ledige og forventes derefter at falde til ca. 29.200 ledige i 4. kv. 2011.

FIGUR 54. LEDIGHEDEN I MIDTJYLLAND FREM TIL 3. KVARTAL 2009 OG PROGNOSEN FOR LEDIGHEDEN FREM TIL 4. KVARTAL 2011

Kilder: Finansministeriet, Økonomisk Redegørelse december 2009, www.statistikbanken.dk samt egne beregninger
 Note: Graferne for det gennemsnitlige antal ledige og den sæsonkorrigerede ledighed fra 4. kvartal 2009 til 4. kvartal 2011 er Beskæftigelsesregion Midtjyllands prognose.

Fordelt på **køn** viser prognosen for det kommende år, at mændenes ledighed forventes at stige mere end ledigheden blandt kvinderne fra 4. kvartal 2009 til 4. kvartal 2010.

I **a-kasserne** forventes ledigheden fra 4. kvartal 2009 til 4. kvartal 2010 at stige mest blandt de grupper, der er beskæftiget inden for byggeriet, industrien, transportområdet, men også inden for dele af den private servicesektor. Modsat forventes fortsat lav ledighed blandt faggrupper med beskæftigelse inden for undervisning, sundhedssektoren og det pædagogiske område.

EFTERSPØRGSLEN EFTER ARBEJDSKRAFT

I dette afsnit beskrives efterspørgselssiden af arbejdsmarkedet i Midtjylland i 2009 og forventningerne til udviklingen i de kommende år.

Beskæftigelsesudviklingen frem til 2008

Ved indgangen til 2008 var der 655.503 arbejdspladser i Midtjylland, svarende til 22,9% af samtlige arbejdspladser i Danmark. Midtjylland har flest arbejdspladser inden for Sociale institutioner, Forretningsservice, Jern og metalindustrien, Detailhandel, Undervisning og Bygge og anlæg.¹⁰

Internt i regionen er der i starten af 2008 styrkepositioner inden for mange erhverv:

- Jern og metalindustrien er en styrkeposition i Ringkøbing-Skjern, Hedensted og Struer
- Finansiering og forsikring er en styrkeposition i Silkeborg
- Engroshandel er en styrkeposition i Ikast-Brande
- Transportvirksomhed er en styrkeposition på Samsø og i Syddjurs
- Forretningsservice er en styrkeposition i Århus

¹⁰ De seneste tal for antallet af arbejdspladser og beskæftigede er fra 1.1.2008. Tal for 2009 og 2010 er derfor Beskæftigelsesregionens vurderinger. Der forventes nye tal for 1.1.2009 i marts 2010.

Fra 2007 til 2008 er antallet af arbejdspladser i regionen steget med 11.250, en stigning på 1,7%. Den positive udvikling i arbejdspladserne findes inden for mange brancher, idet antallet af arbejdspladser er steget i 17 ud af 27 brancher.

Antallet af arbejdspladser er steget mest inden for Forretningservice, Kemisk industri og plastindustri, Udlejning og ejendomsformidling og i Detailhandlen. Modsat er antallet af arbejdspladser faldet mest inden for Post og tele, Fiskeri, Råstofudvinding og Træ-, papir- og grafisk industri.

Internt i regionen har Østjylland oplevet en mere positiv arbejdspladsudvikling end Vestjylland. Fra 2007 til 2008 er antallet af arbejdspladser steget 1,9% i Østjylland mod 1,4% i Vestjylland. Blandt kommunerne er antallet af arbejdspladser steget mest i Favrskov med en fremgang på 6,9%, herefter følger Ikast-Brande med en fremgang på 6,8% og Horsens med 3,7%. De laveste stigninger findes i Skive og Ringkøbing-Skjern med 0,3%, mens antallet af arbejdspladser er faldet 0,4% i Struer.

Beskæftigelsesudviklingen igennem 2008 og 2009

Da der ikke findes beskæftigelsestal, som viser den regionale beskæftigelsesudvikling igennem 2008 og 2009, fastlægges udviklingen på baggrund af en analyse af landsdækkende tal. I den seneste Økonomiske redegørelse fra Finansministeriet fra december 2009 fremgår det, at beskæftigelsen er steget med ca. 36.000 personer i 2008 – og at beskæftigelsen er faldet med ca. 72.000 i 2009. Med baggrund i disse tal, vurderer Beskæftigelsesregionen, at beskæftigelsen er steget med ca. 8.900 i 2008 (+1,3%), mens beskæftigelsen i 2009 er faldet med ca. 16.600 (-2,5%).

Det vurderes, at konjunkturedgangen i 2009 især har ramt virksomheder inden for industrien, der eksporterer – og virksomheder, der har en direkte eller indirekte tilknytning til bygge- og anlægssektoren. Dvs. både bygge- og anlægsvirksomheder, men også underleverandører til bygge- og anlægsområdet. Derudover vurderes det, at handel, hotel og restaurationserhvervene også er påvirket af nedgangen i privatforbruget.

På landsplan vurderer Finansministeriet følgende udvikling igennem 2009 inden for de enkelte hovederhverv:

- -31.000 inden for industrien
- -27.000 inden for de private serviceerhverv
- -21.000 inden for bygge- og anlæg
- -5.000 inden for landbrug mv.
- +12.000 inden for den offentlige sektor

Prognose for udviklingen i beskæftigelsen igennem 2010 og 2011

I løbet af 2010 forventes i hovedtræk de samme udviklingstendenser for beskæftigelsen, som forventet for 2009. På landsplan forventer Finansministeriet et fald i beskæftigelsen i 2010 på ca. 71.000 personer.

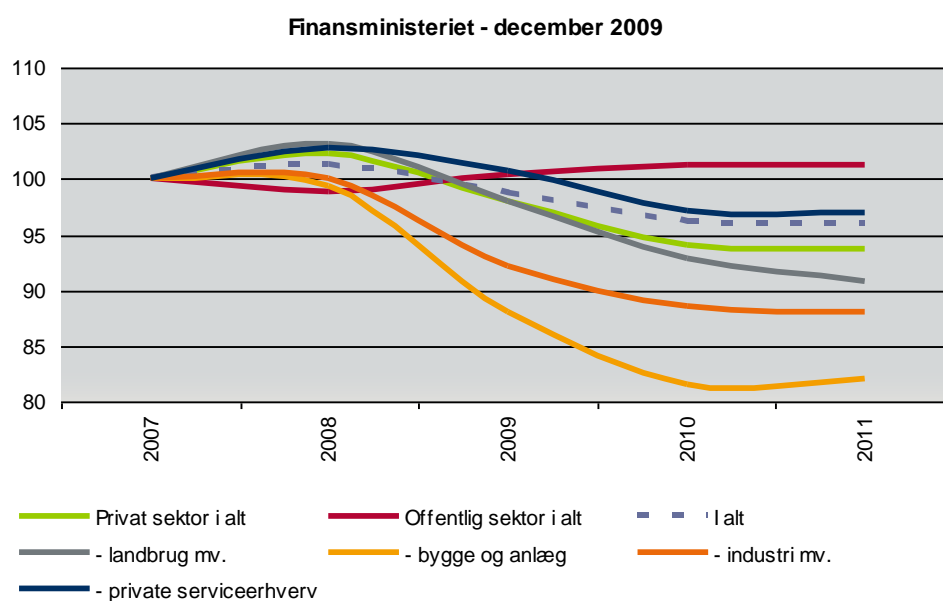
Fordelt på hovederhverv forventes nedgangen inden for industrien og bygge- og anlægsbranchen at fortsætte – dog med aftagende styrke. Inden for de private serviceerhverv for-

ventes dog et større fald i beskæftigelsen end i 2009, mens der forventes en lille vækst i den offentlige sektor også i 2010.

Igennem 2010 forventes den største nedgang at komme i 1. halvår, mens der i løbet af 2. halvår forventes fremgang i produktionen drevet af øget efterspørgsel fra udlandet, højere privatforbrug og et stop i lagernedbringelserne. Det betyder, at beskæftigelsesfaldet bremser op i løbet af 2010. Det er også baggrunden for, at ledighedsstigningen aftager i 2. halvår 2010.

Igennem 2011 forventes en mere stabil beskæftigelsesudvikling, hvor der på landsplan forventes et fald i beskæftigelsen på kun 4.000.

FIGUR 55. FINANSMINISTERIETS BESKÆFTIGESPROGNOSE FOR HELE LANDET FORDELT PÅ SEKTORER OG HOVEDERHVERV FRA 2007 TIL 2011 (INDEKS: 2007 = 100)

Kilde: Økonomisk Redegørelse fra Finansministeriet, december 2009

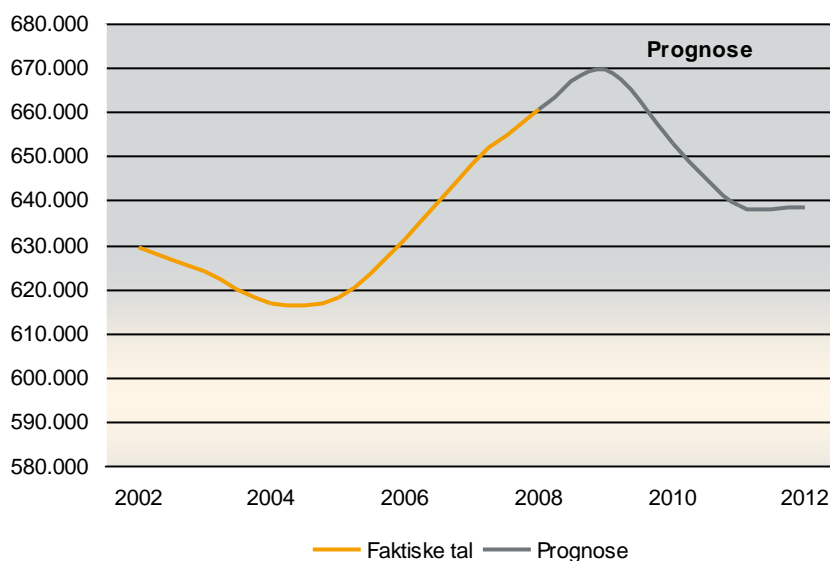
I Beskæftigelsesregionens prognose for beskæftigelsen i Midtjylland i 2010 forventes samlet set et beskæftigelsesfald på ca. 14.100 fra starten af 2010 til starten af 2011, svarende til en nedgang i beskæftigelsen på 2,2%.

I Midtjylland forventes konjunkturudviklingen i 2010 særligt at påvirke beskæftigelsen i industrien og bygge og anlægsbranchen, men også inden for dele af den private servicesektor. Modsat forventes en lille fremgang inden for dele af den offentlige sektor.

I prognosen for 2011 forventes kun et lille fald i beskæftigelsen på ca. 400, svarende til en nedgang på 0,1%.

Trods konjunkturedgangen vil beskæftigelsen i Midtjylland i 2011 dog fortsat ligge på et rigtigt højt niveau, svarende til niveauet i 2006.

FIGUR 56. BESKÆFTIGELSEN I MIDTJYLLAND FREM TIL 1.1.2008 OG PROGNOSE FOR BESKÆFTIGELSEN FREM TIL 1.1.2012

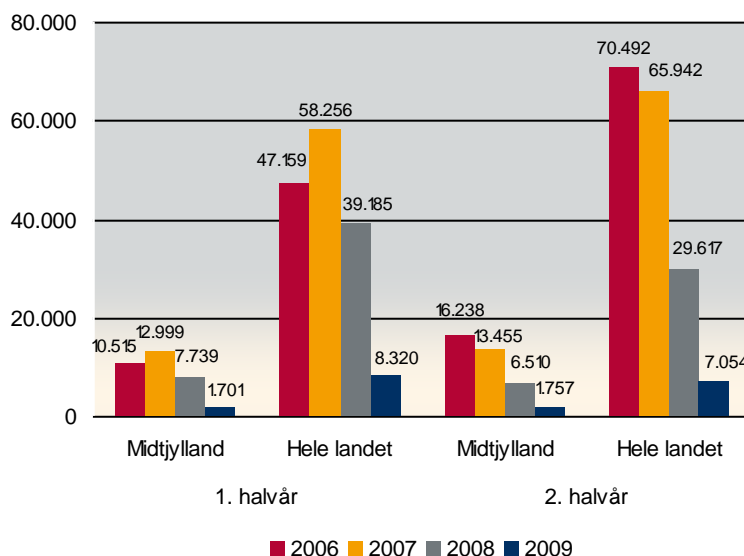
Kilder: Finansministeriet, Økonomisk Redegørelse december 2009, www.statistikbanken.dk samt egne beregninger

Mangel på arbejdskraft

Det seneste års konjunkturedgang har medført, at det er blevet markant lettere for virksomhederne i Midtjylland at rekruttere arbejdskraft. Efter flere års udbredt mangel på arbejdskraft har konjunkturudviklingen siden efteråret 2008 medført et stort fald i antallet af forgæves rekrutteringer blandt de midtjyske virksomheder.

Den seneste virksomhedssurvey, som danner baggrund for Arbejdsmarkedsbalancen for Midtjylland, viser, at virksomhederne i Midtjylland forgæves har forsøgt at rekruttere til 1.757 stillinger fra primo september 2009 til ultimo oktober 2009. Det svarer til 0,3% af beskæftigelsen i Midtjylland. Andelen er næsten den samme som på landsplan, hvor virksomhederne forgæves har forsøgt at rekruttere til 7.054 stillinger i samme periode.

FIGUR 57. UDVIKLING I REKRUTTERINGSPROBLEMERNE ANTAL FORGÆVES REKRUTTERINGER I MIDTJYLLAND OG HELE LANDET I 2006, 2007, 2008 OG 2009

Kilder: Arbejdsmarkedsstyrelsens virksomhedssurveys 2006, 2007, 2008 og 2009

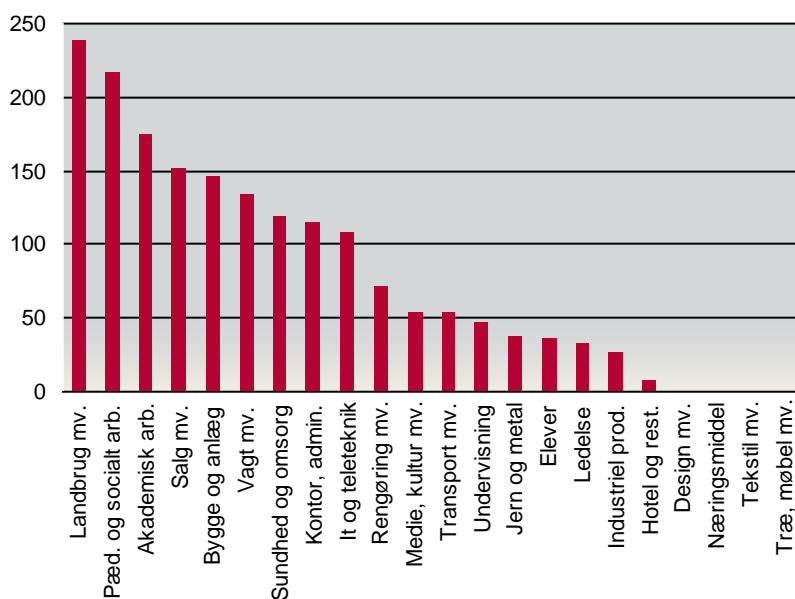
Sammenlignet med samme periode i 2006, 2007 og 2008 viser figur 57, at rekrutteringsproblemerne er markant lavere i 2. halvår 2009. Fra efteråret 2008 til efteråret 2009 er antallet af forgæves rekrutteringer faldet fra 6.510 til de 1.757, et fald på 73%. På landsplan er antallet af forgæves rekrutteringer faldet 76% i samme periode.

Selv om arbejdskraftmanglen er faldet kraftigt, er der fortsat enkelte rekrutteringsproblemer i Midtjylland. Fordelt på **erhvervsområder** viser figur 58, at antallet af forgæves rekrutteringer er størst inden for:

- Landbrug, skovbrug og gartneri mv. med 237 forgæves rekrutteringer
- Pædagogisk, socialt og kirkeligt arbejde (216)
- Akademisk arbejde (174)
- Salg, indkøb og markedsføring (151)
- Bygge og anlæg (145)
- Vagt, sikkerhed og overvågning (134)
- Sundhed, omsorg og personlig pleje (118)

Til sammenligning var der i efteråret 2008 størst rekrutteringsproblemer inden for 'Bygge og anlæg', 'Salg, indkøb og markedsføring', 'Akademisk arbejde' samt 'Jern, metal og auto'.

FIGUR 58. ANTAL FORGÆVES REKRUTTERINGER I EFTERÅRET 2009 FORDELT PÅ ERHVERVSOMRÅDER

Kilde: Arbejdsmarkedsstyrelsens virksomhedssurvey efterår 2009

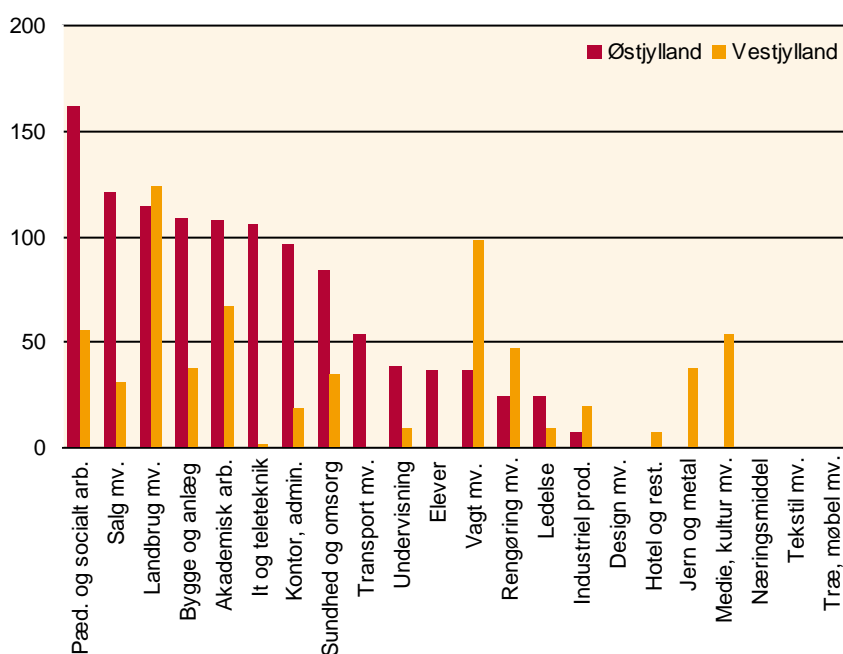
Bygge og anlæg, Akademisk arbejde og Salg, indkøb og markedsføring er fortsat nogle af de områder, hvor der er flest rekrutteringsproblemer. Dog er antallet af forgæves rekrutteringer faldet markant det seneste år. Mens der i efteråret 2008 var 908 forgæves rekrutteringer inden for Bygge og anlæg, er antallet faldet til 145 i efteråret 2009. Antallet af forgæves rekrutteringer inden for Bygge og anlæg er dermed faldet med 84% på et år. Tilsvarende er antallet af forgæves rekrutteringer faldet med 621 (-80%) inden for Salg, indkøb og markedsføring og 480 (-73%) inden for Akademisk arbejde. Et af de store erhvervsområder, hvor rekrutteringssituationen er ændret mest i det seneste år, er inden for Jern, metal og auto, hvor antallet af forgæves rekrutteringer er faldet med 529, svarende til et fald på 93%.

Geografisk er der fortsat rekrutteringsproblemer i hele Midtjylland. I efteråret 2009 har virksomhederne i Østjylland¹¹ haft 1.113 forgæves rekrutteringer, mens virksomhederne i Vestjylland har haft 644 forgæves rekrutteringer. Det svarer til, at 63% af de forgæves rekrutteringer er registreret i Østjylland mod 37% i Vestjylland.

Til sammenligning er 64% af den samlede beskæftigelse i Midtjylland registreret i Østjylland, mens beskæftigelsen i Vestjylland udgør 36%. Antallet af forgæves rekrutteringer har derfor næsten samme geografiske fordeling som beskæftigelsen i de to landsdele i Midtjylland.

Samtidig er rekrutteringsproblemerne faldet næsten ens i de to landsdele i det seneste år. Siden efteråret 2008 er antallet af forgæves rekrutteringer faldet 72% i Østjylland og 74% i Vestjylland.

FIGUR 59. ANTAL FORGÆVES REKRUTTERINGER I EFTERÅRET 2009 FORDELT PÅ ERHVERVSOMRÅDER OG GEOGRAFI

Kilde: Arbejdsmarkedsstyrelsens survey efterår 2009

Figur 59 viser antallet af forgæves rekrutteringer inden for hvert erhvervsområde i Østjylland og Vestjylland. Som det ses i figuren, er der i Vestjylland størst rekrutteringsproblemer inden for 'Landbrug, skovbrug, gartneri mv.', 'Vagt, sikkerhed og overvågning', 'Akademisk arbejde' og 'Pædagogisk, socialt og kirkeligt arbejde mv.'. I Østjylland er omfanget af forgæves rekrutteringer derimod størst inden for 'Pædagogisk, socialt og kirkeligt arbejde', 'Salg, indkøb og markedsføring', 'Landbrug, skovbrug, gartneri mv.', 'Bygge og anlæg', 'Akademisk arbejde' og 'IT og teleteknik'.

Fordelt på **brancher** er rekrutteringsproblemerne i Midtjylland størst inden for:

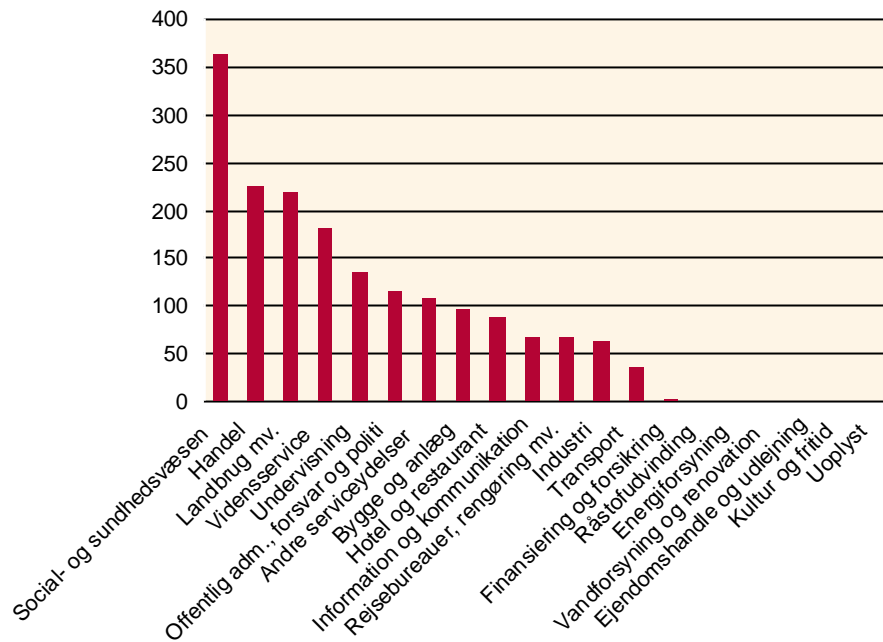
- Social- og sundhedsvæsen med 363 forgæves rekrutteringer

¹¹ Vestjylland: Herning, Holstebro, Ikast-Brande, Lemvig, Ringkøbing-Skjern, Skive, Struer og Viborg

Østjylland: Favrskov, Hedensted, Horsens, Norddjurs, Odder, Randers, Samsø, Silkeborg, Skanderborg, Syddjurs og Århus.

- Handel (224)
- Landbrug mv. (218)
- Vidensservice (181)
- Undervisning (133)
- Offentlig administration, forsvar og politi (115)
- Andre serviceydelser (107)

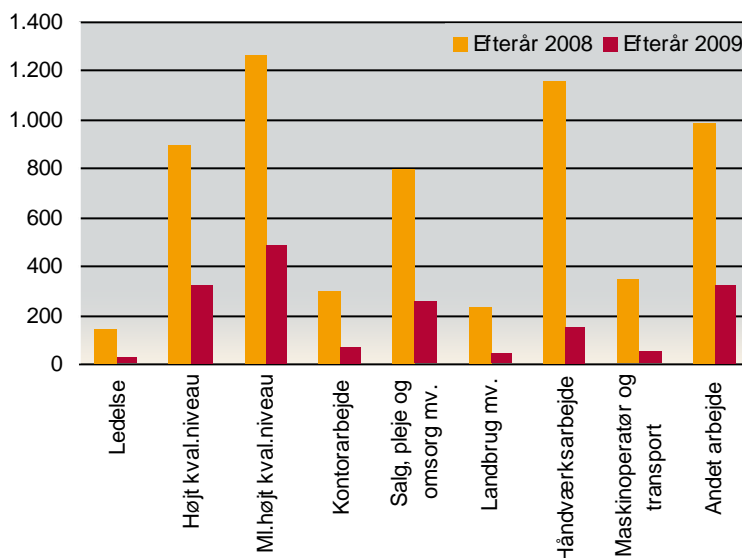
FIGUR 60. ANTAL FORGÆVES REKRUTTERINGER I EFTERÅRET 2009 FORDELT PÅ BRANCHER

Kilde: Arbejdsmarkedsstyrelsens virksomhedssurvey efteråret 2009

I forhold til **kvalifikationer** er der i efteråret 2009 størst rekrutteringsproblemer inden for stillinger, hvor der kræves et mellemhøjt eller højt kvalifikationsniveau. Disse grupper udgør næsten ½-delen af de samlede antal forgæves rekrutteringer, og de omfatter blandt andet stillinger inden for it-området, sundhedsområdet, undervisningssektoren, pædagogområdet og ingeniørområdet.

FIGUR 61. ANTAL FORGÆVES REKRUTTERINGER FORDELT PÅ KVALIFIKATIONSNIVEAU

Kilder: Arbejdsmarkedsstyrelsens virksomhedssurveys efterår 2008 og efterår 2009

Rekrutteringsproblemerne er mindre inden for det faglærte område, idet kun 9% af alle forgæves rekrutteringer ligger inden for kvalifikationsområder, der kræver en erhvervsfaglig uddannelse. Inden for områder, hvor der stilles færre krav til de faglige kvalifikationer er der fortsat en del forgæves rekrutteringer. Specialarbejderområdet udgør dog kun 3%, mens det ufaglærte område "Andet arbejde" udgør 19% af de forgæves rekrutteringer.

Sammenlignet med rekrutteringsproblemerne i efteråret 2008 er antallet af forgæves rekrutteringer faldet inden for alle kvalifikationsområder. Faldet er relativt størst inden for Håndværkspræget arbejde, Maskinoperatørarbejde og transport, Landbrug mv. og Ledelse.

Varslinger af større afskedigelser

Antallet af varslinger af større afskedigelser kan give en indikation af virksomhedernes opfattelse af den aktuelle situation på arbejdsmarkedet og forventningerne til det kommende år.

Virksomheder, som agter at afskedige et større antal medarbejdere, er omfattet af varslingsreglerne. Reglerne træder i kraft, når antallet af afskedigede personer i en 30 dages periode forventes at udgøre:

- Mindst 10 personer i virksomheder med over 20 og færre end 100 ansatte
- Mindst 10% af de ansatte i virksomheder med mindst 100 og færre end 300 ansatte
- Mindst 30 personer i virksomheder med mindst 300 ansatte

Udviklingen i antallet af varslinger

I Midtjylland har der i løbet af 2009 været 119 varslinger, der i alt har omfattet 6.010 personer.¹² Til sammenligning var der i 2008 og 2007 henholdsvis 85 og 33 varslinger, der omfattede 4.509 og 1.314 personer. Antallet af varslinger er steget 40% i 2009, på trods af et højt udgangsniveau, og samtidig er antallet af personer omfattet af varslingerne steget.

¹² Jobindsats. Bemærk at tallene er 1. januar 2009 til oktober 2009. Det samlede antal varslinger for 2009 bliver derfor endnu højere

Derudover har der i løbet af 2009 været en række store varslingssager, der er blevet omfattet af de skærpede varslingsregler, hvor afskedigelserne udgør mindst 50% af medarbejderne på en virksomhed, som beskæftiger mindst 100 medarbejdere. De store varslingssager har primært fundet sted i de traditionelle industribyer bl.a. i Horsens og Randers.

FIGUR 62. ANTAL OVERSIGT OVER ANTAL VARSLINGER OG ANTAL BERØRTE PERSONER I MIDTJYLLAND OG I JOBCENTRENE

OVERSIGT OVER VARSLINGER I MIDTJYLLAND

	Antal virksomheder		Antal personer	
	Berørte i 4. kv. 08-3. kv. 09	Udvikling fra 4. kv. 07-3. kv. 08	Berørte i 4. kv. 08- 3.kvt. 09	Udvikling fra 4. kv. 07-3. kv. 08
Favrskov	4	4	71	71
Hedensted	6	3	156	-78
Herning	15	10	642	323
Holstebro	6	3	627	497
Horsens	10	4	627	424
Ikast-Brande	11	6	826	539
Lemvig	1	1	46	46
Norddjurs	2	0	23	-207
Odder	3	2	76	57
Randers	7	3	428	-35
Ringkøbing-Skjern	4	-2	936	424
Samsø	0	0	0	0
Silkeborg	14	7	444	247
Skanderborg	7	5	189	150
Skive	10	5	214	-343
Struer	2	0	117	-17
Syddjurs	0	0	0	0
Viborg	12	8	705	615
Århus	27	12	782	249
Midtjylland	141	71	6.909	2.962

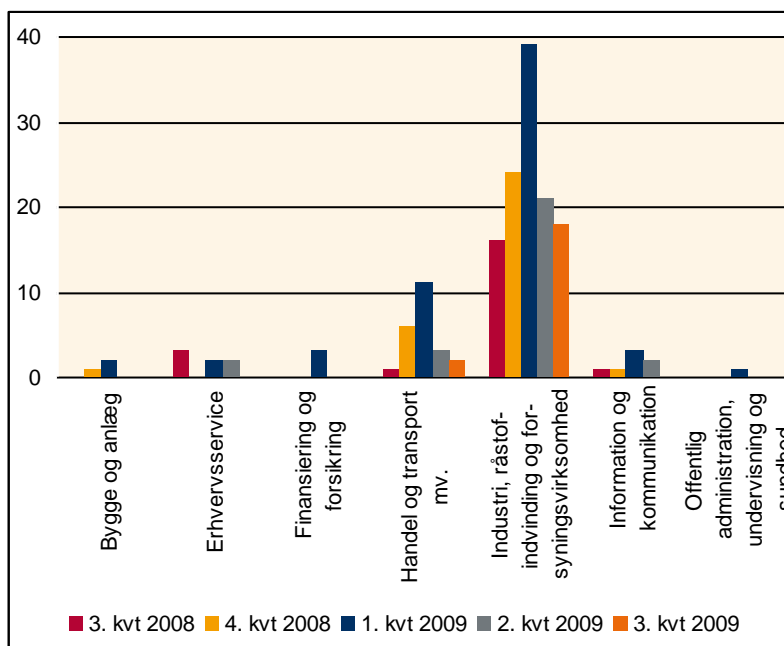
Kilde: jobindsats.dk. Bemærk at tallene er 1. januar 2009 til oktober 2009. Det samlede antal varslinger for 2009 forventes derfor at blive højere.

En række karakteristika kan beskrive de varslinger, der har været i 2009:

- De første varslingssager i vinteren 2008/2009 kom primært fra den vestlige del af regionen, men i løbet af foråret og henover året er der kommet flere fra den midterste del og efterfølgende fra den østlige del af regionen. Enkelte lokalområder bl.a. Ringkøbing-Skjern har været særligt hårdt ramt, da der har været særligt en stor varsling inden for vindmølleindustrien.
- Det er først og fremmest de kortuddannede og ufaglærte og efterfølgende de faglærte, der er blevet omfattet af varslinger. Ca. 90% af de afskedigede kommer fra a-kasser inden for LO-området.
- Der er ingen systematisk opsamlet viden om fordeling af varslinger på køn. Vurderingen er imidlertid at mændene udgør minimum 60% af de varslede og måske mere.
- Der er en stigende tendens til, at også funktionærer varsles.
- I 2009 har der været flest varslinger i 1. kvartal af 2009. Det er en ny udvikling. I både 2008 og 2007 var der flest varslinger i 4. kvartal af året.
- Varslingernes fordeling på brancheområder viser, at det først og fremmest er inden for industrien, råstofindustri og forsyningsvirksomhed, at der finder varslinger sted. Som

noget nyt er der også mange varslinger inden for handel og transport m. v

FIGUR 63. UDVIKLINGEN I ANTAL VARSLINGER FORDELT PÅ KVARTALER OG BRANCHER

Kilde: jobindsats.dk

Varslingspuljen

Den samlede bevilling for varslingspuljen for 2009 udgør i alt kr. mio. 3.5 Rådet har i løbet af året bevilget midler til 12 varslinger for at af af afbøde varslingernes negative konsekvenser. Varslingspuljen kan som hovedregel kun anvendes i forbindelse med varslinger, der er omfattet af de skærpede varslingsregler, dvs. hvor afskedigelserne udgør mindst 50% af medarbejderne på en virksomhed, som beskæftiger mindst 100 medarbejdere.

Beskæftigelsesministeren kan dog se bort fra betingelsen om større afskedigelser, når muligheden for at opnå anden ansættelse på det lokale arbejdsmarked er begrænset, og der er tale om afskedigelser af et ikke ubetydeligt omfang. Det regionale beskæftigelsesråd skal i givet fald skriftligt søge ministeren om dispensation. Dispensationsmuligheden er blevet benyttet i ca. halvdelen af de tilfælde, hvor der er blevet bevilget midler.

Varslingspuljens anvendelse

Det er meget individuelt, hvad varslingsmidlerne anvendes til. Generelt er der en tendens til, at ved meget store varslinger bliver midlerne, udover køb af kurser, anvendt til "frikøb af medarbejder" i jobcentret. Årsagen er, at det kan være vanskeligt for et enkelt jobcenter at løfte opgaven, hvis meget store virksomheder varsler. De konkrete aktiviteter, der typisk iværksættes er følgende:

- Jobsøgning og vejledningsforløb
- Jobsøgning i kombination med IKA og IKV (kompetenceafklaring)
- AMU-kurser målrettede mangelområder
- Frikøb af medarbejder
- Andet fx kurser ved offentlige eller private kursusudbydere.

Bevillingen gives typisk som en rammebevilling. En af væsentligste parameter i forbindelse med en evt. bevilling er, at den administrative proces er smidig. Reglerne begrænser perioden, hvor der kan ydes midler til opkvalificering til opsigelsesperioden, som typisk for time-lønnede er 30 dage.

Arbejdsfordelinger

Antallet og varigheden af arbejdsfordelinger kan være med til at give et billede af virksomhedernes opfattelse den aktuelle situation på arbejdsmarkedet og deres forventninger til de kommende måneder.

En arbejdsfordeling er en ordning, hvor der ved overenskomst eller anden kollektiv aftale indgås aftale om midlertidig nedsættelse af arbejdstiden for at undgå afskedigelser. Arbejdstiden skal være nedsat med mindst 2 dage pr. uge eller med en uges ledighed fulgt af en uge med arbejde på fuld tid. I perioden frem til den 4. april 2010 kan fordelingen dog også være tilrettelagt med 2 ugers arbejde på fuld tid fulgt af 1 uges ledighed eller med 2 ugers arbejde på fuld til fulgt af 2 ugers ledighed. Arbejdsfordelingen skal omfatte enten en virksomhed som helhed, en virksomhedsafdeling eller en bestemt produktionsenhed i virksomheden. Der kan aftales 13 ugers arbejdsfordeling i hver enkelt afdeling eller produktionsenhed.

Hvis en arbejdsfordeling eller det samlede antal uger med arbejdsfordeling inden for 12 måneder varer ud over 13 uger, skal den for tiden ud over 13 uger godkendes af Det Regionale Beskæftigelsesråd.

Udviklingen i antallet af arbejdsfordelinger

I Midtjylland har der i løbet af de første 3 kvartaler i 2009 været 995 arbejdsfordelinger under 13 uger og 263 arbejdsfordelinger ud over 13 uger, der i alt har omfattet henholdsvis 20.102 og 4.899 personer. Til sammenligning var der i hele 2008 48 arbejdsfordelinger under 13 uger og 1 arbejdsfordeling ud over 13 uger, der i alt omfattede henholdsvis 1.264 og 9 personer¹³. Antallet af arbejdsfordelinger er dermed steget markant i løbet af det sidste år, og samtidig er antallet af personer omfattet af arbejdsfordelingerne steget.

Den største tilgang i antallet af arbejdsfordelinger under 13 uger er i 1. kvartal 2009, hvor tilgangen var på 5.662 personer fordelt på 314 sager. Den største tilgang i antallet af arbejdsfordelinger over 13 uger er i 2. kvartal 2009, hvor tilgangen var på 2.026 personer fordelt på 95 sager.

Tilgangen af sager har været faldende fra 2. til 3. kvartal 2009 for arbejdsfordelinger på både over og under 13 uger. Faldet er på henholdsvis 30 og 46%, og antallet af personer er faldet henholdsvis 57 og 58%.

---

¹³ Kilde: www.jobindsats.dk

Karakteristika ved arbejdsfordelingerne

En række karakteristika kan beskrive de arbejdsfordelinger, der har været i 2009:

- Der har i løbet af 2009 været markant flere arbejdsfordelinger end i 2008. I 2008 var der i alt 1.264 personer fordelt på 48 sager i arbejdsfordeling under 13 uger. Ved udgangen af 3. kvartal 2009 har der i løbet af 2009 været 20.102 personer fordelt på 995 sager
- Stigningen i antallet af personer omfattet af arbejdsfordeling var i 2008 størst i perioden fra 3. til 4. kvartal, hvor der var en stigning på 24% i antallet af personer omfattet af arbejdsfordelinger under 13 uger
- Arbejdsfordelingerne i 2008 var primært indenfor industriområdet
- I løbet af de første 3 kvartaler af 2009 er der samlet set en svag tendens til, at arbejdsfordelinger under 13 uger koncentrerer sig i den midterste del af regionen
- I løbet af de første 3 kvartaler af 2009 er der samlet set en tendens til, at arbejdsfordelinger over 13 uger koncentrerer sig i den vestlige del af regionen
- Branchemæssigt ligger den langt overvejende del af tilgangen i arbejdsfordelinger både under og over 13 uger inden for 'Industri, råstofudvinding og forsyningsvirksomhed'. Arbejdsfordelingernes fordeling på erhvervsområder viser herunder, at der blandt andet er tale om virksomheder inden for den primære metalindustri, byggebranchen og elektronikindustrien
- Tilgangen i arbejdsfordelinger både under og over 13 uger ligger næstefter industribranchen inden for handel og transport samt erhvervsservice. Af virksomheder, der har været omfattet af arbejdsfordeling, har der været færrest fordelinger inden for informations- og kommunikationsbranchen.
- Det er først og fremmest medarbejdere fra a-kasser inden for LO-området, der er og har været omfattet af arbejdsfordelinger i 2009

BESKÆFTIGELSESEKONOMI MIDTJYLLAND

Søren Frichs Vej 38K st.

8230 Åbyhøj

Telefon: 7222 3700

E-mail: brmidt@ams.dk

www.brmidtjylland.dk

